

BETÆNKNING
OM
FUNKTIONÆRLOVENS
§§ 1,8 og 10

*Afgivet af det af arbejdsministeriet
den 20. maj 1964 nedsatte udvalg*

BETÆNKNING NR. 513
1968

Indholdsfortegnelse

	Side
Indledning. Udvalgets kommissorium og sammensætning	5
Kapitel I. Baggrunden for udvalgets nedsættelse	7
Kapitel II. Udvalgets overvejelser om ændringer i funktionærlovens § 1	9
Kapitel III. Udvalgets overvejelser om ændringer i funktionærlovens § 8	15
Kapitel IV. Udvalgets overvejelser om ændringer i funktionærlovens § 10	16
Kapitel V. Lovudkast med bemærkninger	21

BILAG

Bilag 1. Skrivelse af 14. november 1963 fra Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer til folketingets udvalg angående forslag til love om ændring af lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer	23
Bilag 2. Skrivelse af 22. maj 1963 fra Dansk Arbejdsgiverforening til folketingets udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer	25
Bilag 3. Skrivelse af 27. september 1963 fra Landsorganisationen i Danmark til arbejdsministeriet	28
Bilag 4. Nogle domme vedrørende funktionærlovens § 1, stk. 1, afsagt siden 1948	30
Bilag 5. Skrivelse af 9. marts 1965 fra Dansk Tandtekniker Forbund	34
Bilag 6. Skrivelse af 29. juni 1965 fra Foreningen af Dental Laboratorier	35
Bilag 7. Skrivelse af 30. juni 1965 fra finansministeriet	36
Bilag 8. Skrivelse af 7. september 1965 fra arbejds- og socialministeriernes sekretariat	37
Bilag 9. Udvalgets brevveksling med handelsministeriet med tilhørende 5 underbilag	40
Bilag 10. Skrivelse af 20. januar 1966 fra forsvarsministeriet	46
Bilag 11. Skrivelse af 10. marts 1966 fra Dansk Tandlægeforening	47
Bilag 12. Skrivelse af 29. marts 1966 fra Tandteknikernes Fagforening	49
Bilag 13. Skrivelse af 4. april 1966 fra undervisningsministeriet med tilhørende 7 underbilag	50
Bilag 14. Skrivelse af 4. april 1966 fra Danmarks Juristforbund	55
Bilag 15. Skrivelse af 13. april 1966 fra Landsforeningen af praktiserende Tandteknikere i Danmark	56
Bilag 16. Skrivelse af 25. august 1966 fra Danske Økonomers Forening	57
Bilag 17. Skrivelse af 3. december 1966 fra indenrigsministeriet	58
Bilag 18. Skrivelse af 16. december 1966 fra Københavns Magistrat med tilhørende 3 underbilag	59
Bilag 19. Skrivelse af 3. marts 1967 fra ministeriet for kulturelle anliggender med tilhørende 7 underbilag	62
Bilag 20. Skrivelse af 31. marts 1967 fra Teknisk Landsforbund	67
Bilag 21. Skrivelse af 10. maj 1967 fra udvalget til Teknisk Landsforbund	70
Bilag 22. Skrivelse af 17. august 1967 fra undervisningsministeriet med tilhørende 2 underbilag	71
Bilag 23. Skrivelse af 23. oktober 1967 fra Teknisk Landsforbund	76

Indledning

Udvalgets kommissorium og sammensætning.

Den 20. maj 1964 skrev arbejdsministeriet således til civildommer C. Ove Christensen:

»Under forhandlingerne i det af folketinget i indeværende folketingsår nedsatte udvalg til behandling af lovforslag om ændringer i lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer blev blandt andet drøftet et fra forskellig side rejst spørgsmål om eventuel udvidelse af funktionærbegrebet i lovens § 1 tillige med forskellige spørgsmål om de i lovens § 10 indeholdte bestemmelser om funktionærernes organisationsret og forhandlingsret.

Der opnåedes mellem folketingsudvalget og arbejdsministeren enighed om at gøre disse spørgsmål til genstand for grundig behandling i et af arbejdsministeren nedsat sagkyndigt udvalg bestående af repræsentanter for de interesserede organisationer.

I overensstemmelse hermed har arbejdsministeriet besluttet at nedsætte et udvalg, der vil have til opgave at overveje, om det måtte være hensigtsmæssigt at søge gennemført en ændret formulering af den i lovens § 1 indeholdte definition af »funktionærer« og af de i lovens § 10, jfr. §§ 11-14, indeholdte bestemmelser om organisationsret og forhandlingsret, og i bekræftende fald at fremkomme med indstilling herom.

Under henvisning til foranstående skal man anmode Dem om at ville indtræde i udvalget og som formand lede dets forhandlinger.

Man har samtidig anmodet nedennævnte organisationer om at ville udpege hver en repræsentant i udvalget . . .«

Udvalget fik følgende sammensætning:

Civildommer *C. Ove Christensen*,
udvalgets formand.

Direktør *Jens Degerbøl*,
udpeget af Dansk Arbejdsgiverforening.

Købmand *Hugo Gehrs*,
udpeget af Dansk Textil Unions Principal-Afdeling for Provinsen, nu Butiks- og Kontorvirksomhedernes Arbejdsgiverforening.

Forbundsformand *Henry Gran*,
udpeget af Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark.

Landsformand *Aage Grønvold*,
udpeget af Danmarks aktive Handelsrejsende, Foreningen af 1901.

Maskinmester *H. P. Larsen*,
udpeget af Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger.

Forbundsformand *Laust Larsen*,
udpeget af Dansk Funktionærforbund.

Underdirektør *K. W. Linnemann*,
udpeget af Danmarks Rederiforening.

Direktør *Jørgen Lytting*,
udpeget af Dansk Principalforening, nu Butiks- og Kontorvirksomhedernes Arbejdsgiverforening.

Direktør *Marvin Madsen*,
udpeget af Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer.

Kaptajn *J. Kastrup Olsen*,
udpeget af Danmarks Skibsførerforening.

Direktør *P. Rømert Rasmussen*,
udpeget af Sammenslutningen af Landbrugsarbejdsgiverforeninger.

Højesteretsadvokat *C. Ricard*,
udpeget af Danske Bankers Forhandlingsorganisation, Sparekassernes Forhandlingsorganisation og Danske Forsikringsselskabers Forhandlingsorganisation.

Direktør *Victor Vilner*,
udpeget af Kontor- og Handelsfagenes Arbejdsgiverforening, nu Dansk Arbejdsgiverforening.

Sekretær *Svend Bache Vognbjerg*,
udpeget af Landsorganisationen i Danmark.

Efter at maskinmester H. P. Larsen i juni 1967 var udtrådt af udvalget, udpegede Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger forretningsfører V. Høedt-Rasmussen til medlem af udvalget. I april 1968 udtrådte kaptajn J. Kastrup Olsen

af udvalget, og Danmarks Skibsførerforening udpegede derefter kaptajn E. Udby-Hansen til medlem af udvalget.

Ved skrivelse af 22. november 1965 anmodede arbejdsministeriet udvalgets formand om at foranledige, at udvalget yderligere optog til overvejelse spørgsmålet om at søge gennemført en ændring af funktionærlovens § 8, såle-

des at reglerne om efterindtægt også kommer til at omfatte en kvindelig funktionærs ægtefælle, og at fremkomme med indstilling om dette spørgsmål.

Udvalgets sekretariat har bestået af kontorchef K. Kampmann og fuldmægtig E. Havers Andersen, begge arbejdsministeriet.

Udvalget har afholdt 21 møder.

København, den 2. december 1968.

C. Ove Christensen

(formand)

Henry Gran

Laust Larsen

Marvin Madsen

E. Udby-Hansen

Jens Degerbøl

Aage Grønvold

K. W. Linnemann

P. Rømert Rasmussen

Victor Vilner

Hugo Gehrs

V. Høedt-Rasmussen

Jørgen Lytting

C. Ricard

Sv. Bache Vognbjerg

K. Kampmann

E. Havers Andersen

KAPITEL I

Baggrunden for udvalgets nedsættelse

Den 15. marts 1963 fremsatte partiet Venstre og Det konservative Folkeparti i folketinget et forslag til lov om ændring af lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer. Forslaget indeholdt blandt andet bestemmelser om ændringer i funktionærlovens § 10, der omhandler funktionærernes organisations- og forhandlingsret. Forslaget gik ud på følgende:

Tilføjelse til funktionærlovens § 10, stk. 2, af følgende punktum:

»Overordnede funktionærer, som af arbejdsgiveren er særligt bemyndiget til på dennes vegne at regulere arbejdsvilkårene i forhold til det øvrige personale, herunder eventuelt har fået meddelt ansættelses- og afskedigelsesret, kan af arbejdsgiveren dog forlanges holdt uden for kollektive overenskomstforhandlinger vedrørende det øvrige personale.«

Indføjelse i funktionærlovens § 10 af et nyt stk. 5 af følgende indhold:

»Såfremt der inden for en funktionærgruppe i virksomheden er medlemmer af forskellige faglige organisationer, er virksomhedens ledelse kun pligtig til at optage forhandlinger med en af disse. Såfremt den inden for den pågældende funktionærgruppe i virksomheden mest omfattende organisation ønsker at føre forhandlingerne, tilkommer forhandlingsretten denne, og andre organisationer er uberettigede til at kræve forhandlinger eller iværksætte kollektive kampskridt med henblik på opnåelse af kollektiv overenskomst. Spørgsmålet om, hvilken af flere organisationer der er den mest omfattende, bestemmes af organisationens medlemstal på det tidspunkt, da kravet om forhandling om kollektiv overenskomst fremsættes.«

Indføjelse i funktionærlovens § 10 af et nyt stk. 6 af følgende indhold:

»Kollektive overenskomster, der indgås mellem en funktionærorganisation på den ene side og en arbejdsgiverorganisation eller arbejdsgiver på den anden side, kan højst indgås for et tids-

rum af 3 år og bortfalder efter denne periode uden opsigelse eller frigørelseskonflikt.«

I sin fremsættelsestale nævnte ordføreren for forslagsstillerne, at disse under en forventet udvalgsbehandling også ønskede at drøfte blandt andet spørgsmålet om en klarere afgrænsning af funktionærbegrebet.

Det omhandlede lovforslag blev ikke færdigbehandlet i folketingsåret 1962/63. Folketingets udvalg angående forslaget afgav en beretning den 30. september 1963. I beretningen omtales en skitse til en ændret affattelse af funktionærlovens § 1, som udvalget havde drøftet. Skitsen gik ud på at inddrage chauffører, der udfører en selvstændig servicevirksomhed (f.eks. salgschauffører), montører og tekniske assistenter under loven og med henblik herpå foresloges følgende affattelse af funktionærlovens § 1, stk. 1, a) og b):

»a) Personer, beskæftiget ved køb, salg, kontorarbejde, service, lagerekspedition eller dermed ligestillet arbejde.

b) Personer, hvis arbejde består i teknisk eller klinisk bistandsydelse, og andre, som udfører et arbejde, der kan ligestilles hermed.«

Det nævnte lovforslag blev genfremsat uændret den 2. oktober 1963. Den 18. oktober 1963 fremsatte arbejdsministeren i folketinget et forslag til lov om ændringer i funktionærloven. De to lovforslag blev henvist til behandling i et af folketinget nedsat udvalg, der afgav betænkning den 26. februar 1964.

Det fremgår af betænkningen, at udvalget havde drøftet de principielle problemer om en eventuel udvidelse af funktionærbegrebet, og at den nævnte skitse havde været forelagt i udvalget til fri drøftelse, samt at udvalget endvidere havde drøftet de principielle problemer om sikring af funktionærernes organisations- og forhandlingsret.

Det fremgår endvidere af betænkningen, at udvalget i forbindelse med sidstnævnte spørgsmål havde drøftet en henvendelse til udvalget

fra Fællesrådet for danske Tjenestemands- og Funktionærorganisationer, i hvilken fællesrådet på baggrund af en af SØ- og Handelsretten den 20. januar 1964 afsagt dom i en af fællesrådet og Danmarks Skibsførerforening mod Svitzers Bjergnings-Entreprise anlagt sag havde fremsat forslag om gennemførelse af en ændring af funktionærlovens § 10, stk. 2. Det nævnte forslag gik ud på at fastsætte, at en funktionærorganisation var forpligtet til på begæring af virksomhedens ledelse at opgive, hvilke medlemmer en forhandling om løn- og arbejdsvilkår omfattede, og forslaget tilsigtede at fastslå, at en arbejdsgiver ikke, således som statueret i den nævnte dom, som betingelse for en forhandling med en funktionærorganisation kunne kræve, at organisationen fremlagde fuldmagter fra de enkelte funktionærer til at føre forhandlinger om løn- og arbejdsvilkår.

Under forhandlingerne i udvalget blev der opnået enighed mellem udvalget og arbejdsministeren om at lade de nævnte spørgsmål underkaste behandling i et af arbejdsministeren nedsat sagkyndigt udvalg bestående af repræsentanter fra de interesserede organisationer.

Det af partiet Venstre og Det konservative Folkeparti fremsatte forslag til lov om ændring af funktionærloven blev herefter taget tilbage ved forslagens anden behandling i folketinget. Det af arbejdsministeren fremsatte forslag blev gennemført som lov nr. 77 af 20. marts 1964 om ændringer i lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer.

I overensstemmelse med den herom trufne aftale blev nærværende udvalg herefter nedsat ved arbejdsministeriets skrivelse af 20. maj 1964.

KAPITEL II

Udvalgets overvejelser om ændringer i funktionærlovens § 1

1. Funktionærlovens § 1, jfr. lovbekendtgørelse nr. 131 af 29. april 1964, har følgende indhold:

»§ 1. Ved funktionærer forstås i denne lov følgende personer:

a) Handels- og kontormedhjælpere, beskæftiget ved køb eller salg, ved kontorarbejde eller dermed ligestillet lagerekspedition.

b) Personer, hvis arbejde består i teknisk eller klinisk bistandsydelse af ikke-håndværks- eller -fabriksmæssig art, og andre medhjælpere, som udfører et arbejde, der kan sidestilles hermed.

c) Personer, hvis arbejde udelukkende eller i det væsentlige består i på arbejdsgiverens vegne at lede eller føre tilsyn med udførelsen af andres arbejde.

d) Personer, hvis arbejde overvejende er af den under a) og b) angivne art.

Stk. 2. Det er en betingelse for lovens anvendelse, at den pågældende beskæftiges af vedkommende arbejdsgiver gennemsnitlig mindst 15 timer ugentlig, og at han indtager en tjenestestilling, således at han er undergivet arbejdsgiverens instruktioner.

Stk. 3. Denne lovs bestemmelser kommer ikke til anvendelse på tjenestemænd - eller aspiranter til tjenestemandstillinger — under staten, folkeskolen, folkekirken eller kommunerne, på de af sømandsloven af 7. juni 1952 omfattede funktionærer eller på de af lærlingeloven af 7. maj 1937 omfattede lærlinge. Bestemmelserne i §§ 10-14 gælder dog for de af sømandsloven omfattede funktionærer.«

Bestemmelsen har i det væsentlige fået sin udformning ved den ved lov nr. 261 af 9. juni 1948 om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer gennemførte revision af funktionærloven af 13. april 1938. Ved lov nr. 409 af 3. december 1952 gennemførtes foruden en redaktionel ændring af § 1, stk. 3, bestemmelsen i stk. 3, 2. punktum, hvorefter bestemmelserne

i §§ 10-14 gælder for de af sømandsloven omfattede funktionærer. Ved lov nr. 77 af 20. marts 1964 ændredes § 1, stk 2, således, at det som betingelse for lovens anvendelse kræves, at den pågældende beskæftiges af vedkommende arbejdsgiver gennemsnitlig mindst 15 timer ugentlig, medens det hidtil havde været en betingelse for lovens anvendelse, at den pågældendes arbejdskraft i det væsentlige stod til disposition for vedkommende virksomhed.

2. I en henvendelse af 18. december 1963 til det af folkettinget i forbindelse med den i 1964 gennemførte revision af funktionærloven nedsatte udvalg har Dansk Magisterforening og Gymnasieskolernes Lærereforening fremsat forslag om, at pædagogisk virksomhed inddrages under funktionærloven.

Endvidere har Translatørforeningen i en henvendelse af 12. juni 1963 til det i forbindelse med det af partiet Venstre og Det konservative Folkeparti i folketingsåret 1962/63 fremsatte forslag til lov om ændring af funktionærloven nedsatte folketingsudvalg henstillet, at der i forbindelse med en revision af funktionærloven foretages sådanne ændringer i loven, at translatører, der er beskæftiget med undervisning, bliver omfattet af loven.

Det af folkettinget i forbindelse med den i 1948 gennemførte revision af funktionærloven nedsatte udvalg udtalte i sin betænkning, at pædagogisk arbejde alene ikke bringer et arbejdsforhold ind under funktionærloven, og at lærere således faldt uden for loven. I overensstemmelse hermed antages funktionærloven ikke at omfatte pædagogisk virksomhed.

Udvalget har på grundlag af de ovennævnte henvendelser fra Gymnasieskolernes Lærereforening og Dansk Magisterforening samt Translatørforeningen overvejet spørgsmålet om at inddrage personer, der beskæftiges med undervisning, og som ikke er tjenestemænd eller aspiranter til tjenestemandstillinger under staten,

folkeskolen eller kommunerne, jfr. funktionærlovens § 1, stk. 3, under funktionærloven og har til brug herfor indhentet udtalelser fra en række ministerier, under hvis områder der beskæftiges pædagogisk personale, samt fra Københavns Magistrat.

Undervisningsministeriet har som sin opfattelse udtalt, at personer, der varigt og i fuldt (eller i hvert fald væsentligt) omfang er beskæftiget med undervisning inden for de af undervisningsministeriet administrerede uddannelsesformer, bør være omfattet af funktionærloven, hvorved undervisningsministeret dog har bemærket, at der igennem overenskomster eller regulativer m.v. er sikret hovedparten af disse personer ansættelsesvilkår af omtrent samme indhold som funktionærloven.

Undervisningsministeriet har imidlertid givet udtryk for betænkelighed med hensyn til, om funktionærloven bør udvides til at omfatte timelønnede lærere, idet der for disses vedkommende gør sig særlige forhold gældende. Dette gælder såvel de timelønnede lærere, der er beskæftiget inden for den folkelige oplysningsvirksomhed, og de i seminarierne beskæftigede timelærere som de i folkeskolen beskæftigede timelærere, herunder faglærere og løse vikarer.

For så vidt angår de ved folkelig oplysningsvirksomhed beskæftigede lærere, specielt aftenskole- og aftenhøjskolelærere, har undervisningsministeriet oplyst, at undervisningssæsonen normalt går fra ca. 1. oktober til ca. 31. marts. De pågældende ansættes af den kommune eller organisation, der opretter skolen, til i dette tidsrum at undervise et antal hold efter en i forvejen godkendt undervisningsplan. Staten yder tilskud, såfremt undervisningen er gennemført i overensstemmelse med undervisningsplanen. Hvis antallet af de fremmødte elever falder under et vist nærmere fastsat gennemsnit, bortfalder statstilskuddet for hele holdet, og undervisningen vil som hovedregel ophøre. Baggrunden for den omhandlede ordning er, at det på dette område, hvor der er tale om frivillig undervisning for voksne elever, er af afgørende betydning, at lærernes undervisning er tilstrækkelig kvalificeret og inspirerende til at fastholde eleverne igennem hele den planlagte undervisningsperiode. Såfremt man tillægger de omhandlede lærere funktionærstatus, vil der kun i de første 3 måneder af undervisningssæsonen være adgang til at opstige en lærer uden varsel, jfr. herved funktionærlovens § 2, stk. 4, og denne opsigelsesadgang vil

kun bestå i den halvdel af undervisningssæsonen, hvori de fleste elever stadig følger undervisningen. Der vil derfor være en nærliggende risiko for, at aftenskolen må betale lønninger for alle de planlagte undervisningstimer, uanset om disse ikke er læst, og uanset at der ikke vil kunne ydes statstilskud hertil. En sådan udvikling vil kunne medføre stærkt forøgede udgifter for de organisationer og kommuner, der opretter aftenskoler, eller medføre, at aftenskoler ikke oprettes, selv om der måtte være behov herfor. Undervisningsministeriet er herved opmærksom på, at langt størstedelen af de 20—25.000 lærere i aftenskolen har mindre end 15 ugentlige undervisningstimer, men der forekommer i adskillige større kommuner aftenskoler, hvor lærerne har mere end 15 ugentlige undervisningstimer.

For så vidt angår de i folkeskolen beskæftigede timelærere med mere end 15 timers ugentlig undervisning er disses forhold reguleret i lærerlønningsskoven af 7. juni 1958. Under hensyn til de ændringer af denne lov, der må påregnes som følge af tjenestemandskommissionens overvejelser, har undervisningsministeriet fundet det uheldigt at lade timelærerne i folkeskolen blive omfattet af funktionærloven.

Med hensyn til de ved seminarierne ansatte timelærere er det oplyst, at det ofte beror på omstændighederne, om de pågældendes timetal fastsættes over eller under det timetal på 15, som er afgørende for henførelse under funktionærlovens regler. Lærernes timetal fastsættes i første række under hensyn til fagets timetal i undervisningsplanen, men også tillige under hensyn til personlige ønsker eller andre forhold, som ikke hænger sammen med den pågældende lærers stærkere eller svagere tilknytning til vedkommende institution. Det vil derfor være u hensigtsmæssigt på grundlag af dette kriterium at opdele timelærerkrafterne i to grupper, der har forskellige ansættelsesvilkår. En gennemførelse af funktionærlovens opsigelsesregler vil endvidere vanskeliggøre en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af undervisningen ved seminarierne, hvortil kommer, at timelærerhvervets karakter af bierhverv ikke taler for indførelse af en øget beskyttelse.

For så vidt angår folkeskolens løse vikarer samt løse vikarer i øvrigt har undervisningsministeriet anført, at der her ofte vil være tale om personer, der ikke er uddannede som lærere, eller som, hvis de har en sådan uddannelse, ikke ønsker en fast ansættelse. Da de løse vikarer

anvendes snart ved en skole, snart ved en anden, kan der opstå tidsrum, i hvilke vikarerne underviser i mere end 15 timer ugentlig og i så lang en periode, at de vil være omfattet af funktionærloven. Vikariatets længde vil ofte ikke kunne forudses, hvorfor en udvidelse af funktionærloven til at omfatte løse vikarer vil medføre meget store vanskeligheder med hensyn til administrationen af opsigelsesvarslerne eller i givet fald medføre så store udgifter til løse vikarer, at man i videst muligt omfang vil søge at undgå ansættelse af sådanne vikarer, hvilket ifølge sagens natur må anses for yderst uheldigt. Undervisningsministeriet har i denne forbindelse bemærket, at den i erhvervslivet anvendte praksis, hvorefter man for at undgå funktionærlovens opsigelsesvarsel ikke ansætter vikarer for mere end 3 måneder, ikke findes hensigtsmæssig inden for skoleområdet, idet hensynet til undervisningen medfører, at der ikke bør skiftes vikarer uden tvingende grunde. Mange løse vikarers personlige forhold bevirker desuden, at de ikke vil kunne påtage sig den forpligtelse, som et funktionærforhold medfører også for de ansatte, hvorved man risikerer, at der sættes unødvendige grænser for at løse skolernes vikarproblemer.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvilke udgifter en udvidelse af funktionærloven til at omfatte de under undervisningsministeriet hørende uddannelsesformer vil medføre, har undervisningsministeriet anført, at det må skønnes, at der alene for så vidt angår fuld løn under sygdom og barselsfravær vil blive tale om et beløb på flere millioner kr., hvortil kommer merudgifterne ved indførelse af funktionærlovens opsigelsesregler m.v. Af disse merudgifter vil staten komme til at udrede størstedelen. Undervisningsministeriet har herefter som sin opfattelse udtalt, at undervisningsministeriet må nære alvorlige betænkeligheder ved en udvidelse af funktionærlovens § 1 som anført, med mindre der i loven indføres bestemmelser, der udtrykkelig undtager timelærere, løse vikarer og aftenskolens lærere.

Med hensyn til antallet af personer, der vil blive omfattet af funktionærloven ved en eventuel lovændring, har undervisningsministeriet skønnet, at det drejer sig om mere end 7.000 lærere, hvoraf dog en del i forvejen har en status, der er lige så god eller bedre end den efter funktionærloven gældende.

Københavns Magistrat har for så vidt angår det inden for Københavns kommunale skolevæ-

sen beskæftigede løst ansatte lærerpersonale anbefalet, at sådant lærerpersonale bliver omfattet af funktionærloven.

Forsvarsministeriet har for så vidt angår det ved forsvarets civilundervisning ansatte lærerpersonale, der ikke er tjenestemænd eller aspiranter til tjenestemandstillinger, ikke udtalt sig imod, at dette personale bliver omfattet af funktionærloven.

Handelsministeriet har for så vidt angår det ved navigationsskolerne og ved statens sømandsskoler ansatte lærerpersonale fundet det rimeligt, at timelønnede lærere inddrages under funktionærloven, hvorimod handelsministeriet har fundet, at lærerpersonale ved de nævnte institutioner, der er ansat på tjenestemandslignende vilkår, ikke bør inddrages under funktionærloven.

For så vidt angår det ved de teknologiske institutioner ansatte lærerpersonale har handelsministeriet oplyst, at hovedparten af det omhandlede personale i henhold til ansættelsesvilkårene er undergivet funktionærlovens bestemmelser. Herudover beskæftiger institutionerne en række timelønnede lærere, der har deres hovederhverv andetsteds, og som det ikke findes hensigtsmæssigt at inddrage under funktionærloven.

Socialministeriet har for så vidt angår det ved institutioner under socialministeriet ansatte lærerpersonale ikke fundet at kunne udtale sig om, hvorvidt de pægældende lønmodtagere bør inddrages under funktionærloven.

Ministeriet for kulturelle anliggender har for så vidt angår det til Danmarks Biblioteksskole, musikkonservatorierne, arkitektskolerne og Kunstakademiet knyttede lærerpersonale fundet det særdeles ønskeligt, at sådant personale bliver omfattet af funktionærloven.

Indenrigsministeriet har for så vidt angår det ved civilforsvaret beskæftigede lærerpersonale oplyst, at der ikke ved civilforsvaret beskæftiges lærere, der udøver undervisningsvirksomhed i et større omfang end gennemsnitlig 15 timer ugentlig, jfr. herved funktionærlovens § 1, stk. 2.

Et flertal af udvalget (formanden, Degerbøl, Gehrs, Linnemann, Lytting, Rømert Rasmussen, Ricard og Vilner) har bemærket følgende:

Flertallet er med undervisningsministeriet enig i, at de i folkeskolen beskæftigede time-læreres ansættelsesforhold bør være reguleret i lærerlønningssloven. Flertallet kan endvidere tiltræde de af undervisningsministeriet anførte

synspunkter med hensyn til de vanskeligheder af praktisk og administrativ art, der vil opstå, såfremt de ved seminarierne ansatte timelærere samt folkeskolens løse vikarer og aftenskolens lærere ved en eventuel udvidelse af funktionærlovens § 1 inddrages under loven. Det er i øvrigt flertallets opfattelse, at en lovændring, hvorved funktionærloven udvides til at omfatte undervisningsvirksomhed, men hvorved de nævnte grupper undtages fra loven, på afgørende og uheldig måde ville stride imod det i funktionærloven fastlagte princip, hvorefter arbejdets art - og ikke ansættelsesstedet - er afgørende for spørgsmålet om funktionærstatus.

Allerede af denne grund må flertallet nære betænkelighed ved en udvidelse af funktionærloven til at omfatte undervisningsvirksomhed.

Hertil kommer, at der efter flertallets opfattelse ville opstå betydelige vanskeligheder ved en afgrænsning af begrebet undervisning, hvorved flertallet har henvist til, at det ikke kan anses for muligt at fastlægge dette begreb i en lovtækt.

Det gælder i øvrigt om andre bestemmelser i funktionærloven, at de er møntet på forholdene inden for andre områder og vanskeligt lader sig anvende på undervisningsområdet.

Det er yderligere efter flertallets opfattelse af væsentlig betydning, om der foreligger et reelt behov for at inddrage undervisningspersonalet under funktionærloven.

Det er flertallets opfattelse, at de lønmodtagergrupper, der typisk ville blive omfattet af funktionærloven ved en eventuel udvidelse af denne til at omfatte undervisningsvirksomhed, er velorganiserede, og at der i vidt omfang overenskomstmæssigt er sikret disse grupper vilkår, der ikke er ringere end efter funktionærloven.

Flertallet finder herefter, at der ikke er grundlag for at udvide funktionærloven til at omfatte undervisningsvirksomhed.

Et mindretal af udvalget (Gran, Grønvold, Høedt-Rasmussen, Laust Larsen, Marvin Madsen, Udby-Hansen og Bache Vognbjerg) har henvist til, at undervisningsministeriet i princippet har kunnet gå ind for en udvidelse af funktionærloven til at omfatte undervisningsvirksomhed, og at også de øvrige ministerier, hvorunder der beskæftiges undervisningspersonale, har været positivt indstillet over for forslaget herom eller i hvert tilfælde ikke har udtalt sig imod det.

Det er mindretallets opfattelse, at de af undervisningsministeriet anførte betænkeligheder med hensyn til at inddrage visse timelærere, folkeskolens løse vikarer og aftenskolens lærere under funktionærloven navnlig er begrundet i de med en lovændring forbundne økonomiske konsekvenser for staten, et synspunkt, som mindretallet ikke har kunnet acceptere, hvorved mindretallet har henvist til, at der ved de i funktionærloven fastsatte regler om opsigelsesvarsler, løn under sygdom m.v. pålægges private arbejdsgivere vidtgående økonomiske forpligtelser over for lønmodtagere, der omfattes af den gældende funktionærlov. Mindretallet har endvidere henvist til, at der ikke - eller i hvert fald ikke i tilsvarende omfang som efter funktionærloven — tilkommer de lønmodtagergrupper, der ville blive omfattet af funktionærloven ved en udvidelse af denne til at omfatte undervisningsvirksomhed, opsigelsesvarsler, beskyttelse mod usaglig opsigelse og løn under sygdom, og at det derfor kan have reel betydning for disse grupper at blive inddraget under funktionærloven.

Tvivelsspørgsmål med hensyn til en tilpasning af funktionærloven vil efter mindretallets opfattelse kunne klares af domstolene.

Mindretallet erkender, at der ved en udvidelse af funktionærloven til at omfatte undervisningsvirksomhed må antages at opstå afgrænsningsvanskeligheder, men har henvist til, at en fastlæggelse af begrebet undervisning må foretages af domstolene på tilsvarende måde, som tilfældet har været med de øvrige arter af funktionærarbejde, der omhandles i funktionærlovens § 1, hvorved mindretallet har bemærket, at kun undervisning af mere almen pædagogisk karakter (i modsætning til f.eks. danseundervisning og rideundervisning) bør være omfattet af funktionærloven.

Mindretallet er herefter af den opfattelse, at det må anses for rimeligt, at funktionærloven udvides til at omfatte undervisningsvirksomhed.

3. Dansk Tandtekniker Forbund har i en henvendelse til udvalget fremsat forslag om, at laboratorietandteknikere inddrages under funktionærloven. Udvalget har indhentet udtalelser fra Dansk Tandlægeforening, Foreningen af Dental Laboratorier, Landsforeningen af praktiserende Tandteknikere i Danmark og Tandteknikernes Fagforening om forslaget.

Der har i udvalget været enighed om, at laboratorietandteknikerens arbejde er af hånd-

værksmæssig art, og at der som følge heraf ikke er grundlag for at inddrage laboratorietandteknikere under funktionærloven.

4. Teknisk Landsforbund har over for udvalget fremsat forslag om, at funktionærlovens § 1, stk. 1, c) affattes således:

»Personer, hvis arbejde udelukkende eller i det væsentlige består i på arbejdsgiverens vegne at lede, *tilrettelægge* eller føre tilsyn med udførelsen af andres arbejde«.

Som begrundelse for dette forslag har Teknisk Landsforbund henvist til, at den tekniske udvikling har medført, at der inden for industrien er opstået en persongruppe, der deltager i tilrettelæggelsen af produktionsarbejdet uden at have beføjelser til at lede eller føre tilsyn med de personer, der udfører selve produktionen, f.eks. visse tids- og metodestudieteknikere, rationaliseringsteknikere, driftsassistenten m.fl.

Der har i udvalget været enighed om, at funktioner af den art, der omhandles i forslaget, må anses for omfattet af den gældende funktionærlov, og udvalget har derfor ikke fundet anledning til at foreslå ændringer i loven på dette punkt.

5. Som anført i kapitel I har det i forbindelse med den i 1964 gennemførte revision af funktionærloven nedsatte folketingsudvalg drøftet en skitse til en ændret affattelse af funktionærlovens § 1 gående ud på, at chauffører, der udfører en selvstændig servicevirksomhed (f.eks. salgsschauffører), montører og tekniske assistenter inddrages under funktionærloven.

Udvalget har drøftet spørgsmålet om disse gruppers inddragelse under loven.

For så vidt angår salgsschauffører er udvalget af den opfattelse, at de pågældende, såfremt deres arbejde overvejende er af salgsmæssig karakter, er omfattet af den gældende funktionærlov, og at de pågældendes arbejde ellers må betragtes som chauffør- og arbejdsmandsarbejde. Der er efter udvalgets opfattelse ikke grundlag for at foreslå ændringer i funktionærlovens § 1 vedrørende denne gruppe.

For så vidt angår montører bemærkes, at udvalget allerede under hensyn til den usikkerhed, der foreligger med hensyn til afgrænsningen af dette begreb, ikke har fundet grundlag for at foreslå ændringer i funktionærlovens § 1 vedrørende denne gruppe.

For så vidt angår tekniske assistenter bemærkes, at den såkaldte mellemteknikergrup-

pe, der foruden tekniske assistenter omfatter maskinteknikere, tegnere, laboranter og elektroteknikere, efter udvalgets opfattelse kan omfattes af den gældende funktionærlov, og at udvalget derfor heller ikke for så vidt angår denne gruppe har fundet grundlag for at foreslå ændringer i funktionærlovens § 1.

6. Udvalget har drøftet spørgsmålet om, hvorvidt de i henhold til overenskomster mellem finansministeriet (nu ministeriet for statens løn- og pensionsvæsen) og henholdsvis Danmarks Juristforbund og Danske Økonomers Forening ansatte jurister og universitetsøkonomer kan anses for omfattet af funktionærloven. Udvalget har indhentet udtalelser om spørgsmålet fra finansministeriet, Danmarks Juristforbund og Danske Økonomers Forening.

Finansministeriet har udtalt, at spørgsmålet efter finansministeriets opfattelse ikke kan besvares generelt, men at finansministeriet for så vidt angår en væsentlig del af den omhandlede personalegruppe må mene, at den ikke er omfattet af funktionærloven, hvorved finansministeriet har peget på, at afgørelsen i det enkelte tilfælde må bero på en nærmere vurdering af det arbejdsområde, som bestrides af den pågældende.

Danmarks Juristforbund har udtalt, at forbundet er af den opfattelse, at overenskomstansatte jurister i offentlig tjeneste ikke kan anses for omfattet af funktionærloven, og at de efter forbundets formening heller ikke bør henføres under funktionærloven, da deres forhold er reguleret ved overenskomst, ved hvis indgåelse det er forudsat, at funktionærloven gælder som minimum ifølge almindelige retsgrundsatninger.

Danske Økonomers Forening har udtalt, at overenskomstansatte universitetsøkonomer efter foreningens opfattelse ikke kan anses for omfattet af funktionærloven.

Et flertal af udvalget (udvalgets medlemmer med undtagelse af Ricard) har fundet, at udvalget bør tage de nævnte udtalelser til efterretning.

Et mindretal af udvalget (Ricard) har bemærket følgende:

I skrivelse af 30. juni 1965 (bilag 7) har finansministeriet over for udvalget udtalt, at man for så vidt angår de i henhold til overenskomsterne med henholdsvis Danmarks Juristforbund og Danske Økonomers Forening an-

satte jurister og universitetsøkonomer ikke finder, at man generelt kan besvare spørgsmålet om, hvorvidt disse personalegrupper kan anses for omfattet af funktionærloven, men at man dog for så vidt angår en væsentlig del af de omhandlede grupper må mene, at de ikke er omfattet af funktionærloven, således som denne nu afgrænser personkredsen i § 1.

Danmarks Juristforbund har i skrivelse af 4. april 1966 (bilag 14) til udvalget udtalt, at Juristforbundet er af den opfattelse, at overenskomstansatte jurister i offentlig tjeneste ikke kan anses for omfattet af funktionærloven og ej heller bør henføres under denne lov.

Da dette udvalgs kommissorium omfatter spørgsmålet om eventuel ændring i definitionen i § 1 af »funktionærer«, må de to ovennævnte udtalelser naturligt give anledning til en udtalelse, idet udvalget, hvad enten det måtte mene, at de pågældende bør falde ind under funktionærbegrebet eller uden for dette, bør stræbe efter en så klar definition af »funktionærer« i § 1, at spørgsmålet var løst.

Problemet løsnes må dels afhænge af indholdet af § 1, 1. stk., dels af undtagelsesbestemmelserne i § 1, 3. stk.

Forudsat at de pågældende overenskomstsatte udfører arbejde af den i § 1, stk. 1, omtalte art - hvilket såvel inden for offentlig tjeneste som uden for kan give anledning til fortolkningstvivl, der kan løses ved retspraksis - må disse efter min formening være funktionærer, idet § 1, stk. 3, ikke undtager overenskomstsatte i offentlig tjeneste.

Ønsker man imidlertid disse grupper holdt uden for funktionærloven, uanset arbejdets art, bør § 1, stk. 3, ændres, hvilket der måske kunne være grund til, såfremt man ville mene, at overenskomstdækkede områder naturligt falder uden for funktionærloven.

I finansministeriets fornævnte skrivelse udtales, at overenskomstparterne har været enige om, at de pågældende gruppers ansættelsesvil-

kår med hensyn til opsigelsesvarsler, løn under sygdom m.v. ikke burde være ugunstigere end dem, der gælder for grupper, der klart er omfattet af funktionærloven.

Juristforbundet har i sin fornævnte skrivelse udtalt, at det ved overenskomsternes indgåelse er forudsat, at funktionærloven gælder som minimum ifølge almindelige retsgrundsætninger.

Medens det er klart, at man ved indgåelse af en overenskomst inden for funktionærområdet ikke kan fravige funktionærlovens ufravigelige bestemmelser til ugunst for funktionærerne og endog må respektere forbedrede vilkår, hvis funktionærloven ændres inden for en overenskomstperiode, må det omvendt være klart, at de særlige beskyttelsesbestemmelser, som funktionærloven giver, ikke vil tilkomme sådanne ansatte, der falder uden for funktionærloven.

Det må her alene være de i overenskomsterne indeholdte bestemmelser, der er gældende, og kun hvis overenskomster vedtager funktionærlovsstatus, uanset at denne i øvrigt ikke foreligger, vil lovens beskyttelse komme de ansatte til gode.

Da man ved indgåelse af en overenskomst inden for funktionærområdet må tage hensyn til den ved overenskomstens afslutning foreliggende funktionærlov, var det ønskeligt, om man ved fremtidige ændringer af funktionærlovens regler overvejede disses eventuelle indflydelse på løbende overenskomster.

7. Udvalget har foretaget en gennemgang af den foreliggende domspraksis vedrørende funktionærlovens § 1. Det er udvalgets opfattelse, at der ikke på grundlag heraf kan konstateres noget behov for en udvidelse af funktionærbegrebet, og udvalget har derfor heller ikke i øvrigt fundet anledning til at stille forslag herom.

KAPITEL III

Udvalgets overvejelser om ændringer i funktionærlovens § 8

Funktionærlovens § 8 har følgende indhold:

»Ved en funktionærs død i ansættelsestiden tilkommer der hans efterlevende enke eller børn under 18 år, over for hvem han har forsørgerpligt, henholdsvis 1, 2 eller 3 måneders løn, eftersom funktionæren ved dødsfaldet havde haft ansættelse i virksomheden i henholdsvis 1, 2 eller 3 år. Samme ret tilkommer børn under 18 år efter en kvindelig funktionær, hvis faderen er død eller ikke ved moderens død har forsørgerpligt.«

Bestemmelsen hidrører fra funktionærloven af 1938. Baggrunden for indførelsen af reglen i funktionærloven var den efterlønsordning, der i henhold til den dagældende tjenestemandsløvgivning var gældende for statens tjenestemænd.

Ved lov af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m.v. til statens tjenestemænd § 75 blev der inden for tjenestemandsområdet gennemført en nyordning, hvorved efterindtægtsreglerne udvidedes til at omfatte en kvindelig tjenestemand's efterladte ægtefælle.

Som begrundelse herfor er det i lønningss-kommissionens betænkning anført, at kommissionen under hensyn til den stedfundne udvik-

ling fandt, at der var grundlag for også at yde efterindtægt til en kvindelig tjenestemand's efterladte ægtefælle, således at ægtefællen i den første tid efter tjenestemandens død kan disponere over familiens hidtidige indkomst til afvikling af allerede eksisterende forpligtelser, og således at ægtefællen - uden at skulle stifte gæld - kan bestride de udgifter, der er forbundet med et dødsfald, herunder også omkostninger ved en omlægning af husførelsen.

Et flertal af udvalget (formanden, Gran, Grønvold, Høedt-Rasmussen, Laust Larsen, Marvin Madsen, Udby-Hansen og Bache Vognbjerg) finder, at det må anses for rimeligt, at der i overensstemmelse med den ændring af efterindtægtsreglerne, der er gennemført for statens tjenestemænd, gennemføres en tilsvarende ligestilling mellem mandlige og kvindelige funktionærer.

Udvalgets øvrige medlemmer har ikke udtalt sig imod gennemførelse af en sådan ændring af funktionærlovens efterlønsregel forudsat, at der er tale om egentlige forsørgere.

Der henvises til det af udvalget udarbejdede lovudkast med tilhørende bemærkninger. (Kapitel V).

KAPITEL IV

Udvalgets overvejelser om ændringer i funktionærlovens § 10

1. Funktionærlovens § 10 har følgende indhold:

»§ 10. Funktionærerne har ret til at organisere sig til varetagelse af deres interesser og give oplysninger til deres organisation om deres egne løn- og arbejdsvilkår.

Stk. 2. Ethvert personale har - uanset størrelsen - ret til gennem sin organisation at kræve forhandling med virksomhedens ledelse om løn- og arbejdsvilkår.

Stk. 3. Over forhandlingerne påhviler det arbejdsgiveren at foranledige ført en protokol, som underskrives af begge parter, og hvoraf udskrift meddeles såvel arbejdsgiveren som funktionærerne.

Stk. 4. Såfremt der under forhandlingerne ikke opnås enighed mellem parterne, eller en part undtager sig forhandling, har enhver af parterne ret til at foranledige forhandlingerne videreført under medvirken af en mæglingmand efter reglerne i §§ 11-13.

2. Som omtalt i kapitel I fremsatte partiet Venstre og Det konservative Folkeparti i 1963 lovforslag om ændringer i funktionærlovens § 10. Forslaget gik som nævnt ud på at fastsætte,

- at kun overordnede funktionærer, som af arbejdsgiveren er særligt bemyndiget til på dennes vegne at regulere arbejdsvilkårene i forhold til det øvrige personale, herunder eventuelt har fået meddelt ansættelses- og afskedigelsesret, kan forlanges holdt uden for kollektive overenskomstforhandlinger vedrørende det øvrige personale,
- at en virksomheds ledelse kun har pligt til at optage forhandlinger med den mest omfattende af flere funktionærorganisationer og
- at kollektive overenskomster mellem en funktionærorganisation og en arbejdsgiverorganisation eller en arbejdsgiver højst kan indgås for et tidsrum af 3 år og derefter bortfalder automatisk.

I bemærkningerne til forslaget anførtes følgende:

»Hovedprincippet i § 10 er sikringen af funktionærens ret til at organisere sig. I den praksis, herunder domspraksis, som har fundet sted, er organisationsretten imidlertid blevet betydeligt indskrænket, især derved, at der har været givet arbejdsgiveren en betydelig adgang til at forlange en større del af sit personale holdt uden for de forhandlingsberettigede funktionærorganisationer.

Ændringsforslaget til § 10, stk. 2, tilsigter at indskrænke arbejdsgiverens ret til at forlange personalet holdt uden for de kollektive overenskomster.

De foreslåede nye stk. 5 og 6 er udtryk for en lovgivningsmæssig nydannelse, hvis formål er at sikre, at de funktionærorganisationer, der på de givne tidspunkter har den største tilslutning fra de interesserede funktionærer, også rent faktisk tillægges forhandlingsretten.«

Med hensyn til det førstnævnte forslag bemærkes, at det ved en højesteretsdom af 1951¹⁾ er fastslået, at funktionærlovens § 10 må antages at omfatte forhandling om kollektive overenskomster, men at bestemmelsen ikke er til hinder for, at en arbejdsgiverorganisation som vilkår for afslutning af kollektive overenskomster med en funktionærorganisation forud kræver oprettet en hovedoverenskomst, der indeholder en bestemmelse svarende til septemberforligets § 5, nu § 5 i hovedaftalen af 18. november 1960 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark.

Den nævnte bestemmelse i hovedaftalen af 18. november 1960 fastsætter, at arbejdsledere, formænd og personer i tilsvarende stillinger, som i forholdet over for arbejderne er arbejdsgivernes tillidsmænd, af arbejdsgiveren efter samråd med den pågældende kan kræves holdt uden for medlemsskab af en arbejderorganisa-

¹⁾ Ugeskrift for Retsvæsen 1951/517.

tion. Bestemmelsen fastsætter endvidere, at den arbejdsgiveren tillagte ret ikke kan gøres gældende, alene fordi en arbejder ansættes på funktionærvilkår, hvis han i øvrigt ikke opfylder betingelserne for at blive anerkendt som formand i hovedaftalens forstand.

Inden for handels- og kontorområdet findes en principielt tilsvarende bestemmelse i aftalen af 25. marts 1961 mellem Dansk Arbejdsgiverforening for Kontor- og Handelsfagenes Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark for Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark om tiltrædelse af hovedaftalen af 18. november 1960 (Tiltrædelsesoverenskomsten). Bestemmelsen fastsætter følgende:

»Over for funktionærer, der indtager ledende stillinger, eller hvis dispositionsret i udstrakt grad forpligter firmaet, eller hvis hverv, fordi det har en særlig fortrolig karakter, gør dem til arbejdsgivernes tillidsmænd, har arbejdsgiveren ret til efter samråd med de pågældende at kræve, at de ikke må stå som medlemmer af Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark, så længe de beklæder sådanne stillinger.«

Hovedaftalen af 11. januar 1963 mellem Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger og Landsorganisationen i Danmark indeholder i § 5 en bestemmelse, der er enslydende med den foran nævnte bestemmelse i § 5 i hovedaftalen af 18. november 1960. For medlemmer af Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark og andre, der er ansat i henhold til bestemmelserne i funktionærloven, gælder en med den citerede bestemmelse i Tiltrædelsesoverenskomsten enslydende bestemmelse.

Hovedoverenskomsten af 21. december 1961 mellem Danske Forsikringsselskabers Forhandlingsorganisation (FFO) og Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening (DFL) indeholder i § 2 følgende bestemmelse:

»§ 2. *Stk. 1.* FFO og DFL er enige om at fremme et godt samarbejde sig imellem og virke for rolige og stabile arbejdsforhold i selskaberne, hvorfor de to organisationer og deres medlemmer hverken direkte eller indirekte vil lægge hindringer i vejen for, at selskaber og funktionærer organiserer sig inden for de to organisationers rammer.

Stk. 2. FFO har dog ret til at kræve, at nædennævnte grupper står uden for DFL, så længe de pågældende beklæder disse stillinger:

- a) vice- og underdirektører samt ansvarshavende aktuarer,
- b) ansatte, der som planlægningschefer, organisationschefer (akkvisitionschefer), regnskabschefer (hovedbogholdere) og kontorchefer eller dermed ligestillede har direkte rapport til et medlem af direktionen.
For så vidt der i et selskab ikke findes tre ansatte i disse grupper, har selskabet ret til at forlange, at det manglende antal tages blandt de overordnede (over fuldmægtige), der i charge og anciennitet inden for denne ligger de nævnte grupper nærmest,
- c) funktionærer, hvis hverv er af særlig fortrolig karakter, såsom personalechefer, direktionssekretærer og direktørers personlige sekretærer.«

I en tillægsprotokol til hovedoverenskomsten af 11. november 1952 mellem Danske Bankers Forhandlingsorganisation og Danske Bankfunktionærers Landsforening udtales følgende om det heromhandlede spørgsmål:

»Da de to parter ikke har kunnet nå til enighed om en bestemmelse vedrørende undtagelse fra medlemsskabet i landsforeningen, er dette punkt udgået af selve hovedoverenskomsten, og parterne har i protokollen trukket deres modstående synspunkter op.

Fra *forhandlingsorganisationens* side gøres gældende, at man principielt kunne ønske samtlige overordnede funktionærer holdt uden for medlemsskabet i landsforeningen, men at man har affundet sig med landsforeningens struktur og er indstillet på i nogen grad at moderere dette synspunkt.

Som et absolut minimum må det imidlertid kræves, at underdirektører, personalechefer, direktionssekretærer og andre, der står i direkte substitutionsforhold til direktionen, må holdes uden for medlemsskabet.

Et sådant krav berettigelse må forekomme umiddelbart indlysende og være i god overensstemmelse med almindelige arbejdsretlige principper, og det underbygges ydermere af den omstændighed, at landsforeningen ved oprettelse af strejkefond og ved funktionærernes afgivelse af forhandlingsretten til landsforeningen har skabt en situation, der ikke er forenelig med de højeste funktionærers forbliven i landsforeningens rækker.

Fra *landsforeningens* side gøres gældende, at foreningen bygger på frivilligt medlemsskab, og at man ikke ønsker at fravige foreningens

fundamentale princip derhen, at ikke enhver funktionær skulle kunne blive medlem.

Landsforeningen vil dog til protokollen udtale, at den ikke finder det unaturligt, at underdirektører og hovedbankernes personalechefer og direktionssekretærer ikke er medlemmer af landsforeningen.«

Der har i udvalget været enighed om, at det af partiet Venstre og Det konservative Folkeparti fremsatte forslag - uanset hvorledes man i øvrigt bedømmer spørgsmålet om arbejdsgiverens adgang til at holde overordnede funktionærer uden for medlemsskab af en funktionærorganisation - ikke kan anses for egnet til at regulere forholdene på det heromhandlede område. Udvalget skal herved fremhæve, at det i forslaget angivne kriterium for, hvilke funktionærer der kan holdes uden for medlemsskab af en funktionærorganisation, må antages i praksis at ville medføre betydelige fortolkningsvanskeligheder, idet forslaget ikke med fornøden tydelighed afgrænser den kreds af funktionærer, der sigtes til.

Hvad dernæst angår det oven for under b. nævnte forslag om, at en virksomheds ledelse kun har pligt til at optage forhandlinger med den mest omfattende af flere funktionærorganisationer, skal udvalget bemærke følgende:

Det antages i den arbejdsretlige litteratur, jfr. Knud Illum »Den kollektive arbejdsret«, 3. udgave, s. 104, at bestemmelsen i funktionærlovens § 10, stk. 2, indebærer, at en arbejdsgiver for hver personalegruppe kun kan være pligtig til at føre forhandlinger med én organisation ad gangen. Er personalet eller enkelte grupper af dette organiseret i forskellige foreninger, synes det rimeligt at antage, at forhandlingsretten tilkommer den organisation, som har et overvejende antal medlemmer. Dog bør en forskydning, som forrykker dette forhold, næppe have betydning, efter at arbejdsgiveren har anerkendt en organisation som forhandlingsberettiget, med mindre styrkeforholdet er afgørende forrykket. Er der indgået overenskomst med en personaleorganisation om løn- og arbejdsvilkår, kan arbejdsgiveren formentlig afslå forhandling med andre organisationer, så længe overenskomstforholdet består, uden at han derved pådrager sig ansvar efter funktionærloven.

Der har i udvalget været enighed om, at en gennemførelse af det heromhandlede forslag ville indebære en række uheldige konsekvenser såvel for arbejdsgivere som for funktionærer.

Udvalget skal herved pege på, at forslaget ville kunne bevirke, at arbejdsgivere til stadighed måtte afslutte overenskomster med skiftende funktionærorganisationer, hvilket ville modvirke ro og stabilitet i overenskomstforholdene og på arbejdspladserne.

Forslaget ville dernæst kunne medføre en opdeling af virksomhedernes personale i grupper, der indbyrdes ville søge at hverve medlemmer fra hinanden med heraf følgende uheldige virkninger for ledelse og funktionærer.

Forslaget ville endvidere gøre det nødvendigt, at arbejdsgiveren havde kendskab til de enkelte funktionærers organisationsmæssige knyttingsforhold, hvilket blandt andet ville kunne give anledning til sager om organisationsfølgelse.

Udvalget skal endelig pege på, at sådanne funktionærorganisationer, som efter deres formål alene optager særlige funktionærgrupper som medlemmer, f.eks. organisationerne under Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger normalt altid ville komme i mindretal, når det skulle afgøres, hvilken organisation der var forhandlingsberettiget. I tilfælde af, at en virksomhed havde en kollektiv overenskomst for sit handels- og kontorpersonale med den mest omfattende organisation, ville organisationer af arbejdsledere blive afskåret fra forhandlingsret.

Udvalget kan herefter ikke anbefale, at det omhandlede forslag om en ændring af funktionærlovens § 10 gennemføres.

Hvad endelig angår det oven for under c. nævnte forslag om, at kollektive overenskomster med en funktionærorganisation højst kan indgås for et tidsrum af 3 år og derefter bortfalder uden opsigelse eller frigørelseskonflikt, skal udvalget bemærke, at forslaget har nøje sammenhæng med det umiddelbart foran handlede forslag. En gennemførelse af forslaget ville være ensbetydende med, at der på funktionærområdet indføres regler om varigheden af og frigørelse for kollektive overenskomster, der afgørende ville bryde med de for det øvrige arbejdsmarked gældende regler.

Der har i udvalget været enighed om, at spørgsmålet om kollektive overenskomsters varighed bør være overladt til overenskomsternes parter, og udvalget har følgelig ikke kunnet anbefale, at det omhandlede forslag gennemføres.

3. Som omtalt i kapitel I fremsatte Fællesrådet for danske Tjenestemands- og Funktionær-

organisationer over for det af folketinget i 1963 nedsatte udvalg vedrørende forslag til love om ændringer i funktionærloven et forslag om tilføjelse til funktionærlovens § 10, stk. 2, af en bestemmelse om, at en funktionærorganisation er forpligtet til på begæring af virksomhedens ledelse at opgive, hvilke medlemmer en forhandling om løn- og arbejdsvilkår omfatter. Forslaget blev som nævnt fremsat på baggrund af en Sø- og Handelsretsdom af 20. januar 1964²⁾, der fastslog, at Svitzers Bjergrnings-Entreprise havde været berettiget til at kræve, at Danmarks Skibsførerforening skulle fremlægge fuldmagter fra de enkelte skibsførere til at opsiges de for skibsførerne gældende kontrakter eller ansættelsesvilkår.

Ved Højesterets dom af 4. november 1964³⁾ blev det i modsætning til Sø- og Handelsrettens dom statueret, at selskabet måtte anses for uberettiget til som betingelse for at forhandle med Danmarks Skibsførerforening om løn- og arbejdsvilkår for de af foreningens medlemmer, der var ansat som skibsførere i selskabet, at stille krav om, at foreningen skulle fremlægge fuldmagter fra skibsførerne.

Fællesrådets repræsentant i udvalget har herefter tilkendegivet, at fællesrådets ovennævnte forslag kan betragtes som bortfaldet.

4. Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer har gennem sin repræsentant i udvalget fremsat følgende forslag til ændring af funktionærlovens § 10:

Til § 10, stk. 2, føjes:

»Det kan ikke som vilkår for afslutning af kollektive overenskomster med en funktionærforening kræves, at overordnede funktionærer holdes uden for medlemsskab af funktionærforeningen. Dog kan arbejdsgiveren kræve, at sådanne overordnede funktionærer, der har en almindelig bemyndigelse til på arbejdsgiverens vegne at træffe bindende aftaler med hensyn til ansættelse og afskedigelse af andre funktionærer inden for funktionærforeningen, holdes uden for forhandlinger om kollektive overenskomster vedrørende de øvrige funktionærer i funktionærforeningen.«

Forslaget er enslydende med et af FTF i 1963 over for folketingets udvalg angående forslag til love om ændring af funktionærloven fremsat forslag.

²⁾ Sø- og Handelsretstidende 1964/68.

³⁾ Ugeskrift for Retsvæsen 1965/3.

I bemærkningerne til forslaget anføres følgende:

»Ved højesteretsdom af 1951 er det statueret, at den nugældende funktionærlovs § 10, stk. 2, ikke er til hinder for, at arbejdsgiveren som vilkår for afslutning af en kollektiv overenskomst med en funktionærforening forud kræver en hovedoverenskomst, hvor visse overordnede holdes uden for medlemsskab af funktionærforeningen.

Den foreslåede tilføjelse til § 10, stk. 2, sikrer, at et sådant vilkår fremtidig ikke kan stilles, idet dog arbejdsgiveren kan kræve, at de ganske enkelte funktionærer, der har en almindelig bemyndigelse til på arbejdsgiverens vegne at træffe bindende aftaler med hensyn til ansættelse og afskedigelse af andre funktionærer inden for funktionærforeningen, holdes uden for forhandlinger om kollektive overenskomster vedrørende de øvrige funktionærer. Det bemærkes, at undtagelsesbestemmelsens område er meget snævert, idet det kræves, at der er tillagt funktionæren *en almindelig bemyndigelse* til at træffe bindende aftaler. Den en skibsfører ved sømandsloven tillagte specielle bemyndigelse til på rederens vegne at ansætte og afskedige vil f.eks. ikke kunne give arbejdsgiveren ret til at kræve skibsførerne holdt uden for eventuelle kollektive overenskomster omfattende søfarende funktionærer.«

FTF's repræsentant i udvalget har til støtte for det omhandlede forslag anført, at funktionærloven efter FTF's opfattelse bør åbne mulighed for, at over- og underordnede kan være medlemmer af samme organisation. Under FTF er der en række organisationer, hvor dette princip ønskes gennemført. Dette gælder således bank-, forsikrings- og sparekassefunktionærer, og også for så vidt angår sygeplejersker er der ønske om gennemførelse af sådant princip. Forslaget går alene ud på at forbyde, at en arbejdsgiver eller en arbejdsgiverorganisation som vilkår for afslutning af kollektive overenskomster med en funktionærforening kræver, at overordnede funktionærer (bortset fra de i forslaget omhandlede undtagelser) holdes uden for medlemsskab af funktionærforeningen, hvorimod forslaget ikke tilsigter at udelukke, at der kan træffes aftale om sådanne bestemmelser, såfremt der måtte være enighed om spørgsmålet mellem overenskomstens parter.

Danmarks Skibsførerforening har ved sin repræsentant i udvalget tilsluttet sig forslaget.

Et flertal af udvalget (udvalgets medlemmer med undtagelse af Marvin Madsen og Udby-Hansen) har bemærket følgende:

Flertallet finder, at det omhandlede spørgsmål i overensstemmelse med hidtidig praksis bør være overladt til løsning ved forhandling mellem arbejdsmarkedets parter, og at spørgsmålet ikke kan anses for egnet som lovgivningsanliggende.

Flertallet finder endvidere, at en gennemførelse af forslaget må antages at indebære risiko for, at der, hvor overordnede og underordnede står som medlemmer af samme organisation, sker pression fra den ene gruppe over for den anden.

Det er yderligere af medlemmer af flertallet (Degerbøl, Gehrs, Linnemann, Lytting, Rømert Rasmussen, Ricard og Vilner) fremhævet, at retten til at holde ledende funktionærer uden for medlemsskab af funktionærorganisationer, således som denne ret overenskomstmæssigt er afgrænset, er en forudsætning for virksomhedernes effektivitet, idet en overordnet funktionær ikke vil kunne udføre betroede opgaver på forsvarelig måde, såfremt han efter påtale fra de underordnede side må bøje sig for kritik fra vedkommende funktionærorganisation for sine dispositioner. Hertil kommer, at det i forslaget indeholdte kriterium for, hvilke funktionærer der kan holdes uden for medlemsskab af en funktionærorganisation, er uheldigt, idet beslutninger om ansættelse og afskedigelse i mindre og mellemstore virksomheder nu som oftest træffes af virksomhedernes ledelse, medens antagelses- og afskedigelsesretten i større virksomheder vil være delegeret et kortere eller længere stykke ud i virksomhedens stabsfunktioner, alt efter som det drejer sig om ansættel-

se af overordnede eller underordnede og alt efter den enkelte virksomheds organisationsform.

For de større virksomheder gælder det, at det ville være umuligt at formulere en lovregel, som der kunne arbejdes med i praksis, og som den enkelte virksomheds ledelse ikke kunne rokere med efter behag.

For mindre og mellemstore virksomheder vil le reglen betyde en fuldstændig ophævelse af adgangen til at holde overordnede uden for de underordnede organisationer.

Forslaget bygger altså ikke på et kriterium, der harmonerer med moderne virksomhedsledelse og ville, hvis det bliver gennemført, medføre en høj grad af usikkerhed med hensyn til retsstillingen.

Linnemann har til det af FTF anførte vedrørende skibsføreren specielt ønsket at bemærke, at der næppe findes nogen anden stilling, der er tillagt en så vidtrækkende almindelig beføjelse til at binde en arbejdsgiver (rederiet) med hensyn til ansættelse og afskedigelse selv af andre højt betroede om bord, som den en skibsfører har i medfør af blandt andet sømandslovens § 9. De beføjelser, der i øvrigt er tillagt skibsføreren, jfr. herved blandt andet også sølovens § 64, er så forpligtende for arbejdsgiveren (rederiet), at der er tale om en stilling, der mindst svarer til de stillinger, som FTF i sit forslag og i praksis anerkender bør holdes uden for forhandlinger, der omfatter andre funktionærer. FTF's forslag kan således ikke begrundes.

Det samlede flertal har herefter fundet, at en ændring af funktionærloven i overensstemmelse med forslaget alle forhold taget i betragtning ville have meget uheldige og uoverskuelige virkninger, hvorfor forslaget ikke bør gennemføres.

KAPITEL V

Udkast til lov om ændring i lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer

§ 1.

I lov nr. 261 af 9. juni 1948 om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 131 af 29. april 1964, foretages følgende ændring:

§ 8 affattes således:

»Dør en funktionær i ansættelsestiden, tilkommer der funktionærens ægtefælle eller børn under 18 år, over for hvem funktionæren har forsørgerpligt, 1, 2 eller 3 måneders løn, eftersom funktionæren ved dødsfaldet har haft ansættelse i virksomheden i henholdsvis 1, 2 eller 3 år.«

§ 2.

Denne lov træder i kraft den ...

Bemærkninger til lovudkastet.

I henhold til den gældende funktionærlovs § 8 tilkommer der enken efter en funktionair 1, 2 eller 3 måneders efterløn, eftersom funktionæren ved dødsfaldet har haft ansættelse i virksomheden i henholdsvis 1, 2 eller 3 år. Derimod tilkommer der ikke enkemanden efter en kvindelig funktionær efterløn.

Efter at der ved tjenestemandsløven af 7. juni 1958 er blevet gennemført en nyordning, hvorved efterlønsreglerne for statens tjenestemænd er blevet udvidet til at omfatte en kvindelig tjenestemand efterladt ægtefælle, er det fundet rimeligt, at der gennemføres tilsvarende ændringer i funktionærlovens § 8.

Det bemærkes i denne forbindelse, at baggrunden for, at der i sin tid blev indført en regel om efterløn i funktionærloven, var den efterlønsordning, der i henhold til den dagældende tjenestemandsløvgivning var gældende for statens tjenestemænd.

Bestemmelsen i den gældende funktionærlovs § 8, 2. punktum, hvorefter der tilkommer børn under 18 år efter en kvindelig funktionær efterløn, hvis faderen er død eller ikke ved moderens død har forsørgerpligt, foreslås ophævet. Reglerne vil herefter også for så vidt angår efterløn til børn være ens for mandlige og kvindelige funktionærer.

Retten til efterløn vil efter forslaget som hidtil være betinget af, at den afdøde funktionær havde forsørgerpligt, jfr. om dette begreb Sø- og Handelsrettens dom af 15. juni 1960 (Ugeskrift for Retsvæsen 1960/947).

FTF
FÆLLESRÅDET FOR DANSKE
TJENESTEMANDS-
OG FUNKTIONÆRORGANISATIONER,
Vesterport,
Trommesalen 2³,
København V.

Den 14. nov. 1963.

Til det af folkettinget nedsatte udvalg vedrørende forslag til love om ændring af lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer.

Vedr.: De den 2. oktober 1963 og 18. oktober 1963 fremsatte lovforslag.

I anledning af de i folkettinget den 2. oktober 1963 og 18. oktober 1963 fremsatte forslag til love om ændringer i lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer tillader Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer sig herved at bemærke følgende:

1. Vedr. lovforslag 2. oktober 1963 nr. 6.

Forslaget er identisk med nr. 6 i det den 15. marts 1963 fremsatte lovforslag, hvortil FTF i skrivelse af 10. april 1963 til det dengang nedsatte folketingsudvalg bemærkede følgende:

»If 1g. lovforslaget nr. 6 tilføjes til § 10, stk. 2, som nyt punktum følgende:

»Overordnede funktionærer, som af arbejdsgiveren er særligt bemyndiget til på dennes vegne at regulere arbejdsvilkårene i forhold til det øvrige personale, herunder eventuelt har fået meddelt ansættelses- og afskedigelsesret, kan af arbejdsgiveren dog forlanges holdt uden for kollektive overenskomstforhandlinger vedrørende det øvrige personale.«

Da specielt udtrykket »er særligt bemyndiget til på dennes vegne at regulere arbejdsvilkårene i forhold til det øvrige personale« i praksis vil medføre en række fortolkningsproblemer samt volde en række FTF-organisationer store vanskeligheder i deres forhandlinger, må FTF tage afstand fra den foreslåede formulering, og *man skal i stedet foreslå, at lovforslagets nr. 6 udformes således:*

Til § 10, stk. 2, føjes følgende:

»Det kan ikke som vilkår for afslutning af kollektive overenskomster med en funktionær-

forening kræves, at overordnede funktionærer holdes uden for medlemsskab af funktionærforeningen. Dog kan arbejdsgiveren kræve, at sådanne overordnede funktionærer, der har en almindelig bemyndigelse til på arbejdsgiverens vegne at træffe bindende aftaler med hensyn til ansættelse og afskedigelse af andre funktionærer indenfor funktionærforeningen, holdes uden for forhandlinger om kollektive overenskomster vedrørende de øvrige funktionærer i funktionærforeningen.«

Under hensyn til, at det er teknisk vanskeligt i lovtekst præcist at anføre, hvilke overordnede funktionærer der herefter kan holdes uden for forhandlinger om kollektive overenskomster vedrørende de øvrige funktionærer, *skal man anmode om, at der i betænkningen fra udvalget optages følgende bemærkninger til forslaget:*

»Ved højesteretsdom af 1951 er det statueret, at den nugældende funktionærlovs § 10, stk. 2, ikke er til hinder for, at arbejdsgiveren som vilkår for afslutning af en kollektiv overenskomst med en funktionærforening forud kræver en hovedoverenskomst, hvor visse overordnede holdes uden for medlemsskab af funktionærforeningen.

Den foreslåede tilføjelse til § 10, stk. 2, sikrer, at et sådant vilkår fremtidig ikke kan stilles, idet dog arbejdsgiveren kan kræve, at de ganske enkelte funktionærer, der har en almindelig bemyndigelse til på arbejdsgiverens vegne at træffe bindende aftaler med hensyn til ansættelse og afskedigelse af andre funktionærer indenfor funktionærforeningen, holdes uden for forhandlinger om kollektive overenskomster vedrørende de øvrige funktionærer.

Det bemærkes, at undtagelsesbestemmelsens område er meget snævert, idet det kræves, at der er tillagt funktionæren *en almindelig bemyndigelse* til at træffe bindende aftaler. Den en skibsfører ved sømandsloven tillagte specielle bemyndigelse til på rederens vegne at ansætte og afskedige vil f. eks. ikke kunne give arbejdsgiveren ret til at kræve skibsførerne holdt uden for eventuelle kollektive overenskomster omfattende søfarende funktionærer.«

FTF kan påny henvise til ovenstående udtalelse, men skal tilføje, at man - såfremt flertal på nuværende tidspunkt ikke kan skabes for FTF's forslag - vil kunne tiltræde, at spørgsmålet udskydes til senere behandling under forudsætning af, at arbejdsministeren nedsætter et udvalg med repræsentation fra blandt andet arbejdsmarkedets parter — herunder FTF - til nærmere behandling og undersøgelse af de arbejdsretlige problemer, der måtte opstå ved en løsning af det af FTF rejste spørgsmål.

2. Vedr. lovforslag 2. oktober 1963 nr. 7 og 8.

FTF er opmærksom på, at funktionærloven i sin nuværende affattelse ikke klart løser de problemer, der omhandles i forslaget nr. 7 og 8. Det skal således oplyses, at det for nylig for en FTF tilsluttet funktionærorganisation, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, har været nødvendigt at anlægge sag mod Kontor- og Handelsfagenes Arbejdsgiverforening for at søge afklaring af forhandlingsretlige forhold. Nævnte sag er endnu ikke afsluttet. FTF er derfor interesseret i en løsning af de i lovforslaget nævnte problemer ved tilføjelser til funktionærloven.

Såfremt flertal på nuværende tidspunkt ikke kan skabes for gennemførelse af lovforslag, skal FTF foreslå, at spørgsmålene henvises til behandling i det ovenfor under 1 nævnte udvalg.

3. Vedr. lovforslag 2. oktober 1963 nr. 2 og 3 og lovforslag 18. oktober 1963 nr. 3.

Forslaget i lovforslag 2. oktober 1963 nr. 2 og 3 er identisk med nr. 2 og 3 i det den 15. marts 1963 fremsatte lovforslag, hvortil FTF i skrivelse af 10. april 1963 til det dengang nedsatte folketingsudvalg bemærkede følgende:

»If 1g lovforslagets nr. 2 indsættes i § 3 en beskyttelse mod urimelige afskedigelser, der stort set svarer til de regler, der er indført ved hovedaftalen af 18. november 1960 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark, De samvirkende Fagforbund.

FTF ser med tilfredshed, at beskyttelse mod urimelige afskedigelser indføres i funktionærloven, men er dog betænkelig ved, at den eventuelle erstatning maksimeres til tre måneders løn, idet en sådan erstatning for en specialuddannet funktionær med lang anciennitet ikke vil være tilfredsstillende. FTF finder, at det bør overlades til domstolene at fastsætte erstatningens størrelse, samt at der bør være mulighed for i særlige tilfælde at yde større erstatning end tre måneders løn. *Man skal derfor foreslå, at »dog højst en erstatning, der svarer til tre måneders løn,« udgår af lovforslagets nr. 2.*

FTF har med tilfredshed bemærket, at lovforslag 18. oktober 1963 nr. 3 - for funktionærer med betydelig anciennitet — delvis imødekommer FTF's ønske, men man skal henstille, at der ved den endelige udformning af lovforslaget tages yderligere hensyn til FTF's bemærkninger.

4. Vedr. øvrige forslag i lovforslag 2. oktober 1963 og 18. oktober 1963.

Under hensyn til, at de omhandlede forslag indeholder en række forbedringer for funktionærerne, skal FTF henstille, at de gennemføres.

For Fællesrådet for danske Tjenestemands- og Funktionærorganisationer

N. C. Thomsen Nielsen,
Formand

Marvin Madsen,
Sekretær

DANSK ARBEJDSGIVERFORENING
Vester Voldgade 113,
København V.

Den 22. maj 1963.

Til det af folketinget nedsatte udvalg til behandling af forslag til lov om ændring af lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer.

Under henvisning til det af partiet Venstre og Det konservative Folkeparti den 15. marts i år fremsatte forslag til ændring af funktionærloven tillader Dansk Arbejdsgiverforening sig herved at fremkomme med følgende bemærkninger:

Lovforslaget og de yderligere forslag til ændringer, som fra forskellig side blev fremdraget under lovforslagets 1. behandling, vil få konsekvenser af stor principiel rækkevidde, såfremt de gennemføres. Vi tillader os derfor at anmode det ærede folketingsudvalg om at foranledige, at de interesserede organisationer får lejlighed til under en eller anden form at udtale sig nærmere om hele problemkomplekset.

Vi ønsker dog allerede nu at fremkomme med nogle bemærkninger til de fagretlige nydannelser, som indeholdes i ændringsforslag nr. 6, 7 og 8.

Ændringsforslag nr. 6 tilsigter ifølge bemærkningerne at gennemføre en indskrænkning i arbejdsgiverens ret til at holde overordnede funktionærer uden for overenskomstforhandlinger for det øvrige personale.

Reglerne om dette spørgsmål findes i dag i § 5, stk. 1, i Hovedaftalen af 18. november 1960, hvorefter arbejdsledere, formænd og personer i tilsvarende stillinger, som i forholdet over for arbejderne er arbejdsgivernes tillidsmænd, af arbejdsgiveren efter samråd med pågældende kan holdes uden for medlemskab af en arbejderorganisation.

En tilsvarende bestemmelse findes i tutsædelsesoverenskomsten af 25. marts 1961 for handels- og kontorområdet.

Bestemmelsen i § 5, stk. 1, som er hentet fra Septemberforliget af 1899, blev i 1960 alene underkastet en redaktionel ændring. Den såkaldte formandsbestemmelse blev dog indgående drøftet under forhandlingerne om revision

af Septemberforliget, men der var enighed mellem parterne om, at fortolkningen af arbejdslederbegrebet som hidtil burde udformes i retspraksis. En realitetsændring i formuleringen ville betyde, at den gennem en righoldig retspraksis skete fortolkning ville miste sin værdi, og det ville være vanskeligt for ikke at sige umuligt at udarbejde en kortfattet ny tekst, som ville give en udtømmende beskrivelse af formandsbegrebet.

Det var arbejdsgivernes krav om, at overordnede funktionærer ikke skulle berøres af strejkeaktioner, som lå bag indførelsen af formandsbestemmelsen i 1899.

Hovedaftalens § 5 har imidlertid også stor værdi uden for konfliktsituationer. En overordnet funktionær vil således ikke kunne udføre sine betroede opgaver på forsvarlig måde, såfremt han efter påtale fra de underordnede side risikerer kritik fra fagforeningens side for sine dispositioner. Retten til at holde ledende funktionærer uden for arbejderorganisationerne er således en forudsætning for virksomhedens effektivitet.

Det er endvidere af betydning såvel for virksomhederne som for de betroede funktionærer, at deres arbejdsvilkår kan fastlægges individuelt under hensyn til vedkommende funktionærs ansvar inden for virksomheden.

Endelig kan nævnes, at medens det tidligere var ret afgørende ved bedømmelsen af, om en funktionær kunne holdes uden for arbejderorganisationerne, at han havde ansættelses- og afskedigelsesret, er dette ikke i samme grad tilfældet i dag. Beslutninger om ansættelse og afskedigelse træffes nu ofte af topledelsen, medens ledelsesfunktionen i øvrigt kan være delt op på temmelig mange led. I en række tilfælde kan det være ganske afgørende for ledelsen, at f. eks. en funktionær med en stabsfunktion

holdes uden for arbejderorganisationerne på grund af stabsfunktionens karakter, selv om pågældende ikke har hverken afskedigelses- eller ansættelsesret.

Det nu fremsatte forslag har til hensigt at gøre den gruppe mindre, som kan holdes uden for kollektive overenskomstforhandlinger med det almindelige personale. Som det fremgår af ovenstående, bygger forslaget imidlertid på kriterier, som ikke harmonerer med moderne virksomhedsledelse, og såfremt det blev gennemført, ville det medføre en høj grad af usikkerhed om retsstillingen inden for et område, hvor reglerne i dag har nået en sådan klarhed, at sager efterhånden er sjældne.

Vi finder derfor grund til indtrængende at henstille til folketingsudvalget ikke at foretage ændring i gældende praksis på dette punkt.

Ændringsforslag nr. 7 og 8 om, at en arbejdsgiver kun har pligt til at forhandle med den største af flere funktionærorganisationer på virksomheden, og om, at kollektive overenskomster med funktionærer højst kan indgås for et tidsrum af tre år og derefter automatisk bortfalder, er et forsøg på at indføre helt nye fagretlige regler.

Det fremgår af bemærkningerne og 1. behandlingen, at formålet med disse ændringsforslag er at hindre monopoldannelser samt at sikre, at den mest repræsentative organisation får tillagt forhandlingsretten.

Det er vor opfattelse, at der ikke er behov for en nydannelse som den foreslåede, og at en gennemførelse af forslagene vil kunne få en lang række uheldige konsekvenser.

Ifølge funktionærlovens § 10, stk. 2, har ethvert personale ret til uanset størrelsen at kræve forhandling gennem sin organisation med virksomhedens ledelse om løn- og arbejdsvilkår. Denne bestemmelse er særdeles klar og giver i en række situationer funktionærerne en videregående beskyttelse end det fremsatte lovforslag. Samtidig er den gældende lovbestemmelse så generelt formuleret, at den harmonerer med det gennem en årrække opbyggede fagretlige system, hvilket er grunden til, at vi ikke finder behov for at foretage ændringer på dette punkt.

Blandt de uheldige konsekvenser, som en gennemførelse af ændringsforslag nr. 7 vil kunne få, kan for det første nævnes, at det vil kunne føre til en opdeling af personalet i grupper, der søger at hverve medlemmer fra hinanden - en udvikling, der ikke vil være til gavn hver-

ken for ledelsen eller funktionærerne på den enkelte virksomhed.

For det andet vil eventuelt stridende funktionærorganisationer i deres indbyrdes kamp om at afslutte kollektivt overenskomst kunne se en interesse i at kræve overenskomst oprettet selv i tilfælde, hvor kun en meget lille procentdel af det samlede antal funktionærer på virksomheden er organiseret, hvilket ligeledes vil kunne føre til uro og vanskeligheder på den enkelte arbejdsplads.

For det tredje vil de funktionærorganisationer, som efter deres formål alene optager særlige funktionærgrupper som medlemmer, normalt altid komme i mindretal, når det skal afgøres, hvilken organisation der er forhandlingsberettiget. Det drejer sig især om organisationer under Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger, som i dag på en lang række virksomheder har rammeaftaler eller egentlige kollektive overenskomster for deres medlemmer samtidig med, at virksomheden har en anden kollektiv overenskomst for sit handels- og kontorpersonale. Det ville være højst uheldigt, om organisationer af denne art, med hvem arbejdsgiverne gennem årene har haft et fortrinligt samarbejde, skulle blive udelukket fra forhandlingsret i fremtiden.

For det fjerde gør forslaget det nødvendigt for arbejdsgiveren at have oversigt over de enkelte funktionærers organisationsmæssige knyttningsforhold, hvilket af psykologiske og andre grunde ofte er uheldigt og kunne give anledning til påstande om organisationsforfølgelse etc.

Endelige ville det medføre vanskeligheder for arbejdsgiveren, om han i en periode skal afslutte overenskomst med én organisation og derefter i den næste periode med en anden organisation. I praksis ville overenskomsterne med de forskellige organisationer blive identiske for at undgå uro på den enkelte arbejdsplads og eventuelle sager om organisationsforfølgelse.

Forslag nr. 8 om, at en kollektiv overenskomst med en funktionærorganisation automatisk bortfalder efter en 3-års periode, er ligeledes i strid med de fagretlige regler i dag, hvor spørgsmålet om overenskomsternes varighed ikke er genstand for lovgivning, men er overladt til afgørelse af organisationerne selv. Det er efter gældende regler særdeles vanskeligt at blive frigjort for en eksisterende overenskomst, og der er igennem årene forekommet tilfælde, hvor snart en arbejdsgiverorganisation snart en

arbejderorganisation kunne have ønsket sig en videre adgang end den eksisterende til at frigøre sig fra en gældende overenskomst. Der er dog næppe tilstrækkelig grund til at ændre ved princippet om, at det er organisationerne selv, der afgør, på hvilken måde man kan frigøre sig fra en overenskomst, og det foreliggende forslag vil kunne få den højst uheldige konsekvens, at de eksisterende overenskomster efterhånden kommer »ud af trit«, således at der i stedet for ét udløbstidspunkt vil blive tale om en række forskellige udløbstidspunkter.

Enhver ændring af funktionærlovens regler vil påvirke den på grundlag af loven opbyggede righoldige retspraksis. Det forekommer os sær-

deles betænkeligt at foretage principielle ændringer i denne lov uden nøje forudgående overvejelser over, hvilke konsekvenser sådanne ændringer vil få for hele forholdet mellem arbejdsgiver og funktionær. Dette er vel også grunden til, at tidligere ændringer har fundet sted på basis af forudgående kommissionsarbejde og i nøje samarbejde med de interesserede organisationer.

Vi tillader os at gå ud fra, at dette også vil blive tilfældet, såfremt der i anledning af det foreliggende forslag skønnes at være behov for i en nærmere fremtid at foretage principielle ændringer i funktionærloven.

P. F. V.

Svend Heineke.

/ Arne Lund.

LANDSORGANISATIONEN I DANMARK
De samvirkende Fagforbund,
Rosenørns Allé 14,
København V.

Den 27. sept. 1963.

*Arbejdsministeriet,
Laksegade 19,
København K.*

Vedrørende revision af funktionærloven.

Landsorganisationen ønsker gerne ved nærværende at fremkomme med forskellige bemærkninger til det af partiet Venstre og Det konservative Folkeparti den 15. marts d. å. stillede forslag til ændring af lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer.

Med hensyn til ændringsforslag nr. 6 tilsigter man, i henhold til lovforslagets bemærkninger, at indskrænke arbejdsgiverens ret til at forlange personer holdt udenfor de kollektive overenskomster.

Imidlertid er selve forslaget til § 10, stk. 2, efter vor opfattelse uklart formuleret, idet dette ikke rent umiddelbart behøver at betyde en ændring af hidtidig retspraksis, idet en overordnet funktionær normalt er bemyndiget til på arbejdsgiverens vegne at regulere arbejdsvilkårene i forhold til det øvrige personale og vil som sådan i henhold til gældende praksis af arbejdsgiveren kunne holdes udenfor de kollektive overenskomstforhandlinger.

Hvis lovforslaget skulle nyde fremme, finder vi, at det vil medvirke til at skabe en sand forvirring på de enkelte virksomheder, når man retlig skal definere, hvorvidt en overordnet funktionær på arbejdsgiverens vegne er bemyndiget til at regulere arbejdsvilkårene i forhold til det øvrige personale, og man vil her kunne operere med sådanne mere eller mindre eksakte bemyndigelser og disses omfang, fuldstændig efter hvilke interesser man lægger i en aktuel sag.

Resultatet vil givetvis være en række sager, ikke mindst under hensyn til bemærkningerne til lovforslaget, hvor det udtrykkeligt er anført, hvad man tilsigter, og der vil ved sådanne sa-

gers behandling efter vor opfattelse være stor risiko for vilkårligheder.

Vi tillader os at henlede arbejdsministeriets opmærksomhed på, at reglerne om dette spørgsmål i dag findes i § 5, stk. 1, i Hovedaftalen af 18. november 1960, hvorefter arbejdsledere og formænd og andre i tilsvarende stillinger, som i forholdet over for arbejderne er arbejdsgiverens tillidsmænd, kan holdes uden for medlemskab af en arbejderorganisation.

En tilsvarende bestemmelse findes i Tiltrædelsesoverenskomsten af 25. marts 1961 for handels- og kontorfunktionærområdet.

Bestemmelsen i § 5, stk. 1, er hentet fra Septemberforliget af 1899, og ved revisionen af Septemberforliget var der enighed mellem parterne om, at fortolkningen af arbejdslederbegrebet som hidtil burde udformes i retspraksis. Altså er der gennem en meget lang årrække bygget en retspraksis op, som det ikke vil være hensigtsmæssigt at skabe uklarhed om ved en ændring i funktionærloven.

Det må erkendes, at fortolkningen af Hovedaftalens § 5 vel nok gennem retspraksis er fortolket temmelig rigoristisk, men vi er af den formening, at der ikke for indeværende er tilstrækkeligt behov for en nærmere uddybning af det aktuelle spørgsmål i funktionærloven, og for så vidt der skal ske ændringer i overordnede funktionærers retlige stilling på dette punkt, må det være et spørgsmål, som arbejdsmarkedets parter naturligt må tage med under de forhandlinger, som måtte komme ved en eventuel revision af Hovedaftalen i 1966.

Vi kan af nævnte grunde ikke anbefale en ændring dette spørgsmål vedrørende.

Med hensyn til ændringsforslag nr. 7 vil en gennemførelse af forslaget rent personalemæssigt kunne indebære et sandt kaos indenfor en virksomhed, og hvor man vil kunne risikere indenfor samme arbejdsområde mere eller mindre stemningsbetonede gruppedelinger blandt personalet og med tilknytning til forskellige organisationer eller forbund.

Ikke alene teoretisk, men også praktisk vil formuleringen af forslaget - alt efter gruppetalenes svingninger — kunne medføre, at arbejdsgiverne må skifte modforhandlere i én uendelighed. En uro på virksomhederne og med en strid grupperne imellem om at kapre medlemmer, vil være en permanent situation, som ingen af parterne vil kunne være tjent med.

Hertil kommer i denne forbindelse det meget nærliggende, også i relation til punkt 6, at for så vidt det overordnede personale i videste forstand indgår i et fælles overenskomsts system, vil disse meget let føle sig fristet til at øve pression overfor det underordnede personale, og sager om organisationsforfølgelse vil være et resultat, man må forudse.

Forslag 7 vil være aldeles i strid med de al-

mindelige gældende fagretlige bestemmelser, hvorfor det indtrængende henstilles, at man ikke ved en eventuel revision af funktionærloven foretager ændringer for så vidt angår dette forhold.

Forslag 8 om, at en kollektiv overenskomst med en funktionærorganisation automatisk bortfalder efter en 3-års periode, er ligeledes i strid med de almindelige gældende fagretlige regler.

Overenskomsternes varighed er ikke genstand for lovgivning, men er overladt ved forhandling til de respektive organisationers afgørelse, og således må det, efter vor opfattelse, have sin forbliven, idet principperne om, at organisationerne selv afgør, på hvilken måde man kan frigøre sig fra en overenskomst, må fastholdes.

Under hensyn til foranstående må Landsfororganisationen stærkt fraråde, at man foretager de af partiet Venstre og Det konservative Folkeparti foreslåede ændringer i § 10 i funktionærloven, idet vi som vor opfattelse må fastholde, at der ikke forekommer os noget som helst behov for en nydannelse af den karakter, som partierne har foreslået.

P. F. V.

Einar Nielsen.

/ S. Bache Vognbjerg.

Nogle domme vedrørende funktionærlovens § 1, stk. 1, afsagt siden 1948.

En person, der på fast ugeløn var beskæftiget i et renseri, bl.a. med at sortere det til rensenriet indleverede tøj, mærke det og lægge det i rensemaskinerne, føre en vis kontrol med selve rensningen, pakke og udkøre det rensede tøj samt lejlighedsvis betjene kunder i indleveringslokalet, fandtes ikke at have krav på opsigelsesvarsel efter funktionærloven. (Juristen 1957/222).

En rensemester i et renseri efter de foreliggende oplysninger om hans arbejde ikke antaget at være funktionær. (UfR 1951/1086).

En ung pige, der var antaget til uddannelse i et renseri og farveri m.h.t. kundebetjening og pakkeekspedition, fandtes ikke at kunne anses som funktionær i henhold til funktionærlovens § 1, stk. 1 a). (UfR 1953/853).

En ekspeditrice i en bar ikke omfattet af funktionærloven. (SHT 1954/168).

En ekspeditrice, som solgte kaffe, the, kager, smørrebrød, is, sodavand og pølser m.v., i overvejende grad til fortæring ved borde i forretningslokalet, og hvis arbejde yderligere bestod i at lave kaffe og the og smøre smørrebrød samt rydde af bordene, ikke anset som funktionær. (UfR 1966/886).

Fru A var for fast timeløn beskæftiget ved en restaurants soda-fountain-bar, hvorfra hun — idet hun modtog betaling, som hun hver gang nedskrev på notaer - udleverede varer til kunderne, der enten nød dem ved baren eller selv uden betjening bragte dem ud til andre siddepladser i lokalet. Endvidere udførte hun lidt polerings- og rengøringsarbejde ved selve baren. Hun ansås ikke som funktionær efter funktionærlovens § 1, stk. 1 a). (UfR 1954/505).

Fru A, der var ansat i en restaurant som tobakssælgerske, hvis virksomhed udelukkende havde bestået i forhandling af tobaksvarer til restaurantens gæster, og som ikke oppebar løn, men modtog dels fri kost og dels drikkepenge fra gæsterne, fandtes nærmest at have indtaget en stilling, der kunne sidestilles med det egent-

lige serveringspersonale, og ikke kunne anses som funktionær i henhold til funktionærlovens § 1, stk. 1, pkt. a) og d). (UfR 1954/652).

En i en hotelrestaurant ansat kvindelig buf-fist, der var oplært som sådan, dog uden lærekontrakt eller bevis for uddannelsen, og hvis arbejde bestod i efter rekvisition at udlevere bestilte mad- og drikkevarer gennem tjenerne samt i daglig renholdelse af buffetens inventar, ansås ikke som funktionær efter funktionærlovens § 1. (UfR 1955/152).

Frøken P's arbejde i et marketenderi måtte i det væsentlige karakteriseres som serveringsarbejde og omfattedes derfor ikke af funktionærloven. (UfR 1948/332).

Marketenderne A og B, der var ansatte i en klubs marketenderi, således at deres hovedarbejde bestod i betjening af klubbens medlemmer, fandtes ikke at kunne henføres under funktionærloven. (UfR 1953/324).

En marketenderske, der alene passede et fabriksmarketenderi for ca. 75 folk med et dertil knyttet kiosklignende salg, anset omfattet af funktionærloven. (UfR 1963/343).

A, der var uddannet som slagter, havde fra 1956 til 1961 været ansat i en forretning tilhørende slagtermester S, der drev to andre forretninger, til en løn, der lå væsentlig over den tariffmæssige betaling til en slagtersvend. Efter samtlige oplysninger om A's virksomhed i forretningen, herunder at det i vidt omfang havde påhvilet ham at fastsætte udsalgspriserne og alene at varetage ekspeditionen af kunderne, således at han i væsentlig grad havde haft indflydelse på den forretningsmæssige drift, ansås han som funktionær, jfr. funktionærlovens § 1, stk. 1 d), jfr. a. (UfR 1964/20).

En i en forbrugsforenings kødudsalg ansat, som slagter uddannet bestyrer, der lønnedes overenskomstsmæssigt og oppebar provision af omsætningen, kunne, da indkøbene hovedsagelig skete til faste priser, da der ikke var væsentligt arbejde med at lede eller føre tilsyn med

det øvrige personale, da der ikke førtes regnskab i udsalget, og da der ved ansættelsen væsentligt var lagt vægt på hans håndværksmæssige uddannelse, ikke anses som funktionær. (UfR 1957/911).

En ved et skibsværft ansat portner, der tillige udførte forskelligt regnskabsarbejde m.v., kunne, selv om hans beskæftigelse i ret væsentlig grad var af kontormæssig art, ikke anses som funktionær, idet hans egentlige beskæftigelse var som portner, og han blot - for at udfylde arbejdstiden - i forbindelse hermed havde påtaget sig kontorarbejdet. (UfR 1948/1304).

Idet den af A på et hotel i Maribo udførte portiergerning måtte anses for at være af overvejende kontormæssig art, ansås han omfattet af funktionærloven. (UfR 1950/203).

Frk. R, der havde ansættelse på et hotel, hvor hun med oldfruen som overordnet var beskæftiget på linnedstuen og $\frac{1}{2}$ à 1 time daglig havde tilsyn med de under oldfruen hørende husmedhjælpere, ikke antaget at være funktionær i funktionærlovens forstand. (UfR 1950/536).

F, der var ansat på en brugsforenings lager, og hvis beskæftigelse i alt væsentligt bestod i almindeligt lagerarbejde, ansås ikke som funktionær. (UfR 1956/529).

Medhjælper, beskæftiget med indpakning af varer og transport af disse inden for virksomheden og med at fremtage de rette varer på lageret på grundlag af indkomne ordresedler samt udfærdigelse af følgesedler på de således fremtagne varer, ansås som funktionær. (UfR 1958/132).

En handelsuddannet lagerekspedient, hvis arbejde bl.a. bestod i at fremtage varer på lager og systue på grundlag af indkomne ordrer og at udfærdige følgesedler over varerne, fandtes omfattet af funktionærlovens § 1, stk. 1 a) (UfR 1958/130).

En kvindelig medarbejder, der var ansat på lageret i en engros-forretning for parfumerivarer, var i det væsentlige beskæftiget med på grundlag af ordresedler, som hun modtog fra kontoret, at fremtage og indpakke varer, udfylde forsendelsespapirer og sørge for afsendelse. Idet dette måtte anses som almindeligt lagerarbejde, og idet den omstændighed, at hun derudover kvitterede for indgåede varer, lavede

månedlige varefortegnelse og under efterkontrol noterede visse varers stykpris på ordresedlerne, ikke kunne medføre, at hendes arbejde måtte ligestilles med kontorarbejde, ansås hun ikke som funktionær i funktionærlovens forstand. (UfR 1964/661).

En ved en smørrebrødsfabrik F's vogn på Trianglen ansat fast smørrebrødsforhandler, hvis arbejde bestod i fra F flere gange dagligt at modtage færdigsmørrebrødspakker, at udlevere disse til kunderne og modtage betaling, som han daglig afleverede til F, fandtes at henhøre til de i funktionærlovens § 1, stk. 1 a) nævnte handelsmedhjælpere beskæftiget ved salg og derfor at have krav på opsigelsesvarsel efter funktionærloven. (UfR 1952/266).

A var af B antaget til at forestå salget af pølser, sodavand m.v. fra en pølsevogn og aflønnedes i forhold til salget, dog med en garanteret minimumsløn. Pølserne leveredes af C, medens de øvrige varer blev indkøbt af A, der førte regnskab over indtægter og udgifter og aflagde regnskab over for C's forretningsfører, der hver måned afregnede overskud til B. Antaget, at A var omfattet af funktionærlovens § 1, stk. 1, a). (UfR 1962/902).

A, der en måned havde arbejdet på korn- og foderstofhandler B's lager, virkede herefter i de følgende $3\frac{1}{2}$ måned som sælger for B, til dels på provisionsbasis, og modtog regelmæssigt på B's kontor instruktioner i salgsarbejdet, ligesom han lejlighedsvis udførte enkelte andre arbejder i B's forretning. Han havde tilladelse til at optage ordrer for andre firmaer. A modtog i de 31 måned fra B som vederlag 3.848 kr. A fandtes ikke at have indtaget en sådan selvstændig stilling, at denne ikke omfattedes af funktionærlovens regler. (UfR 1964/409).

A havde for et selskab S, der drev virksomhed med udlejning af automobiler, i en årrække været beskæftiget på provisionsbasis med at sælge vogne, som S hvert år udskiftede i betydeligt antal. A havde kontor og telefon hos S, der afholdt alle udgifter ved salget, og han havde ikke i noget omfang af betydning stillet sin arbejdskraft til rådighed for andre. A ansås omfattet af funktionærloven. Efter at A i et par måneder ikke havde fået vogne at sælge, fandtes han ikke forpligtet til at fortsætte sit arbejde i tiden, indtil ansættelsen kunne bringes til ophør af S med lovligt varsel, og der tilkendtes A erstatning. (UfR 1964/248).

Spørgsmål, om en kvindelig sælgers arbejde i et bogfirma måtte karakteriseres som selvstændigt salgsarbejde, eller om hun var omfattet af funktionærloven. Antaget efter en samlet bedømmelse af hendes arbejde, at hun var omfattet af loven. (SHT 1968/188. Lignende dom af samme dato i sideløbende sag).

En hos Horsens Taxa ansat kvindelig medhjælper, hvis væsentligste arbejde bestod i telefonpasning, hvorunder hun modtog bestillinger på køreture og videregav bestillingerne til en af holdepladserne, anset omfattet af funktionærloven. (UfR 1953/350).

Medhjælper i vognmandsforretning, der var beskæftiget med pasning af virksomhedens telefonforbindelse med kunderne . og radioforbindelse med virksomhedens vogne samt med forskellige regnskabsopgaver, i alt 8 timer pr. dag, anset for funktionær. (Frederiksberg Birk 25/5-1956) (utrykt).

En i en damefrisørsalon på fast ugeløn ansat uddannet fodplejer antaget at falde ind under funktionærloven, jfr. § 1, stk. 1, b). (Juristen 1958/306).

En radiotekniker, som også havde været beskæftiget med salg, fandtes i overvejende grad at have været beskæftiget med arbejde af teknisk og håndværksmæssig art og omfattedes derfor ikke af funktionærloven. (SHT 1953/296).

En ikke-faguddannet fotografassistent, hvis hovedarbejde bestod i kundeekspedition, antaget at henhøre under funktionærloven uanset det ringe omfang af arbejdsgiverens virksomhed. (UfR 1950/433).

En i en sygeplejeforretning ansat sygeplejerskes arbejde antaget omfattet af lovens § 1, stk. 1, b). (UfR 1951/395).

Arbejdet som mannequin fandtes ikke at kunne sidestilles med den i funktionærlovens § 1, b) nævnte »tekniske eller kliniske bistandsydelse«. (UfR 1950/790).

En togfører ved en privatbane ikke anset som omfattet af funktionærloven med deraf følgende krav på længere opsigelsesvarsel end 3 måneder. (UfR 1966/743).

Bestyrelsesmedlemmer i en fagforening, der fik vederlag for heldagsbeskæftigelse for foreningen, ikke omfattet af funktionærloven. (UfR 1968/122).

Et aktieselskab erklæredes konkurs, og samtidig afskedigedes selskabets direktør. Efter direktørens ansættelsesvilkår i forbindelse med hans anmeldelse til Aktieselskabs-Registret som direktør kunne direktøren ikke anses som funktionær. (UfR 1966/664).

En hos en blikkenslagermester ansat boremester, der udførte borer efter vand sammen med en eller to arbejdsmænd, kunne ikke anses omfattet af funktionærloven. (UfR 1951/1082).

En hos et fjernvarmeinstallationsfirma F ansat opmåler O, hvis arbejde hovedsagelig bestod i — efter forudgående aftale mellem F og en kommune eller grundejerforening - at henvende sig til husejerne i vedkommende by eller distrikt og opmåle ejendommene med henblik på beregning af udgifterne ved fjernvarmeinstallation, ikke anset som funktionær. O havde en tid virket som F's tilsynsførende med fjernvarmeinstallation, men da han var ophørt hermed mere end 3 måneder før opsigelsen, kunne denne virksomhed, der ansås omfattet af funktionærlovens § 1, b) og c), ikke begrunde, at han på opsigelsestidspunktet ansås som funktionær. (UfR 1967/384).

Selv om F, der ved kontrakt var ansat som forretningsleder, havde en vis ledende stilling med tilsyn af andre glarmestersvende, fandtes han, hvis arbejde i alt overvejende grad havde været af egentlig håndværksmæssig art, ikke omfattet af funktionærlovens bestemmelser. (UfR 1952/168).

Antaget, at en til demonstrations- og instruktionsarbejde antaget damefrisør omfattedes af funktionærloven. (UfRR 1954/923).

Antaget, at en som retouchør beskæftiget medarbejder hos en fotograf ikke omfattedes af funktionærloven. (UfR 1954/1049).

Kontrolassistenter, ansatte ved landbrugets kontrolforeninger, fandtes at henhøre under funktionærloven. (UfR 1959/82).

Efter beskaffenheden af sit arbejde, der i alt væsentligt havde været af håndværksmæssig art, fandtes en »forandrings-direktrice« ikke omfattet af funktionærloven. (UfR 1959/499).

Medhjælper i en radioforretning, der fortrinsvis beskæftigedes på virksomhedens værksted med arbejde på højttalere og kabinetter, og som kun lejlighedsvis deltog i ekspedition i salgsafdelingen, ikke anset for funktionær. (Sø og Handelsrettens dom af 5/10-1960) (utrykt).

En dyrlæge, der var assistent hos en praktiserende dyrlæge, ikke anset for funktionær. (UfR 1961/1094).

Medhjælper på jernstøberis laboratorium anset som funktionær. Man lagde i dommen særlig vægt på, at vedkommende arbejdede med forskellige analyser og målinger, hvilket retten anså for at være en teknisk bistandsydelse af en vis kvalificeret art, der stillede krav til den pågældende i henseende til ansvarsbevidsthed, grundighed og omhu. Vedkommende var af virksomheden anset som arbejdsmand, og han var overført til det pågældende arbejde uden særlig forudgående uddannelse, idet opgaverne i laboratoriet kunne tilegnes på ganske kort tid. (Odense Byrets dom 5/7-1961) (utrykt).

En journalist, der redigerede et blads sports-side, fandtes efter arbejdets karakter og den uafhængige stilling, han indtog ved arbejdets tilrettelæggelse, ikke omfattet af funktionærloven. (UfR 1954/914).

En vinduesdekoratør, der var uddannet som ekspedient og lejlighedsvis deltog i kundeekspedition, henført under funktionærloven. (UfR 1955/716).

F, der i et par år havde været ansat i et automobilfirma til en ugeløn af 175 kr. og med en arbejdstid fra kl. 9-17 på ugen første hverdage og fra kl. 9-13 om lørdagen, og hvis arbejde bl.a. bestod i modtagelse og eftersyn af vogne, fremstilling af vogne for politiet ved indregistrering samt lejlighedsvis, når han var alene i forretningen, modtagelse af kunder og udfærdigelse af købekontrakter på grundlag af de af salgschefen udfærdigede slutsedler, antoges ikke omfattet af funktionærloven. (UfR 1960/748).

Antaget, at en turistfører, der følger turistbusser på udflugtsture og aflønnes pr. tur, ikke omfattet af funktionærloven. (UfR 1964/734).

A, der i en årrække indtil sin død havde fungeret som lønnet kasserer og arbejdsfordeler i Tjenerforbundets Aarhus-afdeling, fandtes ikke omfattet af funktionærloven. (UfR 1961/690).

A, der var eneopkøber af fjerkræ i Jylland for et aktieselskab, som senere gik fallit, kunne efter ansættelsesvilkårene ikke anses som funktionær. (UfR 1961/703).

En dame ansat ved en fiskebod i Tivoli fandtes omfattet af funktionærloven. Vedkommende modtog indsatserne fra kunderne (kr. 1,-) og udleverede de gevinster, kunderne efter bestemte regler var berettiget til efter at have »fisket« et antal gange. (SHT 1964/63).

Salgschauffør anset som omfattet af funktionærloven (§ 1, stk. 1, litra a), jfr. litra d)), idet retten lagde vægt på, at transporten af varer var et underordnet led i forhold til hans hovedopgave, som var at sælge varer til kunderne. (Østre Landsrets dom 16/2-1963) (utrykt).

A, født i 1937, blev i 1952 ansat som specialarbejder ved kontrakt, oprettet i henhold til § 1, stk. 7, i lov nr. 120 af 7. maj 1937 om lærlingeforhold, med et gensidigt opsigelsesvarsel på 14 dage. Der var enighed om, at såfremt A ved sin ansættelse havde været over 18 år, ville hun efter sit arbejdes art have været funktionær. Da A i 1955 blev opsagt, gjorde hun krav på 3 måneders opsigelsesvarsel i henhold til funktionærloven, men fik ikke medhold heri. (UfR 1957/16).

DANSK TANDTEKNIKER FORBUND
Tordenskjoldsgade 13,
København K.

Den 9. marts 1965.

*Arbejdsministeriets udvalg vedr. evt. ændringer i funktionærlovens §§ 1 og 10.
Arbejdsministeriet,
Laksegade 19, K.*

Dansk Tandtekniker Forbund skal herved henlede udvalgets opmærksomhed på laboratorietandteknikernes specielle forhold, der efter vor opfattelse naturligt burde placere dem inden for funktionærlovens rammer.

Laboratorietandteknikerne er en klart afgrænset gruppe inden for fællesgruppen tandlægers hjælpepersonale, og de er således helt og holdent bundet til denne funktion og underlagt tandlægerne, så længe de ønsker at virke inden for rammerne af deres fag.

Da dette sammen med arbejdets specielle ka-

rakter bevirker, at de uden funktionærlovens beskyttelse er i en meget uheldig situation sammenlignet med tilsvarende grupper i samfundet i tilfælde af opsigelse og til dels i tilfælde af sygdom og graviditet, skal man herved anmode om udvalgets bistand med henblik på at blive omfattet af funktionærloven.

Til orientering vedlægges 3 eksemplarer af hver af forbundets overenskomster.

Vi er i øvrigt ved et personligt fremmøde i stand til at argumentere yderligere for vore standpunkter.

På forbundets vegne

Preben Jensen.

FORENINGEN AF DENTAL LABORATORIER
 Sekretariatet,
 Dr. Tværgade 28¹,
 København K.

Den 29. juni 1965.

*Til Arbejdsministeriet,
 Laksegade 19, København K.*

Emne: Evt. ændringer i funktionærloven § 1 og 10.

Som svar på Deres forespørgsel angående Dansk Tandteknikers Forbunds henvendelse til udvalget, skal vi, efter at have behandlet emnet på et bestyrelsesmøde, udtale følgende:

Vi står uforstående overfor forbundets ønsker om at blive funktionær i funktionærlovens forstand, idet faget er undergivet håndværkerlovgivningen og har en uddannelse under denne. Efter vor mening kan en håndværker ikke være funktionær og håndværker på samme tid. Endvidere kan vi ikke godtage henvendelsens andet afsnit, da det må være forbundet bekendt, at vi ikke er afhængig af tandlægerne som »hjelpepersonale« — idet der gives en tandtekniker adgang til at nedsætte sig som laboratorieindehaver såvel som praktiserende tandtekniker.

Vi mener, at såfremt der bør ske en ændring af tandteknikernes status, må dette gælde for hele fagets område og ikke som her ensidigt

foreslået Dansk Tandtekniker Forbunds medlemmer. Vi skal yderligere henlede udvalgets opmærksomhed på betænkning afgivet af indenrigsministeriets nedsatte tandteknikerkommission af 1963, hvoraf det fremgår, at man søger hele tandteknikerfagets arbejds- og uddannelsesområde tilrettelagt under ét.

Så længe denne betænkning ikke har været til afsluttende behandling i folketinget, mener vi ikke, at der kan tages stilling til det af Dansk Tandtekniker Forbund fremførte - ligeledes vil vi gerne henlede udvalgets opmærksomhed på, at der er yderligere to faglige organisationer indenfor faget — den ene under tandteknikerfagets svendeorganisation og den anden under landsforeningen af praktiserende tandteknikere.

Vi bemærker kun dette, da det ikke fremgår af Deres skrivelse, at der er rettet henvendelse til disse organisationer angående spørgsmålet.

P. B. V.

med venlig hilsen

Ruth Thygesen.

FINANSMINISTERIET
Christiansborg Slotsplads nr. 1.

København, den 30. juni 1965.

*Udvalget vedrørende funktionærlovens § 1 og § 10.
Arbejdsministeriet,
Laksegade 19, København K.*

Under henvisning til udvalgets skrivelse af 16. marts 1965 vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt de i henhold til overenskomsterne mellem finansministeriet og henholdsvis Danmarks Juristforbund og Danske Økonomers Forening ansatte jurister og universitetsøkonomer efter finansministeriets opfattelse kan anses for omfattet af funktionærloven, skal man meddele, at man ikke finder, at spørgsmålet kan besvares generelt, idet man dog for så vidt angår en væsentlig del af den omhandlede personalegruppe må være mest tilbøjelig til at mene, at den ikke er omfattet af funktionærloven, således som denne nu afgrænser personkredsen i § 1.

Man finder dog anledning til at pege på, at afgørelsen i det enkelte tilfælde må bero på en

nærmere vurdering af karakteren af det arbejdsområde, som bestrides af den pågældende, og at f.eks. afgrænsningen til de arbejdsopgaver, som i stadig større omfang varetages af kvalificeret, kontoruddannet personale, i mange tilfælde vil være særdeles vanskelig.

Det tilføjes, at de nævnte overenskomsters parter ved indgåelsen af overenskomsterne har været enige om, at de pågældende personalegruppers ansættelsesvilkår med hensyn til opsigelsesvarsler, løn under sygdom m.v. ikke burde være ugunstigere end dem, der gælder for personalegrupper, som klart er omfattet af funktionærloven, men at selve det omhandlede spørgsmål ikke ses at have været drøftet ved overenskomstforhandlingerne.

P. M. V.

Hans C. Fedders.

/ H. Myltoft.

ARBEJDS- OG SOCIALMINISTERIERNE
Sekretariatet,
Slotsholmsgade 6.

København K., den 7. sept. 1965.

*Udvalget vedrørende funktionærlovens § 1 og § 10,
adr.: Arbejdsministeriet.*

I anledning af udvalgets forespørgsel af 16. marts 1965 om antallet af de inden for socialministeriets område beskæftigede ikke-tjenestemandsansatte lønmodtagere, der udøver undervisningsvirksomhed, skal man oplyse følgende:

Direktoratet for børne- og ungdomsforsorgen har oplyst, at der for sådanne lønmodtagere inden for direktoratets område, der udøver undervisningsvirksomhed (pædagogisk arbejde), og som gennemsnitlig beskæftiges mindst 15 timer ugentlig hos vedkommende arbejdsgiver, kun for visse grupper kan angives antallet med nøjagtighed, nemlig de persongrupper, der er ansat i normerede stillinger inden for børne- og ungdomsforsorgen, enten i børne- og ungdomshjem eller i daginstitutioner.

Inden for børne- og ungdomshjemmene er i normeret stilling ansat 144 lærere, der underviser dels efter folkeskolens undervisningsplaner, dels i overensstemmelse med de for ungdomsundervisningen gældende retningslinier.

Endvidere er ansat ca. 150 faglærere, der dels meddeler den praktiske og delvis også den teoretiske undervisning inden for egentlige lærlingeuddannelser, dels leder værksteder, der optræner til forskellige sider af ufaglært virksomhed eller til husligt arbejde og dels endelig varetager visse sider af skoleundervisningen som foran anført (værksteds- og formningsfag).

Endelig er der i normerede stillinger inden for børne- og ungdomshjem ansat ca. 1.250 pædagogiske medarbejdere, der er beskæftiget med pædagogisk fritidsvirksomhed og for afdelingsledernes vedkommende med ledelse og tilrettelæggelse af arbejdet inden for afdelingen under forstanderens supervision.

Herudover er der ved børne- og ungdomshjemmene ansat et antal medhjælpere ved større værksteder og landbrug samt et mindre antal timelønnede lærere og fritidsmedarbejdere. Det

samlede antal kan skønsmæssigt anslås til ca. 200/

Inden for daginstitutionernes område er antallet af normerede stillinger opgjort til 3.528, hvortil kommer ca. 350 honorarlønnede samt et antal timelønnede medarbejdere (i fritids- og ungdomsklubber), hvis antal skønsmæssigt kan anslås til ca. 2.000.

Herudover er der i daginstitutionerne ansat et antal uuddannede medarbejdere, såsom forpraktikanter, medhjælpere og 1-årigt uddannede barneplejersker m.v. Antallet kan kun anslås skønsmæssigt, men andrager formentlig omkring 2.500.

Det samlede antal inden for børne- og ungdomsforsorgens institutioner andrager i henhold til foranstående ca. 10.000.

For så vidt angår ansættelsesforholdene oplyser direktoratet, at det i normeret stilling ansatte personale er omfattet af arbejds- og socialministeriets vedlagte to bekendtgørelser af 11. juli 1951 om ansættelsesforholdene for det fast ansatte personale ved anerkendte opdragelseshjem, bortset fra statshjem, og ved anerkendte institutioner for forebyggende børneforsorg (daginstitutioner).

Vedrørende det øvrige personale, jfr. dog nedenfor, hvis arbejde består i undervisning, oplyser direktoratet, at ansættelsesvilkårene for det pågældende personale i praksis i så vidt omfang som muligt er ordnet i analogi med bestemmelserne i de 2 fornævnte bekendtgørelser.

For så vidt angår de i daginstitutionerne ansatte medarbejdere, der ej heller er omfattet af fornævnte bekendtgørelse, bemærkes dog, at de pågældendes ansættelsesforhold i vidt omfang bedømmes efter funktionærlovens regler.

Endelig har direktoratet i den foreliggende forbindelse oplyst, at de fornævnte 2 bekendtgørelser for tiden er under omarbejdelse, dog

således at de nye ansættelsesbekendtgørelser fremdeles i princippet vil følge reglerne i tjenstemandslovgivningen.

For så vidt angår særforsorgens institutioner kan man oplyse følgende:

Der er ved særforsorgens institutioner, bortset fra statens åndssvageforsorg, hvorom der er gjort bemærkninger nedenfor, ansat 156 personer, der falder ind under de i udvalgets ovennævnte skrivelse anførte kriterier. Af disse er 25 lokale tale- og tunghørepedagoger, der aflønnes med en timelønssats og for flertallets vedkommende samtidig beklæder en stilling under stat eller kommune. Endvidere er 22 ansat som musik- eller timelærere ved statens blindevæsen og aflønnes med en månedlig løn udregnet på grundlag af det ugentlige timetal, idet en måned sættes til 4 uger ved denne beregning.

Af de resterende 109 personer er 100 ansat som timelærere med hel eller delvis løn svarende til lønnen i 17. eventuelt 23. lønningsklasse, 2 husholdningslærerinder og 1 småbørnslærerinde, ligeledes med løn svarende til 17. lønningsklasse, 2 håndværkslærere med løn svarende til 14. lønningsklasse, 2 børnehavelærerinder og 1 fritidshjems lærer med løn svarende helt eller delvis til 13. lønningsklasse samt 1 rytmiklærer, der aflønnes med en løn svarende til aflønningen for rytmikundervisningen ved børnehaveseminarier.

Af timelærerne er 37 ansat ved den private institution Ordblindelinstitut i Hellerup og 25 under Samfundet og Hjemmet for Vanføre.

Ved statens åndssvageforsorg er — udover den nedenfor nævnte gruppe på ca. 125 honorarlønnede lærere - beskæftiget ca. 45 lærere med et ugentligt timetal på 15 eller derover. De pågældende aflønnes, såfremt de er seminarieuddannede, med en kvotaløn svarende til 17. lønningsklasse og i øvrigt med en nærmere fastsat timeløn. Endvidere er ansat ca. 20 årsvikarer med aflønning svarende til 17. lønningsklasse. Hertil kommer andre vikarer, hvis ansættelsestid og ugentlige timetal er så varierende, at man må afstå fra at angive, hvor mange af disse der må skønnes omfattet af udvalgets forespørgsel.

17 værkstedslærere og 38 værkstedsassistenter, overvejende ansat på åndssvageforsorgens eksterne værksteder og her beskæftiget med faglig undervisning af patienter, aflønnes efter en i samarbejde med finansministeriet udarbejdet overenskomst mæssig løn.

Endelig er ved for sorgen beskæftiget ca. 50

forpraktikanter (under uddannelse til børnehavelærerinder) og et mindre antal vikarer for børnehavelærerinder og fritidshjems lærere.

Bestyrelsen for statens åndssvageforsorg har i praksis hidtil behandlet de ovennævnte ikke-tjenestemandsansatte lærere, børnehavelærerinder og fritidshjems lærere m.fl. efter funktionærlovens regler. En undtagelse herfra udgør dog en gruppe honorarlønnede personer, som af forskellige årsager ikke kan ansættes som tjenstemænd, men hvis tilknytning til åndssvagefor sorgen har været eller forventes at blive af lang varighed, og som aflønnes med en bruttoløn svarende til lønnen i den lønningsklasse, de som tjenstemænd ville have været placeret i. Denne gruppe omfatter ca. 125 lærere. De pågældende behandles med finansministeriets samtykke efter tjenstemandslovens regler, med mindre der er tale om pension og pensionslignende rettigheder, eller funktionærloven i det konkrete forhold giver de pågældende en bedre retsstilling end tjenstemandsloven, f.eks. vedrørende opsigelsesvarsel.

Hvilken praksis der følges ved de øvrige særforsorgsinstitutioner fremgår ikke af de modtagne udtalelser, men enkelte institutioner synes i hvert fald at anvende analogien af funktionærlovens regler.

På dette grundlag ser man sig ikke i stand til at bedømme, hvorvidt de pågældende lønmodtagere bør inddrages under funktionærloven eller ej. Det skal dog nævnes, at statens institutter for talelidende har udtalt, at det ikke hidtil har medført vanskeligheder for taleinstitutterne, at funktionærloven ikke omfatter pædagogisk virksomhed, medens ordblindelinstitut har anført, at det må anses for en fordel, om de pågældende lønmodtageres retsstilling nærmere afklares.

Danmarks sociale Højskole har oplyst, at en væsentlig del af skolens undervisning varetages af timelønnede lærere, der har deres hovedbeskæftigelse som timelærere, i centraladministrationen, mødrehjælpen, sundhedsstyrelsen m.v. Skolen har ikke hidtil haft vanskeligheder ved administrationen af den omhandlede ordning. Man finder derfor ikke - herunder også under hensyn til, at de pågældende lærere kun har et meget begrænset antal ugentlige undervisningstimer, normalt ikke over 5-6 timer ugentlig - at der foreligger noget behov for at inddrage de pågældende under funktionærlovens regler.

Skolen tilføjer, at de øvrige beskæftigede læ-

rere, der er ansat i normerede stillinger ved skolen, er undergivet bestemmelserne i lov om lønninger og pensioner m.v. til statens tjenestemænd med de modifikationer, der er en følge af skolens status som selvejende institution.

I de øvrige under socialministeriet hørende institutioner beskæftiges ikke personale, der er omfattet af udvalgets forespørgsel.

P. M. V.

E. B.

E. Pers Lassen.

UDVALGET VEDR. FUNKTIONÆRLOVENS
§ 1 OG § 10
Adresse: Arbejdsministeriet,
Laksegade 19, København K.

Den 16. marts 1965.

Handelsministeriet.

Nærværende udvalg er nedsat af arbejdsministeriet og har bl.a. til opgave at overveje, om det måtte være hensigtsmæssigt at søge gennemført en ændret formulering af den i § 1 i lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 131 af 29. april 1964, indeholdte definition af begrebet »funktionærer« samt i bekræftende fald at fremkomme med indstilling herom.

I henhold til funktionærlovens § 1, stk. 3, kommer lovens bestemmelser ikke til anvendelse på tjenestemænd — eller aspiranter til tjenestemandstillinger - under bl.a. staten, folkeskolen eller kommunerne.

Loven omfatter således ikke lærere, der er tjenestemænd eller aspiranter til tjenestemandstillinger. Funktionærloven omfatter heller ikke ikke-tjenestemandsansatte lærere, idet pædagogisk virksomhed falder uden for de i lovens § 1, stk. 1, angivne arter af arbejde af funktionærmæssig art.

Udvalget har optaget til overvejelse, hvorvidt der måtte være anledning til at foreslå gennemført sådanne ændringer i funktionærlovens § 1, at personer, hvis arbejde består i undervisning,

og som ikke er tjenestemænd eller aspiranter til tjenestemandstillinger under staten, folkeskolen eller kommunerne, vil blive omfattet af loven.

Til brug for disse overvejelser ville udvalget sætte pris på at modtage oplysninger om antallet af de inden for undervisning vedrørende søfarten beskæftigede ikke-tjenestemandsansatte lønmodtagere, der udøver undervisningsvirksomhed. Det bemærkes herved, at i henhold til funktionærlovens § 1, stk. 2, kommer loven til anvendelse, såfremt den pågældende beskæftiges gennemsnitlig mindst 15 timer ugentlig hos vedkommende arbejdsgiver, og at de nævnte oplysninger derfor så vidt muligt bør omfatte deltidbeskæftigede personer med mindst denne arbejdstid.

Man ville endvidere sætte pris på at modtage oplysninger om de pågældende lønmodtageres ansættelsesvilkår samt om handelsministeriets syn på spørgsmålet om at inddrage de pågældende lønmodtagere under funktionærloven.

Af hensyn til udvalgets fortsatte arbejde anmoder man om svar snarest muligt.

P. U. V.

C. Ove Christensen.

/ K. Kampmann.

Navigationdirektøren.

En udtalelse om sagen udbedes

Handelsministeriet den 25. marts 1965.

H. Andreasen

Eksp. sekr.

Tilbagesendes til *handelsministeriet* med bemærkning, at der ved navigationsskolerne og ved statens sømandsskoler for tiden er beskæftiget nedenstående antal ikke-tjenestemandsansatte lærere med et ugentligt timetal på mere end 15:

Ved navigationsskolerne:

5 timelønnede lærere, der er antaget med henblik på senere uddannelse til navigationslærere i tjenestemandstilling.

6 månedslønnede lærere, der samtidig med, at de virker som lærere ved Københavns navi-

gationsskole, er under uddannelse til navigationslærere på Danmarks tekniske Højskole.

2 timelønnede lærere (*ikke* antaget med henblik på uddannelse til navigationslærere).

2 cand. mag.'er, der underviser i sprog, og som aflønnes i henhold til overenskomsten mellem finansministeriet og magisterforeningen.

Ved statens sømandsskoler:

6 månedslønnede lærere, der aflønnes som tjenestemænd i tilsvarende stillinger.

Det samlede antal ikke-tjenestemandsansatte lærere ved de under navigationsdirektøren hørende institutioner er således 21.

Navigationsdirektoratet, den 29. marts 1965.

E. B.

H. Relster.

Tilstilles udvalget *vedr. funktionærlovens § 1 og § 10* under henvisning til navigationsdirektoratets foranstående påtegning af 29. marts

1965, hvortil handelsministeriet kan henholde sig.

Handelsministeriet, den 12. april 1965.

P. M. V.

E. B.

Alf Jensen.

Sendes påny til *handelsministeriet*, idet man skal udbede sig en udtalelse om handelsministeriets syn på spørgsmålet om at inddrage de pågældende lønmodtagere under funktionærloven.

Man skal samtidig udbede sig oplysning om, hvorvidt der inden for handelsministeriets område findes andre grupper af ikke-tjeneste-

mandsansatte lønmodtagere, der udøver undervisningsvirksomhed, samt i bekræftende fald oplysning om antallet af sådanne lønmodtagere og om handelsministeriets syn på spørgsmålet om inddragelse af de pågældende lønmodtagere under funktionærloven.

København, den 14. juni 1965.

P. U. V.

C. Ove Christensen.

/ *K. Kampmann.*

Navigationsdirektøren.

En udtalelse om sagen udbedes.

Handelsministeriet, den 22. juni 1965.

H. Andreasen,

Eksp. sekr.

Tilbagesendes til *handelsministeriet*, idet jeg med henvisning til navigationsdirektoratets påtegning af 29/3 1965 skal tillade mig at udtale følgende vedrørende de i påtegningen nævnte lærergrupper:

Under hensyn til, at de navigatører, der er antaget som hjælpelærere med henblik på uddannelse til navigationslærere, formentlig må sidestilles med aspiranter til tjenstemandsstillinger, jfr. bl.a. handelsministeriets cirkulære af 3/9 1964 om aspiranttid og lønningsanciennitet for lærere ved navigationskolerne, mener man ikke, at disse lærere bør omfattes af funktionærloven, jfr. herved bemærkningerne i 4. stk. i skrivelse af 16/3 1965 fra udvalget vedrørende funktionærlovens § 1 og § 10.

Ligeledes mener man, at de lærere, der er ansat ved statens sømandsskoler på tjeneste-

mandslignende vilkår, må holdes uden for loven.

Derimod er man af den opfattelse, at det vil være rimeligt, at timelønnede lærere, der har et ugentligt timetal på mere end 15 timer, og som ikke er antaget med henblik på uddannelse til navigationslærere og ansættelse i tjenstemandsstilling, indgår under funktionærloven.

Endvidere vil man finde det rimeligt, at de ved navigationskolerne beskæftigede cand. mag.'er bliver omfattet af loven. I denne forbindelse gøres opmærksom på, at en række af funktionærlovens bestemmelser allerede i henhold til § 6 i overenskomsten af 11/10 1963 mellem finansministeriet og Dansk Magisterforening er gældende for de efter overenskomsten ansatte lærere.

Navigationsdirektoratet, den 1. juli 1965.

Knud Hansen.

Tilbagesendes *udvalget vedrørende funktionærlovens §§ 1 og 10* under henvisning til navigationsdirektoratets foranstående påtegning af 14. juli 1965, hvortil handelsministeriet kan henholde sig.

Man vedlægger endvidere fotokopier af fem skrivelser modtaget fra de teknologiske institutter, idet bemærkes, at handelsministeriet kan tiltræde de af institutterne fremførte synspunkter.

Handelsministeriet, den 23. december 1965.

P. M. V.

E. B.

Alf Jensen.

DEN TEKNOLOGISKE UNDERVISNING

Horsens, den 2. juli 1965.

*Handelsministeriet,
Slotsholms gade 10,
København K.*

Vedrørende: *Deltidsbeskæftiget personale ved undervisning.*

Som svar på handelsministeriets skrivelse af 29. f.m. tillader Den teknologiske Undervisning i Horsens sig herved at meddele, at institutionen ikke

beskæftiger deltidsansat personale, hvis arbejdstid gennemsnitlig andrager mindst 15 timer pr. uge.

Underbilag 2 til bilag 9

DEN GRAFISKE HØJSKOLE
Julius Thomsensgade 3 B,
København V.

Den 30. juni 1965.

*Handelsministeriet,
Slotsholms gade 10,
København K.*

Med en tak for Deres brev af 29. juni 1965, journal nr. 399-10-65, vedrørende ændringerne i funktionærloven skal vi oplyse, at de ved Højskolen ansatte funktionærer ikke kun udøver undervisningsvirksomhed. Selvom den for nogle personer udgør en meget væsentlig del, udfører de dog også andet arbejde, herunder forsknings-, udviklings- og konsulentarbejde. De er derfor alle direkte eller

stiltiende ansat på funktionærlovens vilkår, hvilket i øvrigt gælder alt personale ved Den grafiske Højskole.

Af de ansatte er 10 personer i større eller mindre omfang pålagt undervisningspligt; herudover ydes bistand ved øvelser og lignende af 3 personer.

Det bemærkes, at ingen time-lærer har en gennemsnitlig ugentlig undervisningstid på 15 timer.

Venlig hilsen
DEN GRAFISKE HØJSKOLE
Leif Monies.

DANSK TEXTIL INSTITUT
Stokhusgade 5,
København K.

Den 9. juli 1965.

*Handelsministeriet,
Slotsholmsgade 10,
København K.*

Handelsministeriet har ved skrivelse af 29. juni 1965 anmodet instituttet om oplysninger vedrørende *ikke-tjenestemandsansatte lønmodtagere, der udøver undervisningsvirksomhed.*

Således foranlediget kan instituttet oplyse, at der i vor undervisningsafdeling er ansat *6 medarbejdere*, der udelukkende beskæftiger sig med tilrettelæggelse og udførelse af undervisning, nemlig *1 afdelingsingeniør* (civilingeniør-overenskomst) og *5 faglærere* (der aflønnes efter tjenestemandregler,

men uden status og rettigheder som tjenestemænd).

Det skal tilføjes, at bestyrelsen ud fra det synspunkt, at instituttet er en selvejende institution, og at personalet fastansættes på instituttet til arbejde, der består i teknisk bistandsydelse eller i at lede og føre tilsyn med udførelsen af andres arbejde, har været af den opfattelse, at hele personalet, med undtagelse af lærlinge og elever, er omfattet af funktionærloven, hvilket er bekræftet i ansættelsesvilkårene.

Med venlig hilsen

DANSK TEXTIL INSTITUT

JYDSK TEKNOLOGISK INSTITUT
Teknologparken,
Marselis Boulevard 135,
Aarhus C.

Den 14. oktober 1965.

*Handelsministeriet,
Slotsholmsgade 10,
København K.*

I besvarelse af ministeriets skrivelse af 29/6 d. å. vedrørende spørgsmålet om personer, hvis arbejde består i undervisning, og som ikke er tjenestemænd eller aspiranter til tjenestemandstillinger under staten, folkeskolen eller kommuner, kan blive omfattet af funktionærloven, kan vi oplyse, at de medarbejdere, der er fast ansat ved instituttet, og hvis

væsentlige arbejde består i undervisning, er ansat i henhold til instituttets lønregulativ, der i § 2 siger: »De i lov nr. 261 af 9. juni 1948 om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer (funktionærloven) med senere ændring indeholdte bestemmelse bringes til anvendelse for de af regulativet omfattede personer.«

Vi kan dog oplyse, at instituttet beskæftiger 25 faglærere ansat i 14. og 20. lønningsklasse, hvis væsentligste funktion er at undervise. Disse faglærere er ligeledes ansat efter instituttets ovenfor nævnte regulativ, og vi regner derfor med, at de er dækket af funktionærlovens bestemmelser.

Derudover beskæftiger instituttet periodisk en række timelærere, der for det meste er erhvervs-

folk eller lærere, der har deres hovedbeskæftigelse andetsteds, og hvis beskæftigelse på instituttet ofte sker med store intervaller.

Vi er derfor af den formening, at der ikke ved instituttet beskæftiges lærere, som det vil være rimeligt at omfatte af funktionærloven, for såvidt angår timelærerområdet.

Med venlig hilsen

JYDSK TEKNOLOGISK INSTITUT

A. Chr. Knudsen

Direktør

F. W. Ekensteen

Regnskabschef

Underbilag 5 til bilag 9

TEKNOLOGISK INSTITUT
Hagemannsgade 2,
København V.

Den 19. november 1965.

*Handelsministeriet,
Slotsholmsgade 10,
København K.*

I skrivelse af 29. juni 1965, jour.nr. 399-10-65, rejste Handelsministeriet overfor instituttet spørgsmålet om instituttets syn på at inddrage ikke-tjenestemandsansatte lønmodtagere, der udøver undervisningsvirksomhed, under funktionærloven.

Således foranlediget skal det herved oplyses, at der ved instituttet er normeret 187 stillinger, der aflønnes med tjenestemandslignende lønninger.

Indehaverne af disse stillinger er alle i henhold til § 2 i det lønregulativ, efter hvilket der administreres, ansat i henhold til funktionærloven. Gruppen omfatter dels administrative medarbejdere og dels medarbejdere, hvis arbejde er varetagelse af teknisk bistand i form af rådgivning, undervisning og forsøgsarbejde.

Dette gælder også de 55 medarbejdere, der er ansat som faglærere i 14., 18. og 20. lønklasse, og for hvem hovedvægten i arbejdet ligger på undervisning og undervisningstilrettelægning, selvom de også for norges vedkommende deltager i rådgivning og forsøgsarbejde.

Udover de nævnte medarbejdere benytter instituttet ved sin kursusvirksomhed en række timelønnede lærere, der har deres hovederhverv i industrien. Timelønnede medarbejdere vil det, idet deres medvirken aftales fra kursus til kursus, ikke være hensigtsmæssigt at inddrage under funktionærloven.

TEKNOLOGISK INSTITUT

R. Smith Nielsen.

FORSVARSMINISTERIET
 Slotsholmsgade 19,
 København K.
 Telefon Central 16.260.

Den 20. januar 1966.

Til: Udvalget vedr. funktionærlovens § 1 og § 10.
Emne: Oplysninger vedrørende lærerpersonale.
Ref.: Udvalgets skrivelse af 16/3 1965.
Bilag: 3 kontraktformularer.

Ved ref. har udvalget udbedt sig forskellige oplysninger vedrørende ansættelsesvilkår m.v. for lærerpersonale ved Forsvarets Civilundervisning. I den anledning skal forsvarsministeriet herved meddele, at der ved Forsvarets Civilundervisning, som er opdelt i 13 undervisningsdistrikter, beskæftiges følgende ikke-tjenestemandsanstte lærerpersonale:

- 1 fagkonsulent (heltidsbeskæftiget).
- 14 forstandere (heraf 13 heltidsbeskæftigede og 1 deltidsbeskæftiget med mere end 15 ugentlige timer).
- 36 viceforstandere (heltidsbeskæftigede).
- 22 faste lærere (heltidsbeskæftigede).
- ca. 800 timelærere med forskelligt antal ugentlige timer, ca. 10 % af timelærerne er beskæftiget i gennemsnitlig 15 ugentlige timer eller derover, de øvrige timelærere er beskæftiget i et mindre timetal.
- 19 faglærere (heltidsbeskæftigede).

Nævnte personalekategorier - med undtagelse af faglærere - ansættes på kontraktvilkår, jfr. vedlagte 3 kontraktformularer. Faglærere ansættes og aflønnes i henhold til Undervisningsministeriets bekendtgørelse af 27/6 1962 vedrørende lønninger for personale ved tekniske skoler m.v.

Timelærere ansættes af Undervisningsinspektionen på grundlag af skriftligt meddelte godkendelser til de pågældende civilundervisningsdistrikter. Ansættelsen meddeles de pågældende mundtligt af distriktet, og der træffes derved aftale om et ugentligt timetal for en skemaperiode (et halv år) eller for en del af en skema-

periode. Timelærerne vederlægges pr. læst time med en timeløn på

- 9,00 kr. + procenttillæg + feriegodtgørelse for undervisning i almindelige aftenskolefag.
- 10,00 kr. + procenttillæg + feriegodtgørelse for undervisning til teknisk forberedelseksamen og for ordblindundervisning.
- 11,00 kr. + procenttillæg + feriegodtgørelse for undervisning i medborgerkundskab og udenrigsorientering.

For undervisning i særlige fag anvendes andre timelønssatser, svarende til det, der ydes i andre skoleformer for undervisning i samme fag.

Eventuelle bortfaldne timer vederlægges med samme satser, når timernes bortfald ikke er varslet senest 24 timer før deres forekomst. Er bortfaldne timer varslet tidligere, tilkommer der timelæreren $\frac{1}{3}$ af timelønssatsen, såfremt de skematiserede timer ikke lader sig gennemføre ved anden placering inden for skemaperioden.

Timelærerne henføres for såvidt angår forhold under sygdom til funktionærlovens bestemmelser, således at de vederlægges med fuld timeløn for aftalte timer, indtil skemaperioden udløber, eller indtil lovens tidsbegrænsning for antal af sygedage gøres gældende.

Forsvarsministeriet finder i øvrigt ikke anledning til at udtale sig imod, at der i funktionærloven søges foretaget sådanne ændringer, at den bringes til også at omfatte lærerpersonale, der ikke er tjenestemænd eller aspiranter til tjenestemandstillinger.

P. M. V.

E. B.

J. C. J. R. Almar.

DANSK TANDLÆGEFORENING
Oslo Plads 14,
København 0.

Den 10. marts 1966.

*Udvalget vedr. funktionærlovens § 1 og § 10,
adr.: Arbejdsministeriet,
Laksegade 19,
København K.*

Ved skrivelse af 14. juni f.å. har det ærede udvalg udbedt sig Dansk Tandlægeforenings bemærkninger til en i afskrift medfulgt henvendelse af 9. marts f.å. fra Dansk Tandtekniker Forbund til udvalget vedrørende spørgsmålet om inddragelse af laboratorietandteknikere under funktionærloven.

I denne anledning skal man udtale, at tandteknikerfaget er et rent håndværksmæssigt fag under Landsorganisationen, De samvirkende Fagforbund. I den mellem forbundet og tandlægeforeningen bestående overenskomst af 9. april 1965, der vedlægges i kopi tillige med det til overenskomsten hørende protokollat, er der fastsat nærmere regler for opsigelse af arbejdsaftaler samt løn under sygdom og graviditet, jfr. overenskomstens §§ 6-7. Som det vil ses af disse bestemmelser, er der bl.a. sikret tandteknikerne løn under sygdom efter tilsvarende regler som i funktionærloven, ligesom der under nærmere angivne betingelser er sikret kvindelige tandteknikere halv løn i op til 4 måneder i forbindelse med graviditet og fødsel.

Hertil kommer, at det i protokollatet omhandlede spørgsmål vedrørende eventuel anvendelse af sygeforsikringslovens regler om dagpenge til lønarbejdere i tilfælde af sygdom og fødsel senere er blevet afklaret, idet Direktoratet for Sygekassevæsenet (sag j.nr. Q 49E/54) har meddelt, at den mellem parterne bestående overenskomst ikke i den foreliggende form berettiger til fritagelse for tilmelding til dagpengefonden på grundlag af sygeforsikringslovens § 49, stk. 3, nr. 3, 1. led, idet overenskomstens opsigelsesregler i § 7, stk. 2, jfr. § 6, ikke sikrer de ansatte fuld løn i mindst 3 måneder inden for 12 måneder.

Tandlægeforeningen har i denne anledning gjort sine medlemmer bekendt med, at tandteknikere og udlærlinge - men ikke lærlinge - indtil videre må antages at være omfattet af dagpengeordningen, samt at man herudover har truffet bestemmelse om, at det *jævnside med dagp engeordningen* indtil videre har sit forblivende ved overenskomstens § 7 om løn under sygdom og graviditet, således at disse bestemmelser *fortsat er gældende i fuldt omfang*. Tandteknikerforbundet har tiltrådt denne for forbundets medlemmer særdeles favorable ordning og har orienteret Direktoratet for Sygekassevæsenet om ordningen.

De i forhold til funktionærlovens regler kortere opsigelsesvarsler for tandteknikere er begrundet i, at opsigelsesvarsler på helt op til et halvt år fra tandlægens side ville virke unødigt og urimeligt belastende i økonomisk henseende, når tandteknikeren må opsiges på grund af tandlægens sygdom eller død, idet klinikens omsætning i sådanne tilfælde ofte vil standse totalt, eftersom hovedparten af private tandlægeklinikker er én-mandsklinikker. Det må i denne forbindelse tilføjes, at klinikomkostningerne normalt udgør ca. 50 % af omsætningen, og langt den overvejende del af omkostningerne er faste udgifter, som ikke reduceres ved indehaverens sygdom eller død.

Under hensyn hertil og til, at de kortere opsigelsesvarsler er kompenseret ved de øvrige vilkår i overenskomsten, herunder den omhandlede dobbeltdækning i tilfælde af tandteknikerens sygdom og graviditet, samt til, at tandteknikerforbundet som repræsenterende et rent håndværksmæssigt fag er tilsluttet LO på lige fod med andre fagforbund, finder man fra Dansk

Tandlægeforenings side ikke nogen begrundelse for inddragelse af laboratorietandteknikere under funktionærloven og skal udtale sig herimod.

Tandlægeforeningen er gerne til disposition med eventuelle yderligere oplysninger, som man måtte ønske.

For hovedbestyrelsen
med højagtelse

N. U. Brams,
formand

V. Stening,
direktør

TANDTEKNIKERNES FAGFORENING

Formand: Bjørn Z. Olsen,
Adelgade 50,
København K.

Den 29. marts 1966.

*Udvalget vedr. funktionærlovens § 1 og § 10,
Arbejdsministeriet,
Laksegade 19,
København K.*

Som svar på Deres skrivelse af 12. marts
1966 mener Tandteknikernes Fagforening så
absolut, at laboratorietandteknikerfaget er et
håndværksfag, og det fremtidigt må høre ind

under de love og bestemmelser, der er gældende
for et sådant.

Vi mener ikke laboratorietandteknikerne skal
placeres under funktionærlovens rammer.

På fagforeningens vegne

Bjørn Zoega Olsen.

UNDERVISNINGSMINISTERIET
Frederiksholms Kanal 21,
København K.

Den 4. april 1966.

*Udvalget vedrørende funktionærlovens § 1 og § 10,
c/o Arbejdsministeriet,
Laksegade 19,
København K.*

Under henvisning til udvalgets forespørgsel af 16. marts 1965 skal man hoslagt til orientering fremsende fotokopi af det fra de af ministeriet adspurgte organisationer indkomne materiale.

Samtidig skal man henlede udvalgets opmærksomhed på, at det, som det fremgår af det nævnte materiale, for visse grupper vedkommende har vist sig umuligt at opnå de af udvalget ønskede oplysninger om antallet af de inden for ministeriets område beskæftigede, ikke tjenestemandsansatte lønmodtagere, der udøver undervisningsvirksomhed i mindst 15 timer ugentlig, hvorfor ministeriet ikke har set sig i stand til at give nogen nøjagtig besvarelse af denne del af udvalgets forespørgsel. Der synes dog at være tale om et ikke ringe antal personer, formodentlig ikke under 7000 og snarere en del over dette tal.

For så vidt udvalget dernæst har rejst spørgsmål om de pågældende gruppers ansættelsesvilkår, skal man meddele, at en del af de ovennævnte personer, således som det også fremgår af det vedlagte materiale, er ansat i henhold til vilkår, der dels henviser til funktionærloven, dels i ikke ringe omfang stiller den ansatte gunstigere, end denne lov ville stille ham. For enkelte talmæssigt ret betydende gruppers vedkommende er der dog tale om ansættelsesvilkår af et sådant indhold, at de under disse grupper hørende personers stilling må betegnes som ringere, end hvis de pågældende var inddraget under funktionærloven.

Som følge heraf skal ministeriet udtale, at man er tilbøjelig til at mene, at de i udvalgets skrivelse omhandlede personer bør inddrages under funktionærloven.

P. M. V.
E. B.

*H. Kappel
im.*

DANSK MAGISTERFORENING
Rosenborggade 5,
København K.

Den 11. maj 1965.

*Undervisningsministeriet,
Frederiksholms Kanal 21,
København K.*

Under henvisning til ministeriets skrivelse af den 28. april 1965, 1. dep., 1. afd., j.nr. 05-01-09-03/64, til Gymnasieskolernes Lærerforening skal man hermed meddele, at Dansk Magisterforening og Gymnasieskolernes Lærerforening i fællesskab den 18.-12.-1963 skrev den i kopi vedlagte skrivelse til det folketingsudvalg, der på dette tidspunkt arbejdede med forslag til ændringer i funktionærloven, for at anmode om, at pædagogisk virksomhed klart skulle tages med ind under funktionærlovens område.

De to foreninger mener, at det på baggrund af de ændringer i § 1 i funktionærloven, der blev resultatet af det nævnte folketingsudvalgs arbejde, nu er endnu mere påkrævet, at det slås fast, at pædagogisk virksomhed - bortset fra de tilfælde, hvor virksomheden falder ind under tjenestemandsløven - falder ind under funktionærloven.

f. GYMNASIESKOLERNES LÆRERFORENING

Søren Brogaard,
formand

f. DANSK MAGISTERFORENING

Arthur Friediger,
formand

Underbilag 2 til bilag 13

Den 18. december 1963.

Til folketingsudvalget vedrørende funktionærloven.

Dansk Magisterforening og Gymnasieskolernes Lærerforening har i det af arbejdsministeren fremlagte forslag til lov om ændringer i loven om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer bemærket, at regeringen, hvad selve funktionærbegrebet angår, ikke har fundet anledning til ændringer. I den anledning skal de to organisationer tillade sig at gøre opmærksom på en gruppe, der efter den hidtil gældende funktionærlov ikke har været beskyttet, og som man finder nu bør tages med ind under funktionærloven.

Pædagogisk virksomhed har hidtil ikke været betragtet som arbejdsforhold, der hører ind under funktionærloven. Dette fremgår af folketingsudvalgets betænkning af 25.-5.-1948, i hvilken det hedder: »Udvalget er enigt med ministeren i, at pædagogisk arbejde alene ikke bringer arbejdsforhold

det ind under funktionærloven. Lærere falder således uden for loven«.

De lærere, der er tjenestemænd eller aspiranter til tjenestemandstillinger i folkeskolen, staten eller kommuner, har ikke brug for funktionærlovens beskyttelse. Et stort antal lærere hører imidlertid ikke ind under de ovennævnte kategorier. Der er her først og fremmest tænkt på lærere ved private undervisningsinstitutioner (private gymnasier, private seminarier, handelsskoler, teknika og lignende) og lærere, der er ansat efter løbende overenskomster.

Dansk Magisterforening og Gymnasieskolernes Lærerforening skal derfor tillade sig at foreslå udvalget, at der foretages sådanne ændringer, at det enten af lovens tekst eller af bilag til loven vil fremgå, at pædagogisk virksomhed fremtidigt skal betragtes som arbejdsforhold, der hører ind under funktionærloven.

f. GYMNASIESKOLERNES LÆRERFORENING

B. Baunsgaard,
formand

f. DANSK MAGISTERFORENING

Arthur Friediger,
formand

A. Arnheim.

DANMARKS LÆRERFORENING
Kompagnistræde 32,
København K.

Den 31. maj 1965.

*Undervisningsministeriet,
Frederiksholms Kanal 21,
København K.*

Ved skrivelse af 28. april 1965, 1. dep., 1. afd., j.nr. 05-01-09-03/64, har undervisningsministeriet anmodet Danmarks Lærerforening om en udtalelse om, hvorvidt personer, hvis arbejde består i undervisning, men som ikke er tjenestemænd eller aspiranter til tjenestemandstillinger, burde være omfattet af bestemmelserne i funktionærloven.

I denne anledning skal foreningen udtale, at det efter foreningens opfattelse er uheldigt, at et stort antal lærere, som ikke er omfattet af lovgivningen om statens og folkeskolens tjenestemænd, og som heller ikke har status som kommunale tjenestemænd, ikke har nydt den lovmæssige beskyttelse, der må antages at være indeholdt i funktionærlovens bestemmelser.

Inden for folkeskolens område er antallet af ikke-tjenestemandsansatte for tiden ret ringe, idet der i den forbindelse kan ses bort fra aspiranter, timelærere, faste vikarer og faglærere, der enten er omfattet af lovgivningen om folkeskolens tjene-

stemænd eller af generelle forskrifter, udstedt af undervisningsministeriet. Også for løse vikarer i folkeskolen gælder det, at de er underkastet cirkulærebestemmelser udfærdigede af undervisningsministeriet, men disse bestemmelser synes i visse henseender at stille månedslønnede vikarer ringere, end de ville have været stillet, såfremt de havde været underkastet funktionærlovens bestemmelser. Noget lignende må antages at gælde ansatte inden for aften- og ungdomsskolen samt lærere, der er ansat ved private eller selvejende skoler og andre institutioner under tilsyn af undervisningsministeriet eller andre styrelser, på samme vilkår, som gælder for tjenestemænd.

Efter foreningens opfattelse bør der ikke kunne udfærdiges regulativer til fastlæggelse af ansættelsesforhold m. v., som stiller de ansatte ringere, end de ville have været efter funktionærlovens bestemmelser.

Ærbødigst

Hans Jensen.

DANSK SEMINARIEFORENING
formanden.

Den 18. juni 1965.

*Undervisningsministeriets 1. dept. 1. afd.,
Frederiksholms Kanal 21,
København K.*

Som svar på ministeriets skrivelse af 28. april d. å. vedrørende udvalget for funktionærloven, specielt hvad angår § 1 og § 10, skal Dansk Seminarieforening anføre, at foreningens principielle synspunkt er, at personer, hvis arbejde består i undervisning, og som ikke er tjenestemænd eller aspiranter til tjenestemandstillinger i staten, folkeskolen eller kommunerne, bør omfattes af funktionærloven.

Dansk Seminarieforening omfatter 3 fraktioner:

- 1) Foreningen af tjenestemænd ved statens seminarier.
- 2) Privatseminarieforeningen.
- 3) Overenskomstansatte magistre ved seminarierne (såvel stats- som privatseminarier).

Kategori 1) omfatter ikke spørgsmålet, mens kategorierne 2 og 3 netop udgør de omtalte personer.

2) består af ca. 600 medlemmer og 3) af ca. 100 med stigende tendens.

Ansættelsesvilkårene for kategori 2) er omfattet af et ansættelsesbrev noget forskelligt fra seminarium til seminarium, men i princippet lagt så nær op af tjenestemandstatus som muligt, men vi arbejder for tiden netop med spørgsmålet, og vor

juridiske konsulent udarbejder et responsum. Da ansættelsesforhold og lønninger er som ved statens seminarier, er det væsentligt kun problemerne omkring om uansøgt afskedigelse, der resterer.

Ansættelsesvilkårene for kategori 3) er som overenskomst mellem finansministeriet og Dansk Magisterforening.

P. s. v.

Tage Kampmann.

Underbilag 5 til bilag 13

DANSK AFTEN- OG UNGDOMSSKOLE FORENING
Formanden,
Højstrupvej 1,
Helsingør.

Helsingør, den 3. juni 1965.

*Undervisningsministeriet 1. dep. 1. afd.,
Frederiksholms Kanal 21,
København K.*

I besvarelse af ministeriets skrivelse af 28. april 1965, j.nr. 05-01-09-03/64, angående spørgsmålet om en eventuel gennemførelse af sådanne ændringer i funktionærlovens § 1, at personer, hvis arbejde består i undervisning, og som ikke er tjenestemænd eller aspiranter til tjenestemandstillinger under staten, folkeskolen eller kommunerne, vil blive omfattet af loven, kan jeg, efter at sagen har været

rundsendt til hovedstyrelsen, på Dansk Aften- og Ungdomsskole Forenings vegne udtale, at vi - såfremt det er gennemførligt - ville finde det rimeligt, om de lærere i aften- og ungdomsskolen samt medarbejdere ved det til disse skoler knyttede klub- og administrative arbejde, som ikke er tjenestemænd, kunne blive omfattet af funktionærloven.

P. f. v.

Chr. Gaardø.

Underbilag 6 til bilag 13

FORENINGEN FOR HØJSKOLER
OG LANDBRUGSSKOLER
Formand: H. Engberg-Pedersen.
Kasserer og sekretær: Georg Veit.

Krogerup, Humlebæk 9. juli 1965.

*Undervisningsministeriet,
Frederiksholms Kanal 21,
København K.*

I brev af 28. april 1965 har undervisningsministeriet anmodet foreningen om en principiel udtalelse med henblik på ændring i funktionærlovens § 1. I den fra udvalget vedr. funktionærlovens § 1 og § 10 vedlagte skrivelse understreges det, at pæ-

dagogisk virksomhed falder uden for de i lovens § 1, stk. 1, angivne arter af arbejde af funktionærmæssig art.

Man skal hertil fra foreningens side bemærke, at der blandt foreningens medlemmer har hersket

ningen uegnethed om funktionærlovens gyldighed for højskolelærere og landbrugsskolelærere, men at den overvejende del af medlemmerne har regnet med, at funktionærloven også var gældende vedrørende ansættelser på højskoler og landbrugsskoler. Man henholdt sig her til § 1, stk. 1 b), hvorefter personer, hvis arbejde består i teknisk eller klinisk bistandsydelse af ikke-håndværks- eller fabriksmæssig art, betragtes som funktionærer.

Undertegnede har på styrelsens vegne haft en samtale med fuldmægtig Havers Andersen i arbejdsministeriet og forespurgt denne, om det var tænkeligt, at en domstol i givet fald ville undlade at lægge funktionærloven til grund for en tvistighed vedrørende en højskolelærers arbejdsforhold. Det mente fuldmægtig Havers Andersen ikke, idet han påpegede, at årsagen til, at folketingsudvalget i sin tid undlod at medtage pædagogisk virksomhed, var den, at man anså det for sikkert, at pædagoger var omfattet af anden lovgivning.

Vi er fra foreningens side enige i fuldmægtigens uofficielle fortolkning og mener derfor, at det er naturligt, at vi lovmæssigt omfattes af § 1, når en domstolspraksis uden tvivl vil anbringe os sammesteds.

Inden for foreningen har man i de sidste 1½ år arbejdet på en revision af skriftet »Højskolelærernes Stilling«, som er et vejledende skrift vedrørende ansættelsesvilkår på de nævnte skoler. Ved revisionen af skriftet er man gået ud fra, at funktionærloven var gældende som mindstekrav for ansættelse på skolerne. Blandt andet af denne grund er skriftet kun betegnet som vejledende, idet man gik ud fra, at funktionærlovens bestemmelser altid kunne kræves fulgt.

Styrelsen finder det derfor rimeligt, at der sikres de ansatte lærere på skolerne tryghed i ansættelsen

i lighed med de andre grupper i samfundet, og man skal derfor kraftigt henstille, at de ansatte inden for foreningens område vil være omfattet af § 1.

Med hensyn til funktionærlovens bestemmelser om, at den pågældende skal være beskæftiget mindst 15 timer ugentlig hos vedkommende arbejdsgiver, er man i styrelsen af den opfattelse, at der må fastsættes et noget lavere timetal for de ansatte lærere ved højskoler og landbrugsskoler.

I funktionærloven af 9. juli 1948 krævedes det, at den pågældende arbejdskraft i det væsentlige stod til disposition for vedkommende virksomhed. Dette betød i praksis omkring halvdelen af normal arbejdstid. Ved funktionærlovens ændring af 11. marts 1964 skete der en ændring heri, så at 15 timers ugentlig arbejde herefter var tilstrækkeligt, jvnf. § 1, stk. 2.

For de ansatte på højskoler og landbrugsskoler vil et timetal på 15 vanskeligt kunne bringes i anvendelse, hvis der kun bliver tale om undervisningstimer, idet der foruden forberedelse til timerne også finder et omfattende pædagogisk arbejde sted i forbindelse med kostskoleformen. Det ugentlige undervisningstimetal ligger på højskoler og landbrugsskoler på et gennemsnit af 21-22 timer for fuldt beskæftigede lærere, og man vil derfor finde det rimeligt, om der for eksempel kunne foretages en halvering af mindstetallet på 15 timer, eller udtrykt på en anden måde, at man i relation til funktionærloven lod undervisningstimer tælle dobbelt.

Vedlagt følger tre eksemplarer af den af foreningen udgivne vejledning om ansættelsesforhold for højskolelærere og landbrugsskolelærere. Løvrigt er foreningen til rådighed, såfremt udvalget eller ministeriet måtte ønske yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

p. f. v.

Georg Veit,
sekretær.

Underbilag 7 til bilag 13

FORENINGEN AF FRIE UNGDOMS-
OG EFTERSKOLER
Formanden.

Osted, den 16. september 1965.

*Til Undervisningsministeriet, 1. dept. 1. afdeling,
Frederiksholms Kanal,
København K.*

Som svar på Deres brev af 28. april (!) d. å. skal undertegnede kort svare:

Såvidt jeg på nuværende tidspunkt kan se, skulle der ikke være noget i vejen for, at de folk, der hører under vort undervisningsområde, skulle kunne omfattes af funktionærlovens § 1, ej heller kan jeg se, at § 10 skulle volde større vanskeligheder for vore folk.

Vedrørende antallet af undervisere og disses an-

sættelsesforhold må jeg beklageligvis henvise til det materiale, som undervisningsministeriet måtte ligge inde med vedrørende forhold ved de enkelte skoler. Foreningen af frie Ungdoms- og Efterskoler ligger ikke inde med de ønskede oplysninger.

På foreningens vegne
Niels Pedersen.

DANMARKS JURISTFORBUND
Juristernes Hus,
Gothersgade 133,
København K.

Den 4. april 1966.

*Udvalget vedrørende funktionærlovens § 1 og § 10,
Arbejdsministeriet,
Laksegade 19,
København K.*

I skrivelse af 22. oktober 1965 har udvalget anmodet Danmarks Juristforbund om en udtalelse om, hvorvidt de i henhold til overenskomst mellem finansministeriet og Danmarks Juristforbund i statens tjeneste ansatte jurister efter forbundets opfattelse kan anses for omfattede af funktionærloven.

I anledning heraf skal man, efter at spørgsmålet har været genstand for overvejelser i Juristforbundet og Akademikernes Samarbejdsud-

valg, meddele, at Juristforbundet er af den opfattelse, at overenskomstansatte jurister i offentlig tjeneste ikke kan anses for omfattet af funktionærloven, ligesom de efter forbundets formening heller ikke bør henføres under denne lov, da denne gruppes forhold er reguleret ved overenskomsterne, hvorhos det ved overenskomsternes indgåelse er forudsat, at funktionærloven gælder som minimum ifølge almindelige retsgrundsætninger.

P. b. v.
e. b.

Ove Madsen.
direktør

LANDSFORENINGEN
AF PRAKTISERENDE TANDTEKNIKERE
I DANMARK
Børge Stenstrup,
Adelgade 49,
Nysted.

Den 13. april 1966.

*Udvalget vedr. funktionærlovens § 1 og § 10,
Arbejdsministeriet,
Laksegade 19,
København K.*

I besvarelse af brev af 12. marts d.å. fra arbejdsministeriet, hvori ministeriet udbeder sig Landsforeningen af praktiserende Tandteknikeres bemærkninger vedr. Dansk Tandteknikerforbunds anmodning om placering under funktionærloven, skal det meddeles, at landsfore-

ningen ikke anser det arbejde, som Dansk Tandtekniker Forbunds medlemmer udfører for tandlæger og laboratorieindehavere, som værende af en sådan art, at det kan påregnes at henhøre under funktionærloven, idet arbejdet ikke sker i forbindelse med klientbehandling.

På Landsforeningens vegne

Børge Stenstrup.

DANSKE ØKONOMERS FORENING
Foreningen af universitetsuddannede Økonomer,
Skt. Peders Stræde 34-36²,
København K.

Den 25. august 1966.

*Udvalget vedr. funktionærlovens § 1 og § 10,
Arbejdsministeriet,
Laksegade 19,
København K.*

Ved skrivelse af 22. oktober 1965 blev Danske Økonomers Forening af udvalget anmodet om en udtalelse fra foreningen om, hvorvidt de i henhold til overenskomst mellem finansministeriet og DØF i statens tjeneste ansatte universitetsøkonomer efter foreningens opfattelse kunne anses for omfattet af funktionærloven.

Efter drøftelser i Akademikernes Samarbejdsudvalg samt drøftelser med Danmarks Juristforbund kan foreningen meddele, at man i lighed

med juristforbundet ikke finder, at ovennævnte i statens tjeneste ansatte er omfattet af funktionærloven, som dog efter foreningens opfattelse er gældende som minimumsregel i tilfælde, hvor der ikke ved de af foreningen indgåede overenskomster er udtrykkelige bestemmelser om ansattes forhold. I øvrigt skal man tillade sig at henvise til juristforbundets skrivelse til udvalget af 4. april d.å., som først nu er tilsendt Danske Økonomers Forening til orientering.

Med venlig hilsen
Danske Økonomers Forening
Bodil Johansson Bennike,
Sekretariatschef.

INDENRIGSMINISTERIET
Christiansborg Slotsplads 1, K.

København, den 3. december 1966.

*Udvalget vedrørende funktionærlovens § 1 og § 10,
Arbejdsministeriet,
Laksegade 19,
København K.*

I skrivelse af 7. oktober 1966 har udvalget til brug for fortsatte overvejelser om ændringer i funktionærlovens § 1 udbedt sig oplysninger om antallet af de inden for *civilforsvaret* beskæftigede ikke-tjenestemandsansatte lønmodtagere, der udøver undervisningsvirksomhed gennemsnitlig mindst 15 timer ugentlig.

I denne anledning skal man efter brevveksling med civilforsvarsstyrelsen meddele, at der ved civilforsvaret ikke er beskæftiget ikke-tjenestemandsansatte lønmodtagere, der udøver undervisningsvirksomhed i et større omfang end gennemsnitlig 15 timer ugentlig.

P.M.V.

E.B.

Louis Heegaard

KØBENHAVNS MAGISTRAT
OVERBORGMESTEREN
Rådhuset, V.

Den 16. december 1966.

*Udvalget vedrørende funktionærlovens § 1 og 10,
Arbejdsministeriet,
Laksegade 19,
København K.*

Ved skrivelse af 7.10.1966 har udvalget anmodet magistraten om oplysning om antallet af de inden for Københavns kommunale skolevæsen beskæftigede ikke-tjenestemandsansatte lønmodtagere, der udøver undervisningsvirksomhed, om de pågældende ansættelsesvilkår samt om magistratens syn på spørgsmålet om at ind-

drage de pågældende lønmodtagere under funktionærloven.

I anledning heraf skal man fremsende en gennem magistratens 1. afdeling fra Københavns kommunale skolevæsen indhentet udtalelse af 14.11.1966 (med bilag), til hvilken man herfra kan henholde sig.

Urban Hansen.

/ Ringgaard Pedersen.

DIREKTORATET FOR
KØBENHAVNS KOMMUNALE SKOLEVÆSEN
Nyropsgade 21, V.
Skoleinspektøren.

Den 14. november 1966.

*Københavns Magistrat, 1. afdeling,
Rådhuset,
København V.*

I skrivelse af 19. oktober 1966 har magistraten ved samtidig fremsendelse af en med overborgmesterens påtegning forsynet skrivelse af 7. oktober 1966 fra »udvalget vedrørende funktionærlovens § 1 og § 10« udbedt sig visse oplysninger vedrørende antallet af ikke-tjenestemandsansatte lærere med mindst 15 undervisningstimer ugentlig samt skoleinspektørens udtalelse om udvalgets overvejelser angående tilvejebringelse af en ændring af funktionærloven, hvorefter de heromhandlede læreres ansættelsesforhold blev undergivet lovens bestemmelser.

Man skal i den anledning oplyse, at man fra skoleinspektørens side må se med velvilje på bestræbelser, der går ud på at inddrage de løst ansatte lærere under funktionærlovens regler vedrørende opsigelse, løn under sygdom, militærtjeneste og graviditet, hvortil yderligere kan anføres, at skoleinspektøren ved skrivelse af 25. juni 1965 forelagde magistraten overvejelser i samme henseende.

I skrivelse af 22. november 1965 (j.nr. 109 A4-65) forelå magistratens afgørelse, efter hvilken der blev givet skoleinspektøren tilladelse til for de nævnte ansættelsesforhold at henholde sig til funktionærlovens tilsvarende bestemmelser for så vidt angik ikke-kontraktansatte vakancelærere, dog kun sådanne som havde fuldt timetal.

Skoleinspektøren er fortsat af den opfattelse, at funktionærlovens regler må anses som minimum for, hvad en arbejdsgiver efter de aktuelle forhold på arbejdsmarkedet bør yde de ansatte som beskyttelse i ansættelsesforholdet, og vil derfor kunne anbefale, at også løst ansat lærerpersonale med ned til 15 timer ugentligt undervisningsarbejde bliver omfattet af loven.

Antallet af løst ansatte lærere ved skoleinspektøren,

som herefter måtte blive inddraget under funktionærloven, er opgjort til:

ikke-kontraktansatte vakancelærere ...	210
vikarspiranter	48
adjunkt kvalificerede årsvikarer	2
	260 lærere

hertil kommer et antal timebetalte vikarer, anslået til	60
	I alt 320

Det tilføjes, at der til den daglige dækning af pludselig sygdomsforfald blandt det faste lærerpersonale rådes over ca. 400 timebetalte lærervikarer uden seminarieuddannelse, og at sådanne vikarer i enkelte tilfælde sættes til at vikariere i længere sammenhængende perioder, f. eks. hvor en lærers sygefraværelse måtte blive af længere varighed eller i tilfælde, hvor man af pædagogiske hensyn måtte ønske at gøre brug af en sådan vikars specielle uddannelse. I foranførte opgørelse er disse vikarer medtaget med et anslået antal af 60. Hvis herefter funktionærlovens § 1 ændres i henhold til førnævnte udvalgs bestræbelser, bør det forudses, at timebetalte vikarers beskæftigelse i perioder udover 3 måneders sammenhæng i medfør af lovens § 2, stk. 4, må medføre, at disse vikarer, som hidtil ikke har haft noget egentligt opsigelsesvarsel, må have krav på tilsvarende ansættelsesforhold som månedslønnede. Ligeledes vil netop spørgsmålet om en fast månedlig aflønning i stedet for betaling pr. læst time formentlig blive rejst.

For så vidt angår de ønskede oplysninger om de pågældende personalegruppers ansættelsesforhold skal man henvise til vedlagte typer af ansættelsesbreve.

Kr. Thomsen Jensen.

/ Aage Jensen.

Den 25. juni 1965.

DIREKTORATET FOR
KØBENHAVNS KOMMUNALE SKOLEVÆSEN
Nyropsgade 21, V.
Skoledirektøren.

*Til
Københavns Magistrat, 1. afdeling.*

Da vakancelærerstillingen i 1952 blev institueret under skolevæsenet, fandt man det rimeligt ud fra stillingens dengang noget usikre placering at meddele ansættelser i denne stilling for ét år ad gangen, men således at ansættelsen stiltiende forlængedes fra år til år uden nyt ansættelsesbrev. Dette blev over for de ansatte meddelt skriftlig ved ansættelsens begyndelse tillige med oplysning om, at der for dette ansættelsesforhold gjaldt et gensidigt opsigelsesvarsel på én måned. Disse regler er herefter fulgt gennem årene, ligesom der for så vidt angår sygdomstilfælde er forholdt således, at den sygemeldte vakancelærer under fraværelsen har oppebåret sædvanlig lønning og ved fraværelser på 1-2 måneder er opsagt til fratræden med det ovenfor nævnte varsel.

På baggrund af den fortsatte lærermangel har betragtningen om vakancelærerstillingens midlertidige karakter efterhånden måttet opgives, en omstændighed der har affødt de i de senere år stedfundne bestræbelser for at skaffe vakancelærerne en fastere tilknytning til skolevæsenet. Efter at der fra 1. januar 1965 er skabt mulighed for en kon-

traktlig ansættelse med forbedrede vilkår for visse vakancelærere, er man blevet opmærksom på, at ansættelsesvilkårene for de vakancelærere, som ikke kan kontraktansættes, er for ringe i forhold til den udvikling, der i årenes løb er sket inden for det løn- og personalemæssige område, såvel på det private arbejdsmarked som for andre personalegrupper under stat og kommune. I betragtning af, at funktionærloven i almindelighed anses som minimum af, hvad en arbejdsgiver tilbyder som vilkår under et ansættelsesforhold, må det erkendes, at vilkårene for skolevæsenets ikke-kontraktansatte vakancelærere er forældede.

Man har herefter overvejet at skabe en forbedring af ansættelsesvilkårene for denne gruppe ansatte og skal derfor anmode magistraten om at afgøre, hvorvidt der kan forholdes i overensstemmelse med reglerne i »Lov om retsforholdet mellem arbejdsgiver og funktionær«, herunder etablering af den mellem arbejdsgiveren og funktionæren i loven nævnte aftale om opsigelse i sygdomstilfælde.

Kr. Thomsen Jensen.

/ Harald Andersen.

Underbilag 3 til bilag 18

KØBENHAVNS MAGISTRAT
1. afdeling.

Rådhuset, den 22. november 1965.

I skrivelse af 25. juni 1965 (j.nr. 41.153-1/63) har hr. skoledirektøren for at skabe en forbedring af ansættelsesvilkårene for de vakancelærere, der ikke kan kontraktansættes, anmodet om magistratens tilladelse til at tilvejebringe en ordening, hvorefter reglerne i lov om retsforholdet mellem arbejdsgiver og funktionær finder direkte anvendelse for denne gruppe vakancelærere.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med overborgmesteren herved meddele, at magistraten intet har at indvende imod, at der for ikke-kontraktansatte vakancelærere med fuldt timetal tilvejebringes en ordening, således at de pågældende bliver omfattet af funktionærlovens regler vedrørende opsigelse, løn under sygdom, af tjening af militærtjeneste og barsel.

O. Weikop.

/ H.A. Colberg.

MINISTERIET FOR
KULTURELLE ANLIGGENDER
Nybrogade 2, K.

København, den 3. marts 1967.

*Udvalget vedrørende funktionærlovens §§ 1 og 10.
Adr.: Arbejdsministeriet.*

Under henvisning til udvalgets skrivelse af 7. oktober 1966 og senere skrivelse af 16. januar 1967 vedrørende de under ministeriet for kulturelle anliggenders område beskæftigede ikke-tjenestemandsansatte timelærere m.v. fremsender man vedlagt de fra Danmarks Biblioteksskole, musikkonservatorierne samt kunstkademiets og arkitektskolerne modtagne besvarelser.

På grundlag heraf må ministeriet for kulturelle anliggender finde det særdeles ønskeligt, om funktionærlovens område udvides til at omfatte undervisningsvirksomhed ved institutioner for videregående uddannelse m. v.

Under henvisning til det af Nordjysk Musik-konservatorium stillede forslag om en nedsættelse af det i loven krævede ugentlige timetal fra 15 til 12, således at det svarer til det af nærværende ministerium godkendte maksimale ugentlige timetal for timelærere ved musikkonservatorierne, bemærkes, at ministeriet ikke heri finder tilstrækkelig grundlag for at foreslå ændringer i den bestående grænse ved gennemsnitlig 15 timers beskæftigelse ugentlig for anvendelse af funktionærlovens regler.

P. M. V.

E. B.

Kirsten Østman,

fg. fm.

NORDJYSK MUSIKKONSERVATORIUM
 Planetvej 9,
 Aalborg.

Den 14. nov. 1966.

*Ministeriet for kulturelle anliggender,
 Nybrogade 2,
 København K.*

I besvarelse af ministeriets skrivelse af 24. oktober 1966 (1. kt. j.nr. 019-1-66) skal der fra Nordjysk Musikkonservatorium fremsendes nedenstående bemærkninger vedrørende udkastet til lov om ændringer i lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer.

Der er med virkning fra 1. april 1966 indført ny aflønningsordning for timelønnede lærere ved de danske konservatorier, således at ikke-akademiske lærere efter ministeriets godkendelse aflønnes med akademisk timelønssats kr. 30,00 + tillæg + feriegodtgørelse 7½ pct. pr. læst time, dog således, at det ugentlige timetal principielt ikke overstiger 12. På landsdelskonservatorierne i Odense, Esbjerg og Aalborg beskæftiges i modsætning til statskonservatorierne i København og Aarhus udelukkende timelønnede lærere.

Indtil den nye aflønningsform trådte i kraft, var honoraret kr. 14,50 + tillæg pr. time, som udbetaltes alle årets 52 uger, og det ugentlige timetal var ikke maksimeret. I lærerregulativet for Nordjysk Musikkonservatorium var der anført bestemmelser af samme karakter som funktionærlovens til beskyttelse af lærerne i tilfælde af sygdom og graviditet, ligesom reglerne om afskedigelsesvarsel var som funktionærlovens. Disse bestemmelser er efter den nye aflønnings indførelse blevet ophævet på ministeriets foranledning, således at de timelønnede lærere er henvist til i tilfælde af sygdom og graviditet at søge sikring gennem egen sygekasse eller forsikring.

Af Nordjysk Musikkonservatoriums ialt 35 læ-

rere har de 10 lærergemingen ved konservatoriet som hovederhverv, d.v.s. 12 ugentlige undervisningstimer. For de øvrige 25's vedkommende varierer det ugentlige timetal fra 1 til 11 timer, og disses stilling er at betragte som bierhverv. Da maksimeringen af det ugentlige timetal til 12 timer er indført samtidig med, at timelærerne har fået tilføjet den akademiske timeløn, må det for mig at se forstås således, at dette ugentlige maksimum gælder for alle timelærere ved institutioner for videregående uddannelse.

Situationen er således den, at Nordjysk Musikkonservatorium, der efter vedtagelsen af lov nr. 55 af 4. marts 1964 har fået status som anerkendt landsdelskonservatorium, har et personale på ialt 38 medarbejdere, hvor kun kassererske, bogholderiske og direktør er omfattet af den nugældende funktionærlovs bestemmelser. På denne baggrund skal jeg på Nordjysk Musikkonservatoriums vegne anføre det ønskelige i, at funktionærlovens § 1, stk. 2, ændres, således at »det er en betingelse for lovens anvendelse, at den pågældende beskæftiges af vedkommende arbejdsgiver gennemsnitlig mindst 12 timer ugentlig, og at han indtager en tjenestestilling, således at han er undergivet arbejdsgiverens instruktioner.«

Det skal tilføjes, at sidste afsnit af § 1, stk. 2, opfyldes derigennem, at direktøren ifølge vedtægterne for Nordjysk Musikkonservatorium varetager institutionens daglige drift og undervisningens effektive gennemførelse under ansvar over for bestyrelsen.

P. k. v.

Harald Krebs.

DANMARKS BIBLIOTEKSSKOLE
Lindevangs Allé 10,
København F.

Den 26. oktober 1966.

*Ministeriet for kulturelle anliggender,
Nybro gade 2,
København K.*

I henhold til ministeriets skrivelse af 24. oktober 1966 (j.nr. 019-1-66) vedrørende forespørgsel fra udvalget vedrørende funktionærlovens §§ 1 og 10 kan følgende oplysninger gives for så vidt angår biblioteksskolens lærerkræfter, som ikke har tjenestemandsansættelse, men som har flere end 15 timers arbejde pr. uge:

Overenskomstansatte lektorer:
cand. jur. Karen Dela.

dr. phil. Arild Hvidtfeldt (midlertidigt uden for nummer).
mag. art. Erland Munch-Petersen.
mag. art. Merete Winge.

Honorarlønnede lektorer:
Viggo Bredsdorff (vikar).
Inge Cramer (vikar).
cand. polit. B. V. Elberling.
Kirsten Krogh (vikar).
cand. theol. Knud Larsen.

Med ærbødighed
Preben Kirkegaard.

DET KONGELIGE AKADEMI
FOR DE SKØNNE KUNSTER
Kongens Nytorv 1,
København K.

Den 27. oktober 1966.

*Ministeriet for kulturelle anliggender,
Nybrogade 2,
København K.*

I anledning af ministeriets skrivelse af 24. d. m. (j.nr. 1. kt. 019-1-66) om henvendelse fra udvalget vedrørende funktionærlovens § 1 og § 10 skal Kunstakademiet oplyse følgende:

Ved akademiets skoler er for tiden beskæftiget 35 personer med undervisningsvirksomhed af et omfang på gennemsnitlig mere end 15 timer ugentlig.

De pågældende er ansat enten i henhold til en af akademikeroverenskomsterne eller i henhold til

særlige lønningsregler, som imidlertid ikke er suppleret med bestemmelser om opsigelse - løn under sygdom, ferie eller lignende.

Akademiet anser det for meget ønskeligt, om disse lærere kan henføres direkte under funktionærlovens bestemmelser, som man i øvrigt vil være tilbøjelig til at anvende, også uden direkte hjemmel i spørgsmål om opsigelse - sygdom - ferie

E. B.
O. Røder.

Underbilag 4 til bilag 19

ARKITEKTSKOLEN I AARHUS
Nørreport 20,
Aarhus C.

Aarhus C, den 28. oktober 1966.

*Ministeriet for kulturelle anliggender,
Nybrogade 2,
København K.*

Under henvisning til ministeriets skrivelse af 24/10 1966 vedrørende forslag til ændring af funktionærlovens § 1 kan oplyses, at Arkitektskolen i Aarhus ved undervisning beskæftiger 3 professorer (undervisningsledere) og 6 lektorer, der ikke er tjenestemandsansat. De er ansat i henhold til den mellem finansministeriet og Danske Arkitekters Landsforbund den 24/4 1965 indgåede overenskomst, efter hvis § 6 funktionærlovens regler om opsigelse, løn under sygdom, militærtjeneste m. v. finder anvendelse.

Skolen beskæftiger herudover en række time-lærere. Antallet forventes i 1966/67 at blive omkring 20. Det drejer sig hovedsageligt om lærere med aflønning i henhold til den mellem finansministeriet og akademikernes samarbejdsudvalg indgåede aftale om timebetalt undervisning. Da der efter denne normalt ikke kan ydes betaling for mere end gennemsnitlig 12 timer pr. uge, vil de pågældende i deres forhold til arkitektskolen ikke være omfattet af funktionærloven, jfr. lovens § 1, stk. 2.

Med venlig hilsen

C. F. Møller,
rektor

/ Arne Sørensen.
administrator

Underbilag 5 til bilag 19

DET KGL. DANSKE MUSIK-
KONSERVATORIUM
H. C. Andersens Boulevard 36,
København V.

Den 2. november 1966.

*Ministeriet for kulturelle anliggender,
Nybrogade 2,
København K.*

Som svar på ministeriets skrivelse af 24. oktober 1966 - 1. kt. j.nr. 019-1-66 - vedrørende det rejste spørgsmål fra udvalget vedrørende funktionærlovens § 1 og § 10 skal konservatoriet anføre:

Ved konservatoriet beskæftiges på nuværende tidspunkt 2 lærere med over 15 timers ugentlig undervisning, nemlig:

Per-Olof Johnsson	15 ² / ₃
Fru Margherita Flor	18 ¹ / ₂

Fra konservatoriets side skal det dog anføres, at man efter maksimeringen af det ugentlige timeantal (for timelærere 12 timer, for docenter 14 timer) betragter dette timeantal som fuld beskæftigelse, og at disse lærergrupper må opfattes at have fuld funktionærstatus, selv om de ikke opfylder funktionærlovens § 1, stk. 2, vedrørende gennemsnitlig beskæftigelse på mindst 15 timer ugentlig for vedkommende arbejdsgiver.

P.K.V.

Leo Toldsted,
kontorchef

Underbilag 6 til bilag 19

DET JYDSKE MUSIKKONSERVATORIUM
Fuglesangsallé 26,
Aarhus V.

Den 2. november 1966.

*Ministeriet for kulturelle anliggender,
Nybrogade 2,
København K.*

I anledning af ministeriets skrivelse af 24. d. m. (1. kt. j.nr. 019-1-66) vedrørende de ved konservatoriet ansatte lærere skal man oplyse, at konservatorielærerne som timelærere har et maksimeret

timetal på 12 ugentlige timer, således at de pågældende efter det fremsendte udkast alligevel ikke falder ind under en eventuel lovændring. Docenter har maksimalt 14 ugentlige timer.

Tage Nielsen.

/ Kai Storm.

Underbilag 7 til bilag 19

VESTJYSK MUSIKKONSERVATORIUM
Kunstpavillonen,
Havnegade,
Esbjerg.

Den 4. november 1966.

*Ministeriet for kulturelle anliggender,
Nybrogade 2,
København K.*

Under henvisning til ministeriets skrivelse af 24.10.1966 (j.nr. 019-1-66) skal man herved udtale følgende:

Konservatoriet beskæftiger for øjeblikket 16 lærere; heraf har 4 et ugentligt undervisningstimetal på mere end 15, medens de øvrige ligger under dette timetal.

løvrigt henvises til den gældende aftale med mi-

nisteriet, hvorefter en timelærer principielt ikke må have mere end 12 ugentlige timer, medens de lærere, der forventes at blive udnævnt til docenter pr. 1. september 1967, kan undervise 14 timer ugentlig. Det vil derfor i fremtiden kun undtagelsesvis forekomme, at konservatorielærere underviser mere end 14 timer ugentlig.

P. k. v.
Bodil Christiansen,
kontorbest.

TEKNISK LANDSFORBUND
Vesterport,
København V.

Hovedkontoret, den 31. marts 1967.

*Udvalget vedrørende revision af funktionærloven,
c/o Arbejdsministeriet,
Laksegade 19,
København K.*

Teknisk Landsforbund tillader sig herved høfligst at henvende sig til det af arbejdsministeren nedsatte udvalg vedrørende en revision af funktionærloven med forslag til tilføjelser og ændringer til den nugældende funktionærlov.

Teknisk Landsforbunds godt 7.000 medlemmer er alle tekniske funktionærer og dermed omfattet af funktionærloven, der således udgør hele baggrunden og grundlaget for samtlige medlemmers stilling og livsvilkår og for Teknisk Landsforbunds virksomhed. Som følge heraf er landsforbundet dybt interesseret i funktionærlovens udformning og dens virkninger og dermed også levende interesseret i funktionærlovudvalgets arbejde og de muligheder, dette arbejde indebærer for at bringe funktionærloven i bedre overensstemmelse med de nu herskende forhold på funktionærområdet.

I denne anledning har Teknisk Landsforbund ladet nedsætte et internt udvalg, bestående af bl.a. landsforbundets næstformand og landsforbundets juridiske konsulent, med det formål nærmere at præcisere de forslag til tilføjelser og ændringer til funktionærloven, som Teknisk Landsforbund på sine medlemmers vegne finder det påkrævet og samfundsmæssigt gavnligt at få gennemført nu, således at loven kan blive ajourført og derved i højere grad blive i stand til at opfylde sin hensigt i det nutidige moderne samfund.

Teknisk Landsforbunds funktionærlovsudvalg er fuldt ud klar over, at det af arbejdsministeren nedsatte udvalg til revision af funktionærloven specielt har til opgave at revidere lovens paragraffer 1, 8 og 10, men har til trods herfor ment det påkrævet at gøre opmærksom på samt-

lige de forhold under funktionærlovens område, som landsforbundet finder det velbegrundet at få ændret nu.

Teknisk Landsforbund skal derfor i det følgende tillade sig over for udvalget at fremsætte sine forslag i håbet om, at udvalget vil gennemgå disse med interesse og velvilje og medtage så mange af forslagene som muligt i det endelige forslag til revision af loven, som udvalget skal fremkomme med til sin tid, idet man samtidig høfligst skal tillade sig at anmode om at måtte blive holdt underrettet om resultatet af landsforbundets fremsættelse af disse forslag.

Teknisk Landsforbunds forslag er følgende:
ad § 1:

Stk. 1 c ændres til: Personer, hvis arbejde udelukkende eller i det væsentligste består i på arbejdsgiverens vegne at lede, *tilrettelægge* eller føre tilsyn med udførelsen af andres arbejde.

Motivering:

For at klargøre bestemmelsen og bringe den i samsvar med den tekniske udvikling er »tilrettelægge» indføjet.

ad § 2:

Der kunne være anledning til at søge gennemført en bedre beskyttelse navnlig for de ældre funktionærer og måske ganske særligt de ældre funktionærer, der indtager chefstillinger eller andre betroede stillinger. At udskille disse personer i en særlig gruppe efter arten af deres stilling eller omfanget af deres lederfunktioner vil være meget vanskeligt. Efter forskellige overvejelser er Teknisk Landsforbund derfor endt

med at ville foreslå, at man i § 2, stk. 2, sidste pkt., forlænger der højeste opsigelsesvarsel fra 6 måneder til 12 måneder. Dette lange opsigelsesvarsel vil først blive opnået efter 27 års ansættelse, men det er netop også folk i den aldersgruppe, der vil have svært ved at finde anden stilling. Såfremt det af politiske grunde måtte vise sig vanskeligt at få en sådan forlængelse af varslet gennemført, kunne man måske som kompensation tilbyde, at funktionærer, der har været ansat et længere åremål i samme virksomhed, skulle give 2 måneders opsigelsesvarsel. Det må formentlig erkendes, at det for en arbejdsgiver kan være ganske overordentligt vanskeligt, hvis en betroet medarbejder f.eks. i sommertiden opsiges sin stilling med kun én måneds varsel.

ad § 2 a:

Denne bestemmelse er for funktionærerne relativt værdiløs som følge af, at funktionæren efter de almindelige bevisbyrde-regler har bevisbyrden for, at der foreligger en usaglig afskedigelse.

Motiverne til § 2 a henviser til hovedaftalen af 18. november 1960 mellem arbejdsgiverforeningen og LO, hvor der er indsat regler om usaglig afskedigelse. Endvidere nævnes det i motiverne, at de 2 nævnte hovedorganisationer har oprettet et afskedigelsesnævn til behandling af sådanne sager. Motiverne udtaler, at regeringen har overvejet, om der i funktionærloven burde institueres et særligt organ til afgørelse af sager om usaglig opsigelse i de tilfælde, hvor sådanne sager i kraft af overenskomstmæssige bestemmelser henhører under et af parterne oprettet nævn. Man har imidlertid ment at måtte lægge afgørende vægt på, at de uoverensstemmelser, som i øvrigt opstår indenfor funktionærlovens område, henhører under de almindelige domstole, og har derfor fundet, at også sager om usaglig opsigelse bør finde deres afgørelse på denne måde.

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 77 af 20. marts 1964, og i de 2½ år, der er gået siden lovens ikrafttræden, har det for funktionærorganisationerne vist sig, at lovbestemmelsen kun har ringe praktisk værdi. Teknisk Landsforbund er derfor af den opfattelse, at der bør indsættes en bestemmelse om et afskedigelsesnævn, svarende til reglerne om afskedigelsesnævnet i hovedaftalen af 18. november 1960 mellem arbejdsgiverforeningen og LO, der findes i § 4, stk. 3a-3.

Teknisk Landsforbund skal på baggrund heraf foreslå følgende:

- 1) Behandling af sager i henhold til § 2 a henlægges til et afskedigelsesnævn.
- 2) Det pålægges arbejdsgiveren at godtgøre, at afskedigelsen er saglig begrundet.
- 3) I stk. 3 indføres som nyt pkt.: »I så tilfælde gælder dog ikke kravet om 1 års beskæftigelse forud for opsigelsen.«
Som begrundelse herfor skal anføres:

§ 2 a taler dels om opsigelse, som ikke kan anses for rimeligt begrundet, og dels i stk. 3 om uberettiget bortvisning.

Da det sidstnævnte begreb dækker en situation, som er en for funktionæren mere skadelig misligholdelse fra arbejdsgiverens side end den første, må det være naturligt, at reaktionsmulighederne her også er bedre udbygget end i det førstnævnte tilfælde. Den mest nærliggende måde at foretage en skærpelse på vil være at lade kravet om et års forudgående ansættelse bortfalde.

- 4) Som nyt stykke indføres før det nuværende stk. 4:

»Godtgørelse kan tillige ydes den funktionær, som under urigtige forudsætninger er blevet overtalt til at forlade anden stilling og derigennem kan sandsynliggøre at have lidt et tab.«

Efter almindelige erstatningsregler vil der normalt kunne ydes erstatning for det lidte bevislige tab, når en part forsætligt eller uagtsomt tilføjer en anden skade. Det egentlige indhold i bestemmelsen vil herefter blive, at det er tilstrækkeligt, at man kan sandsynliggøre at have lidt et tab.

Bestemmelsen vil dog kunne medvirke til at bremse de ulemper, der følger af, at virksomheder »opkøber« medarbejdere fra andre virksomheder, og den uro, der følger hermed.

ad § 5:

I stk. 1 tilføjes efter sidste punktum: I sygdomstilfælde er funktionæren pligtig til uden ugrundet ophold at underrette arbejdsgiveren.

Motivering:

For at skaffe klarere retningslinier end nu for såvel funktionæren som arbejdsgiveren, idet der i paragraffens nuværende formulering ikke står noget om underretningspligt.

ad § 8:

Det må nu være rimeligt, at mænd og kvinder ligestilles.

ad § 18:

Ved lovændringen i 1964 er der gennemført et delvis forbud mod konkurrenceklausuler indenfor funktionærområdet. Forbud mod konkurrenceklausuler blev dog ikke gennemført, for så vidt angår funktionærer, der indtager en særlig betroet stilling.

Et betydeligt antal af Teknisk Landsforbunds medlemmer indtager formentlig den i § 18's forstand særlige betroede stilling.

Formentlig vil det være rimeligt, at der også blev ydet disse funktionærer samme beskyttelse som de øvrige funktionærer.

Ifølge motiverne til 1964-loven blev særligt betroede funktionærer undtaget fra beskyttelsen med den begrundelse, at arbejdsgiveren i visse tilfælde kan have en berettiget interesse i, at funktionæren påtager sig sådanne klausuler. Som kompensation for disse særligt betroede

funktionærer blev reglen i § 18, stk. 3, om vederlag indsat.

Teknisk Landsforbund foreslår på baggrund heraf, at stk. 3 ændres **til:**

»Forpligtelsen er kun gældende for funktionæren i 6 måneder fra fratrædelsesdagen, og han skal som vederlag herfor have et beløb, som mindst udgør halvdelen af den ved fratrædelsen oppebårne gage, indtil konkurrenceklausulen udløber eller frafaldes af arbejdsgiveren.«

ad § 22:

Der indføres, at loven også skal være gældende for Grønland.

Motivering:

Med den udvikling, der foregår på Grønland, vil der i de kommende år antagelig opstå en række nye arbejdsgivere, og det vil da være betrygende, at loven også gælder her, idet mange af Teknisk Landsforbunds medlemmer søger og fortsat vil søge arbejde i Grønland.

Med venlig hilsen
TEKNISK LANDSFORBUND

Erik Johansen,
kontorchef

UDVALGET VEDR. FUNKTIONÆRLOVENS

§ 1 OG § 10

Adr.: Arbejdsministeriet,

Laksegade 19,

København K.

Den 10. maj 1967.

Teknisk Landsforbund,

Vesterport,

København V.

I skrivelse af 31. marts 1967 (j.nr. 8.00) har forbundet over for nærværende udvalg fremsat en række forslag til ændringer i funktionærloven.

I denne anledning skal man, efter at forbundets henvendelse har været behandlet på et møde i udvalget den 27. april 1967, meddele, at udvalget under hensyn til, at dets kommissorium alene omfatter spørgsmål om gennemførelse af ændringer i funktionærlovens § 1, § 8

og § 10, jfr. §§ 11-14, ikke har fundet at kunne inddrage de af forbundet rejste spørgsmål om ændringer i funktionærlovens §§ 2, 2 a, 5, 18 og 22 i sine overvejelser.

For så vidt angår de af forbundet fremsatte forslag vedrørende funktionærlovens § 1 og § 8 skal man meddele, at udvalget i forbindelse med sine overvejelser vil have opmærksomheden henvendt på forbundets henvendelse.

P. U. V.

C. Ove Christensen.

/ K. Kampmann.

UNDERVISNINGSMINISTERIET
 Departementet,
 Frederiksholms Kanal 21,
 København K.

Den 17. august 1967.

*Udvalget vedrørende funktionærlovens § 1 og § 10,
 c/o Arbejdsministeriet,
 Laksegade 19,
 København K.*

Under henvisning til tidligere brevveksling, senest udvalgets skrivelse af 16. januar 1967 vedrørende spørgsmålet om ændring af funktionærlovens § 1, således at denne bestemmelse også bringes til anvendelse på ikke-tjenestemandsansatte lønmodtagere, der udøver undervisningsvirksomhed, skal man, efter at sagen har været genstand for fornyet overvejelse, og efter at der er indhentet udtalelser fra de under undervisningsministeriet hørende direktorater, meddele, at undervisningsministeriet fortsat er af den opfattelse, at personer, der varigt og i fuldt (eller i hvert fald væsentligt) omfang er beskæftiget med undervisning inden for de af undervisningsministeriet administrerede uddannelsesformer, bør være omfattet af funktionærloven. Man finder dog anledning til at bemærke, at der igennem overenskomster eller regulativer m.v. er sikret hovedparten af disse personer ansættelsesvilkår af omtrent samme indhold som funktionærloven.

Det af udvalget udarbejdede udkast til lov om ændringer i lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer med tilhørende bemærkninger til lovudkastet har imidlertid givet undervisningsministeriet anledning til betænkelighed med hensyn til, om funktionærloven bør udvides til at omfatte også timelønnede lærere, idet der for disses vedkommende gør sig særlige forhold gældende. Det gælder såvel de timelønnede lærere, der er beskæftiget inden for den folkelige oplysningsvirksomhed, og de ved seminarierne beskæftigede timelærere som de i folkeskolen beskæftigede timelærere, herunder faglærere og løse vikarer.

For de ved folkeoplysningsvirksomheden beskæftigede lærere, specielt aftenskole- og aften-

højskolelærere, går undervisningssæsonen normalt fra ca. 1. oktober til ca. 31. marts. Lærerne ansættes af den kommune eller organisation, der opretter skolen, til i dette tidsrum at undervise et antal hold efter en i forvejen godkendt undervisningsplan. Staten yder tilskud, såfremt undervisningen er gennemført i overensstemmelse med undervisningsplanen. Hvis antallet af de fremmødte elever falder under et vist nærmere fastsat gennemsnit, bortfalder statstilskuddet for hele holdet, og undervisningen vil som hovedregel ophøre. Om lærerne får betaling for de læste timer, afhænger af aftalen mellem lærerne og den ansættende organisation eller kommune. Der ydes normalt ikke betaling for timer, der er aflyst på grund af lærerens sygdom eller lignende. Baggrunden for den heromhandlede ordning er, at det på dette område, hvor der er tale om en frivillig undervisning af voksne elever, er af afgørende betydning, at lærerens undervisning er tilstrækkelig kvalificeret og inspirerende til at fastholde eleverne igennem hele den planlagte undervisningsperiode.

Undervisningsministeren har i den forløbne folketingssamling fremsat forslag til lov om fritidsundervisning m.v., der afløser den hidtil gældende lov om ungdomsskoler og aftenskoler m.v. Lovforslaget, som vil blive genfremsat i den kommende folketingssamling, er udfærdiget på grundlag af betænkning nr. 396 vedrørende fritidsundervisning for voksne, afgivet af det af undervisningsministeren under 3. november 1962 nedsatte aftenskoleudvalg. I dette udvalg har man været inde på spørgsmålet om sikring af ansættelsesforholdene for de timelønnede lærere, jfr. betænkningens side 62, afsnit C⁰, herunder om, hvorledes der skal forholdes, så-

fremt kursus ikke gennemføres. Udvalget nær imidlertid overvejende betænkelighed ved at gøre en skriftlig aftale om vilkårene til en betingelse for godkendelse, idet vilkårene for etablering af aftenskoler er meget forskellige i de forskellige egne af landet, og et krav som det nævnte ville muligt kunne hæmme i øvrigt værdifulde lokale bestræbelser. Undervisningsministeriet kan for sit vedkommende tilslutte sig de af udvalget anførte synspunkter på dette område. Såfremt man tillægger lærerne funktionærstatus, vil det medføre, at den lette opsigelsesadgang i de første 3 måneder af undervisningssæsonen kun dækker halvdelen af denne, og tilmed den halvdel, hvori de fleste elever stadig følger undervisningen. Der vil derfor være en nærliggende risiko for, at aftenskolen må betale lønninger for alle de planlagte undervisningstimer, uanset om disse ikke er læst, og uanset at der ikke vil kunne ydes statstilskud hertil. En sådan udvikling vil derfor kunne medføre stærkt forøgede udgifter for de organisationer og kommuner, der opretter aftenskoler, eller medføre, at aftenskoler m.v. ikke oprettes, uagtet der måtte være behov herfor. Man er herved opmærksom på, at langt størstedelen af de 20—25.000 lærere i aftenskolen er ansat med mindre end 15 ugentlige undervisningstimer, men der forekommer i adskillige større kommuner aftenskoler, hvor lærerne har mere end 15 ugentlige timer.

For folkeskolens løse vikarer såvel som for løse vikarer i øvrigt gælder det, at der her ofte vil være tale om personer, der ikke er uddannede som lærere, eller som, hvis de har en sådan uddannelse, ikke ønsker en fast ansættelse.

Da de løse vikarer anvendes snart ved en skole, snart ved en anden, kan der opstå tidsrum, i hvilke vikarerne underviser i mere end 15 ugentlige timer og i så lang en periode, at de efter den foreslåede ændring af funktionærloven ville falde ind under denne. Vikariatets længde vil ofte ikke kunne forudses, hvorfor ændringen vil medføre meget store vanskeligheder med hensyn til administrationen af opsigelsesvarslerne, eller i givet fald medføre så store udgifter til løse vikarer, at man i videst muligt omfang vil søge at undgå ansættelse af sådanne vikarer, hvilket ifølge sagens natur må anses for yderst uheldigt. Det må i denne forbindelse bemærkes, at den i erhvervslivet anvendte praksis, hvorefter man for at undgå funktionærlovens opsigelsesvarsler ikke ansætter vikarer for mere end 3 måneder, ikke findes hen-

sigtsmæssig inden for skoleområdet, idet hensynet til undervisningen medfører, at der ikke bør skiftes vikarer uden tvingende grunde. Mange løse vikarers personlige forhold bevirker desuden, at de ikke ville kunne påtage sig den forpligtelse, som et funktionærforhold medfører også for de ansatte, hvorved man risikerer, at der sættes unødvendige grænser for at løse skolernes vikarproblemer.

For så vidt angår de i folkeskolen beskæftigede timelærere med mere end 15 timers ugentlig undervisning, er disses forhold reguleret i lærerlønningenslov af 7. juni 1958. Under hensyn til de ændringer af denne lov, som må påregnes som følge af tjenestemandskommissionens overvejelser, finder undervisningsministeriet det uheldigt på indeværende tidspunkt at lade timelærere i folkeskolen blive omfattet af funktionærloven. Man skal i øvrigt henvise til den fra folkeskolekontoret i direktoratet for folkeskolen og seminarierne indhentede erklæring af 21. juli 1967, der vedlægges i fotokopi.

Med hensyn til de ved seminarierne ansatte kan man i det hele henholde sig til det i den ligeledes medfølgende fotokopi af ovennævnte direktorats seminariekontors skrivelse af 21. juli 1967 anførte.

Til den i sidste afsnit i udvalgets bemærkning til lovdkastet anførte forudsætning om, at kun den til egentlig undervisning medgåede tid kommer i betragtning ved bedømmelsen af, hvorvidt personer, der beskæftiges med undervisning gennemsnitlig mindst 15 timer om ugen, kan opnå funktionærstatus, skal man bemærke, at undervisningsministeriet for sit vedkommende under hensyn til de for lærere gældende pligtige ugentlige undervisningstimer finder det tvivlsomt, om det kan anses for tilstrækkeligt, at forudsætningen anføres i bemærkningerne til et eventuelt lovforslag. Man har herved lagt vægt på, at det for de fleste af de nuværende af loven omfattede funktionærer gælder, at en virksomhed, der svarer omtrent til en trediedel af en normal arbejdsuge, berettiger de pågældende til funktionærstatus.

Undervisningsministeriet har forsøgt at opføre, hvor mange personer der efter udvalgets forslag vil være omfattet af funktionærloven, men det har vist sig umuligt at få tilvejebragt mere nøjagtige oplysninger herom. Man skal derfor henholde sig til det i undervisningsministeriets skrivelse af 4. april 1966 angivne skøn, hvorefter mere end 7.000 personer formodes at blive omfattet af loven, hvoraf dog en del i for-

vejen har en status, der er lige så god som eller bedre end den efter funktionærloven gældende.

Det vil heller ikke være muligt at angive med blot nogenlunde sandsynlighed, hvilke udgifter en gennemførelse af forslaget vil medføre for de under undervisningsministeriet hørende uddannelsesformer, men det skønnes, at der alene for så vidt angår fuld løn under sygdom og barselsfravær er tale om et beløb på flere millioner kroner, hvortil kommer merudgifterne ved indførelsen af funktionærlovens opsigelsesregler m.v. Af disse merudgifter vil staten komme til at udrede størstedelen.

Undervisningsministeriet må derfor nære alvorlige betænkeligheder ved en gennemførelse af et forslag som det af udvalget udarbejdede, medmindre der i loven indføres bestemmelser, der udtrykkelig undtager timelærere, løse vikarer og aftenskolens lærere.

Man vedlægger til orientering et eksemplar af betænkning nr. 396 vedrørende fritidsundervisning for voksne, forslag til lov om fritidsundervisning m.v. og cirkulære nr. 212 af 14. september 1961 om bl.a. vederlag til folkeskolens løse vikarer.

P. M. V.
V. Hammer,
afdelingschef

/ P. Bilfeldt.

UNDERVISNINGSMINISTERIET
 Direktoratet for Folkeskolerne og Seminarierne,
 Frederiksholms Kanal 26,
 København K.

Den 2. juli 1967.

Undervisningsministeriet
Departementet
1. afdeling.

Under henvisning til departementets skrivelse af 10. juli 1967, 1. afd., j.nr. 05-01-09-03/64, skal direktoratet beklage, at den i 1965 oversendte sag vedrørende ændringer i funktionærlovens § 1 og § 10 er bortkommet efter den indledende behandling, og at departementets forespørgsel således ikke er blevet besvaret.

Direktoratet kan ganske tiltræde de i referatnotet af 23. september 1966 udtrykte betænkeligheder ved, at undervisere i folkeskolen, der ikke er ansat som tjenestemænd eller aspiranter til sådanne stillinger, bliver omfattet af funktionærlovens regler, når de pågældendes beskæftigelse er gennemsnitlig mindst 15 timer ugentlig.

Det skal oplyses, at der i folkeskolen uden for København foruden tjenestemænd og aspiranter er ansat (pr. 1. september 1966) ca. 1100 timelærere, ca. 1200 faglærere og ca. 2200 vikarer.

Efter direktoratets opfattelse vil ændringsforslaget til funktionærlovens § 1 efter sin ordlyd medføre, at denne lov vil komme til at omfatte også timelærere med mere end 15 timer ugentlig. Disse læreres forhold er imidlertid reguleret ved bestemmelser i lærerlønningssloven, jfr. dennes §§ 6 og 33. Uanset at dette forhold formentlig ikke i øjeblikket vil volde vanskeligheder, da lærerlønningssloven som speciallov må antages at være gældende forud for funktionærlovens generelle bestemmelser, må

man dog finde det uheldigt at etablere en lovkonflikt af denne art, som vil kunne få uønskede virkninger i forbindelse med senere ændringer af lærerlønningssloven.

Det skal bemærkes, at det nævnte delingskriterium på gennemsnitlig 15 timer ugentlig næppe er anvendeligt for en del af folkeskolens løst ansatte undervisere, således at det kan blive nødvendigt ved særlige retsregler at ligestille visse grupper af undervisere med mindre end 15 timer ugentlig med de grupper, som umiddelbart ville omfattes af funktionærlovens bestemmelser.

Under hensyn hertil og til, at de kommende ændringer af lærerlønningssloven og af de cirkulærer m. v., som knytter sig hertil, kan blive besværliggjort i høj grad, såfremt den foreslåede ændring til funktionærlovens § 1 gennemføres, skal direktoratet henstille, at bestemmelser om folkeskolens løst ansatte undervisere ikke optages i denne lov, men fortsat fastsættes i særlige retsregler.

Man vil imidlertid kunne gå ind for, at der, i forbindelse med en ændring af de i betragtning kommende bestemmelser, fastsættes samme regler, som er gældende for funktionærer, for de grupper af de nævnte undervisere, hvis ansættelsesforhold m. v. naturligt kan sammenlignes med funktionæ-

Hans Jensen.

/ H. Folmer-Skov.

UNDERVISNINGSMINISTERIET
 Direktoratet for Folkeskolen og Seminarierne,
 Frederiksholms Kanal 26,
 København K.

Den 21. juli 1967.

*Undervisningsministeriets Departement,
 1. afdeling, 2. kontor.*

I anledning af departementets skrivelse af 12. juni 1967 med anmodning om en udtalelse i sagen vedrørende forslag til ændring af funktionærlovens § 1 og § 10 skal man for seminariekontorets vedkommende udtale følgende.

Man kan tilslutte sig den i det modtagne foreløbige koncept udtrykte opfattelse for så vidt angår lærerkræfter, der er heltidsbeskæftigede ved undervisningsvirksomhed ved de under seminariekontoret hørende undervisningsinstitutioner, nemlig seminarierne og de private, tilskudsberettigede skoleformer for elever i den undervisningspligtige alder samt 8—10. klasse og realafdelingen, idet man er enig i, at disse lærerkræfter bør være undergivet funktionærloven, men for størstedelens vedkommende i forvejen er ansat efter sådanne regler og lignende, at deres ansættelsesvilkår svarer til eller er bedre end de af funktionærloven følgende.

En meget stor del af undervisningen ved samtlige seminarieformer varetages imidlertid af timelærerkræfter, hvis pligtige timetal varierer fra 3-4 pr. uge til det for faste lærere pligtige timetal (21 ved lærer- og husholdningsseminarier, 26 ved børnehavn- og fritidshjemsseminarier og øvelsesskolerne). En væsentlig del af timelærerkræfterne har alene undervisningsvirksomheden som bierhverv.

For de private skoleformers vedkommende er antallet af timelærere forholdsmæssigt ringere, men fordelingen mellem heltidsbeskæftigede lærere og timelærere svarer til den i den kommunale folkeskole gældende fordeling. Man finder iøvrigt, at forholdene for timelærerkræfter ved disse institutioner i det væsentlige svarer til forholdene for folkeskolens lærerkræfter, og man kan som følge heraf tilslutte sig folkeskolekontorets bemærkninger herom.

For så vidt angår timelærerkræfterne ved de forskellige seminarieformer bemærkes, at det ofte beror på omstændigheder, der i henseende til spørgsmålet om de pågældende læreres arbejdsret-

lige beskyttelse må anses for irrelevante, om timetallet fastsættes over eller under det timetal på 15, som er afgørende for henførelsen under funktionærlovens regler. Lærernes timetal fastsættes naturligt i første række under hensyntagen til fagets timetal i undervisningsplanen, men ofte tillige under hensyntagen til personlige ønsker eller andre forhold, som ikke hænger sammen med den pågældende lærers stærkere eller svagere tilknytning til vedkommende institution.

Det vil derfor være uhensigtsmæssigt på grundlag af dette kriterium med hensyn til timetal at opdele timelærerkræfterne i 2 grupper, der har forskellige ansættelsesvilkår.

Idet man særligt henviser til bemærkningerne i departementets referatnote af 23. september 1966, pg. 5, afsnittet: Ændring af løn- og arbejdsvilkår = opsigelse, skal man udtale, at de der fremsatte synspunkter i høj grad gør sig gældende indenfor seminarieområdet med semesterordning, hvor en timelærers timetal kan ændre sig fra halvår til halvår over henholdsvis under det givne kriterium.

Allerede på grund af dette kriterium må man nære betænkelighed over for den foreslåede ændring, idet timelæregruppen efter seminariekontorets opfattelse i alle henseender bør undergives samme regler, men man skal i øvrigt bemærke, at indførelse af funktionærlovens opsigelsesregler vil vanskeliggøre en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af undervisningen ved de heromhandlede institutioner, hvortil kommer, at timelærervhervets karakter af bierhverv ikke taler for indførelse af øget beskyttelse.

Under henvisning til foranstående må man derfor udtale, at en ændring af funktionærloven i overensstemmelse med ændringsforslaget efter seminariekontorets opfattelse kun bør fremmes, såfremt de heromhandlede timelærerkræfter udtrykkeligt undtages.

P. D. V.

Michael Ørnø.

TEKNISK LANDSFORBUND
Vesterport,
København V.

Hovedkontoret, den 23. oktober 1967.

Udvalget vedrørende funktionærlovens § 1 og § 10.
Adr.: Arbejdsministeriet,
Laksegade 19,
1063 København K.

I fortsættelse af Teknisk Landsforbunds skrivelse af 20. juli d.å. og under henvisning til skrivelse af 22. juni d.å. fra udvalget vedrørende funktionærlovens § 1 og § 10 skal Teknisk Landsforbund herved tillade sig at anføre følgende om baggrunden for fremsættelsen af forslag til ændring af funktionærlovens § 1, stk. 1c.

I funktionærlovens § 1 omtales handels- og kontormedhjælperne, personer, hvis arbejde består i teknisk eller klinisk bistandsydelse, samt personer, der har arbejdsledende funktioner.

I forbindelse med den vældige tekniske udvikling, som har fundet sted i samfundet i de senere år, er der imidlertid sket en uddifferentiering af en gruppe funktionærer indenfor industrien, som ikke kan henføres hverken til personer, hvis arbejde består i teknisk eller klinisk bistandsydelse, eller til personer, hvis arbejde udelukkende eller i det væsentlige består i på arbejdsgiverens vegne at lede eller føre tilsyn med udførelsen af andres arbejde. Der tænkes her på den gruppe personer, som deltager i tilrettelæggelsen af produktionsarbejdet, uden at have beføjelser til at lede eller føre tilsyn med de personer, der udfører selve produktionen. Der er på den anden side heller ikke tale om, at den her omtalte gruppe udfører teknisk eller klinisk bistandsydelse i den for-

stand, som disse begreber normalt opfattes. Det tilrettelæggende arbejde består normalt i en økonomisk - teknisk vurdering af de foreliggende muligheder til løsning af den givne opgave, baseret på bl.a. målinger, analyser og almindelige undersøgelser, naturligvis ofte med baggrund i en teknisk uddannelse.

Som eksempler på personer, der udfører tilrettelæggende arbejde i ovennævnte forstand, kan eksempelvis nævnes visse tids- og metodestudieteknikere, rationaliseringsteknikere, driftsassistenter m.fl.

Teknisk Landsforbunds forslag om at indføje ordet »tilrettelægge« skal således ses som et forsøg på at bringe funktionærloven i samsvar med den tekniske udvikling og skabe større klarhed. Der vil formentlig næppe i denne forbindelse blive tale om en udvidelse af funktionærbegrebet i forhold til den kreds, funktionærloven omfatter i øjeblikket.

Teknisk Landsforbund håber, at ovennævnte er tilstrækkeligt for udvalget til belysning af baggrunden og motiveringen for fremsættelsen af forslaget til tilføjelse i funktionærlovens § 1, stk. 1c, men er naturligvis gerne til disposition med yderligere oplysninger, såfremt dette måtte ønskes.

Med venlig hilsen
TEKNISK LANDSFORBUND
Erik Johansen,
kontorchef